

1993:1-15
"Devotați intereselor naționale, politice și sociale ale țării, trebuie deplină pentru dimensiunile spirituale și morale ale poporului, apartenența noastră la idealurile vremii."

seria a V-a, Numărul 1, 22 septembrie 1993
6 PAGINI - 100 LEI

Dreptatea

SĂPTĂMÂNAL AL PARTIDULUI NAȚIONAL ȚĂRĂNESC CREȘTIN DEMOCRAT
P. 197-780

Logica lipsei de voință politică

Strategia admirabilă de exercițiu intelectual, declarații optimiste asupra evoluției economice, vizite de lucru sau supărări executive față de cei ce pun la îndoială și critică eficacitatea puterii sunt câteva din semnele că aceasta se îndreaptă spre una din capcanele specifice unui trecut nu prea îndepărtat: dorințele sunt confundate cu realitatea.

O remaniere guvernamentală nesemnificativă, "victoria" asupra opoziției ce blamase corupția generalizată printr-o moțiune necesară, dar și crearea unei comisii speciale anticorupție prin care se recunoaște existența ei ca sistem sunt și ele doar

câteva din actele de voință recente și declarate ale puterii.

Blocarea reformei prin blocarea restructurării și privatizării, semnele de întrebare asupra responsabilității morale a unor reprezentanți ai puterii, estomparea evidentă a separării puterilor în stat, legislația confuză și contradictorie marcată în proporție de aproape 80% de legile vechi, menținerea unor structuri "de afaceri" de tip mafiot, generatoare de corupție sunt, iată, și aici doar câteva din actele de voință recente dar nedeclarate ale puterii.

O evoluție pe asemenea coordonate nu are decât o logică: restau-

rația. Corolarul său - concentrarea dreptății a puterii.

Dar dincolo de avantajele de grup ale unei asemenea evoluții în detrimentul interesului general, dincolo de deteriorarea gravă a nivelului de viață pe fondul unei puternice creșteri a fiscalității, evoluția ascunde primejdii - istoria este plină de asemenea exemple - chiar pentru ai săi beneficiari.

Căci, cum pe drept cuvânt se spune, cursul istoriei nu poate fi întors.

Radu Vasile,
senator

CE NE PROPUNEM...

- ▼ Să fim o publicație a adevărului;
- ▼ Să fim o publicație a luptei pentru democrație adevărată, pentru respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului;
- ▼ Să fim o publicație a cinstei și a valorilor morale, creștine; să milităm consecvent pentru independența și suveranitatea României;
- ▼ Să întregim ei până la sfârșit economia frontierelor noastre etnice. Să apărăm proprietatea privată;
- ▼ Să servim patriotismul luminat;
- ▼ Să promovăm întreprinderile private mici și mijlocii;
- ▼ Să fim alături de cei umili și defavorizați și să luptăm pentru dreptatea socială;
- ▼ Să slujim prietenii și să ne respectăm adversarii;
- ▼ Să milităm pentru reconcilierea națională și pentru colaborarea amonioasă între toți cetățenii țării;
- ▼ Să fim o publicație a integrării României în locul pe care-l merită, în Europa civilizată
- ▼ Într-un cuvânt, ne propunem să fim o publicație a Partidului Național Țărănesc Creștin Democrat!

Dreptatea

BINECUVÂNTARE

Fie ca binecuvântarea Sf Duh să aducă, acum, la începutul anului liturgic, un început bun reparației acestei publicații puse în slujba a ceea ce ne-a înșelat cel mai mult prin absența sa, DREPTATEA. Acum 45 de ani, asupritorii neamului și ai Bisericii arestau și torturau pe cel ce îndrăznea să citească, sau măcar să poarte, la vedere, acest ziar. Aceiași fiori de teroare m-au cuprins și după Revoluție, când echipe de agresori au mutilat sau chiar au ucis pe cei călăuziți de DREPTATEA.

Sperăm că nu vom mai vedea români fobăgiți de minciună, diversiuni și violență, că vom fi pavăza luptătorilor pentru libertatea și întregirea neamului.

Să ne rugăm neîncetat Bunului Dumnezeu să nu ne părăsească în fața ispitelor, ci să ne izbăvească de cursele celor vicleni.

22 septembrie 1993

Preot Pavel Zuzu

Parohul Bisericii "Domnița Bălașa" București

Din fototeca „Dreptății”

Dintre miile de fotografii document care au existat în arhivele PNT, foarte puține au putut fi salvate de furia oarbă a comunismului. Printre ele și această, care surprinde în imagine participanții la una dintre ultimele întruniri ale conducătorilor PNT. Era 8 ianuarie 1946. În recunoașterea în fotografie, de la dreapta spre stânga, pe: dr. Romul Pop (pe jumătate), Gh. Zane, Em. Roșca-Mălin, I. Iliescu, N. Carandino, Gh. Leon, Emil Hațieganu, Virgil Solomon, Iuliu Maniu, Corneliu Coposu, Anton Ionel Mureșanu, Șerban Cioculescu, Gh. Munteanu.

DIN SUMAR:

□ Întrebări la care așteptăm răspuns din partea SRI

pag. 4

□ Corespondență specială din Geneva - convorbire cu M.S. Regele Mihai I al României

pag. 5

□ Atitudinea PNTCD în legătură cu memorandumul UDMR

pag. 7

□ Interviu cu Corneliu Coposu, președintele PNTCD

pag. 8 - 9

□ Înalți demnitari acuzați de corupție

pag. 10

La reapariția Dreptății mesaje de salut

"Urez publicației care renaște azi precum pasărea Phoenix să ducă mai departe tradiția ilustră din care s-a născut și să nu lase să se stingă flacăra dreptății."

Emil Constantinescu,
Președintele C.D.R.

"Am auzit că va reapărea ziarul «Dreptatea» și mă bucur foarte mult. Aș dori să aibă viața mai lungă, dar și un tiraj mult mai mare decât a avut în precedentele două apariții."

Nicolae Manolescu, președintele
P.A.C.

"Am primit cu mare interes știrea reapariției «Dreptății», care sunt convins că va contribui în continuare la clarificarea doctrinei acestui partid și va aduce în spectrul politic un punct de vedere clar exprimat. Am regretat întreruperea apariției sale și nu numai că salut reapariția lui, dar îl voi și citi cu mare plăcere."

Dinu Patriciu, președintele P.L.

"Îmi pare bine, deoarece este gazeta pe care o citeam regulat. Repet, îmi pare bine că reapare, căci a fost o mare lipsă pentru noi toți. Sper ca unul din primele articole să aparțină domnului Corneliu Coposu."

Vintilă Brătianu, președinte de
onoare al P.N.L.-C.D.

"«Dreptatea» este un ziar de partid care trebuie să reflecte în primul rând activitatea de partid. El trebuie să se ocupe atât cu problemele din Capitală, cât și cu cele din țară. Urez mult succes «Dreptății!»"

Constantin Ticu Dumitrescu,
președintele A.F.D.P.R.

"Cred că trecerea de la apariția zilnică la apariția săptămânală impune și o schimbare de concepție, nu e vorba deloc de o schimbare formală și n-aș putea să spun altceva decât succes acestei publicații noi!"

Markó Béla, președintele
U.D.M.R.

"Reapariția ziarului «Dreptatea» face dreptate acestui ziar, mai ales pentru tradiția sa istorică. Privite lucrurile așa, este un eveniment important și pozitiv pentru viața politică din România."

Petre Roman, președintele P.D.
(F.S.N.)

"Eu nu sunt un cititor al ziarului «Dreptatea», deci mi-ar fi foarte greu să fac o evaluare a valorii intrinsece a ziarului. Eu socotesc că orice ziar care reflectă în mod real realitățile din România are dreptul să apară și, ca atare, nu pot decât să apreciez în mod pozitiv reapariția acestui ziar, aceasta în măsura în care aspectul partizan nu trece în zona informației deformată. În rest, vă urez o activitate prosperă și prodigioasă pentru următoarele numere."

Ovidiu Gherman, președintele
P.D.S.R. (F.D.S.N.)

"Salut reapariția ziarului «Dreptatea». Cred că această reapariție înseamnă un sprijin suplimentar pentru partidul al cărui oficios este. Sunt convins că el va reprezenta un mijloc de comunicare a mesajelor acestui partid în viața politică românească. Eu sunt sigur că acest săptămânal se va înscrie prin poziții constructive, elegante, care de altfel caracterizează membrii acestui partid și ca în felul acesta dialogul dintre partide să se realizeze și prin intermediul ziarelor. Sper ca și partidul nostru să fie în măsură ca în lunile următoare să publice un cotidian prin care să și facă cunoscute punctele de vedere. Mie acest lucru mi se pare foarte important."

Adrian Năstase, președintele
executiv al P.D.S.R. (F.D.S.N.)

"Orice ziar al opoziției lipsește din peisajul publicistic românesc, mai ales «Dreptatea», care avea o largă audiență. Mă bucur că acest ziar va izbucni să apară în aceste zile fierbinți și doresc să reziste greutăților materiale din societatea românească."

Mircea Ionescu Quintus,
președintele P.N.L.

"Felicitări pentru reapariția fostului cotidian «Dreptatea» sub formă de săptămânal și cât mai multe apariții și un tiraj cât mai mare. Noi am dori ca ziarul să acorde un spațiu în care să se relateze și din activitățile noastre."

Victor Surdu, președintele
P.D.A.R.

"«Dreptatea» a fost unul din ziarele de partid care au apărut imediat după decembrie 1989. Sigur că redacția ziarului este coordonată de către P.N.Ț.C.D. și este normal ca acest ziar să facă politica acestui partid. Din acest punct de vedere,

reflectările care au fost mai mult sau mai puțin partizane și care au apărut în coloanele acestui ziar au stârnit nedumeriri și stupefacție în rândul altor partide, deoarece un ziar, chiar dacă este de partid, trebuie să facă o politică echilibrată. Dialogul pe care îl poartă cu alte formațiuni nu trebuie să fie cel de la tribuna Parlamentului sau cel de la conferințele de presă. Oricum, eu salut revenirea «Dreptății» pe scena publicistică și sper că ceea ce va reflecta ca viață politică și socială va determina echilibrarea scenei politice românești. În același timp, va fi un plus de contribuție ca informație pentru opinia publică românească."

Ioan Gavra, vicepreședintele
P.U.N.R.

"Am regretat dispariția «Dreptății» pentru că era oricum o voce avizată din opoziție și pentru că ne obișnuisem, în peisajul acesta care nu ne avantaja întotdeauna pe noi, să avem și un asemenea punct de vedere. Așa că din această perspectivă urez, de data asta, «Dreptății» o viață îndelungată și, în ceea ce mă privește, ofer și colaborare în limita relațiilor noastre în presa democratică."

Virgil Măgureanu, directorul
S.R.I.

"Îmi amintesc ziarul «Dreptatea», cred că din anii 1944-1945. Îl citeam atunci, elev fiind, cu regularitate. Au trecut foarte mulți ani și mă bucur că acum reapare, e adevărat, săptămânal, ca organ al unui partid istoric important și, în același timp, modernizat prin faptul că a devenit creștin democrat. Urez săptămânalului «Dreptatea» viață îndelungată, succes și să contribuie la progresul României pe care îl dorim cu toții."

Mihai Drăgănescu, președintele
Academiei Române

"Consider că reapariția «Dreptății» este un act mai mult decât binevenit, un act așteptat și necesar chiar și în forma aceasta tranzitorie de săptămânal. Spun tranzitorie pentru că un partid ca P.N.Ț.C.D. merită și are obligația morală de a avea un cotidian. Nu știu punctul de vedere al celor care fac «Dreptatea» în ceea ce privește profilul ziarului, dar faptul că la conducere se află domnul Radu Vasile, remarcabil în profesiune, ar putea să conducă la impunerea «Dreptății» în contextul publicistic românesc de astăzi. Mă bucur că ea reapare și sper să arate cum o gândesc eu acum."

Laurențiu Ulici, vicepreședinte
al Uniunii Scriitorilor din România

"Salut noua serie a «Dreptății». Îi urez viață lungă și succes în lupta pentru democratizarea țării și cucerirea publicului aflat de partea progresului. Mă alătur vouă trimițându-vă primele două articole. Voi urma altele. Să fie într-un ceas bun!"

Mircea Popa, critic literar

Dreptatea

Secretar general de redacție:
MIRCEA VLAD

Sefi de departament:
VIDIU PĂTRĂSCANU: politic
OANA STĂNCULESCU: economic

DANIEL PUREC: anchete
ȘTEFAN CALIGA: memorialistică
IOAN FRÂNCU: sport
LIVIU GHITESCU: internațional
DANA POPESCU: social
PAN IZVERNA: cultură

Fotoreporter: **PETTER GHEORGHE**

Grafică și machetare: **VIDIU IANCU**

Secretar de redacție: **ROXANA BURCESCU**

Financiar-contabil: **ECATERINA BUCĂ**

Juridic: **ION POPESCU**

Documentare: **COSTEL CEACU**

Difuzare: **GHEORGHE DUMITRU**

Secretariat: **GEORGIANA MIJA**

Curier: **LUMINIȚA DAMIAN**

COSMIN BROASCĂ -
correspondent Bruxelles
STELIAN IONESCU -
correspondent special Geneva,
München

Correspondenți teritorialii:
SORIN GRECU - Cluj
VIRGIL COSMA - Iași
RADU SIMION BORBEANU -
Hunedoara
NICU VRANCEANU - Bacău
COSTEL IONESCU - Brașov
MĂLIN DUMITRIU - Alba
VASILE VASILCA - Alba
IONEL BOTEA - Caraș-Severin
OCTAVIAN MOCANU - Brăila
FLORIN RĂDULESCU - Vrancea
MIHAI ENCIU - Slobozia
GHEORGHE SIMILEANU -
Suceava
DOINA GRECU - Or

DREPTATEA
Redacția și administrația:
Calea Victoriei nr. 133 et. 2
Telefon: 6.50 41 25
Fax: 6.50 64 44
70179 - București - sector 1
Cont de virament nr.
4510501106
B.C.R. filiala S.M.B.

ANUNȚ

PNTCD redeschide cursurile de
Limba engleză
pentru începători și avansați.
Inscrierile se fac la sediul
central din bd. Carol I nr. 34,
sectorul II (Piața Rosetti), corp
B, parter, telefon
614 20 67.

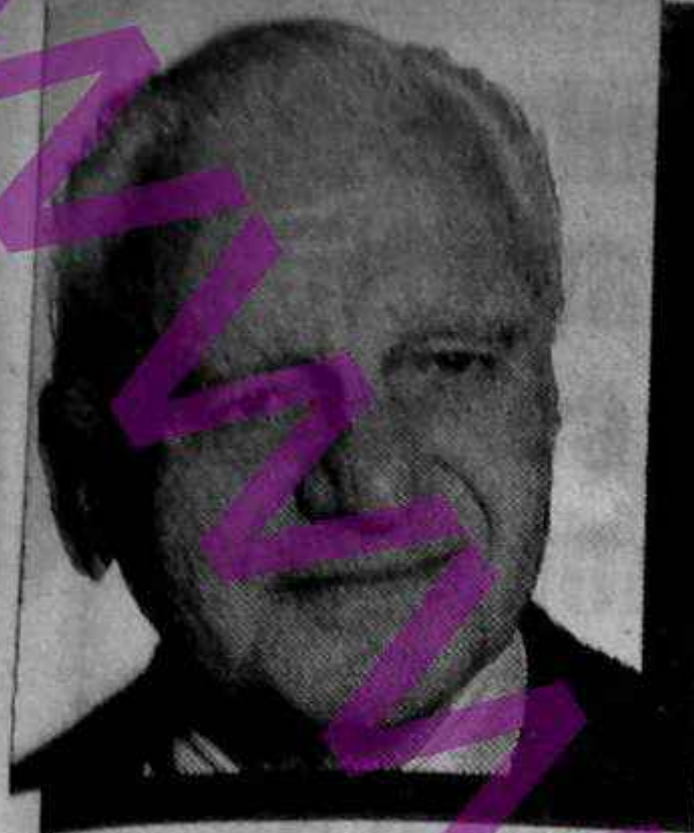
Cititorii întrebă, medicul răspunde

Începând de astăzi, putem redeschide și rubrica noastră în lunile care au trecut, am primit nenumărate scrisori cărora le-am răspuns prin poștă în măsura posibilului, așteptăm acum să o putem face prin intermediul ziarului. În luna septembrie sunt plecat în concediu, așa că rubrica va fi asigurată de colegele mele, doctorița Maria Jeana Vissarion și asistenta medicală Oltea Părvulescu, care pot fi găsite zilnic, dimineața, la cabinetul medical P.N.Ț.C.D., Bulevardul Carol nr. 34, telefon 615 03 39. Să dea Dumnezeu să ne vedem și să auzim de bine!

Dr George Calalb

Cerem scuze

cititorilor noștri care
au așteptat reapariția
«Dreptății» în ziua de
14 septembrie a.c.
Sperăm că vom găsi
înțelegerea necesară,
întârzierea de o
săptămână se
datorează unor cauze
obiective. Pentru abo-
nați vom recalcula
valoarea
abonamentelor.

ION RAȚIU

Vicepreședinte al PNȚCD, deputat

Cum ne ajutăm frații de peste Prut?

Le ușurăm lor viața, sau consolidăm puterea guvernanților?

Reprezentanții Republicii Moldova au semnat mai multe acorduri bilaterale la București și la Moscova

La București, prim-ministrul Andrei Sangheli a obținut ajutoare considerabile pe care România cu greu și le poate permite. La Moscova, președintele Snegur, tratând direct cu președintele Rusiei, Boris Elțin, asigură Republicii Moldova un credit de 50 miliarde de ruble.

Se pun două întrebări. Întâi, care este semnificația acestei acțiuni conjugate a guvernului fraților noștri de peste Prut? Căci, conjugată, cu siguranță a fost. Și, apoi, a știut Moscova, respectiv Bucureștiul, de acțiunea în cealaltă capitală?

Să lăsăm la o parte considerațiile umanitare. Sau, mai bine spus, să acceptăm faptul că România, oricât de săracă ar fi ea, trebuie, la nevoie, să sară în ajutorul românilor de peste Prut. Dar, dacă ajutorul dat de Rusia

este o supralicitare, e înțelept ceea ce am făcut? Și, am făcut-o în ce scop și cu ce mijloace? Dacă am făcut-o pentru a împiedica accesul Republicii Moldova la Comunitatea Statelor Independente, atunci am făcut un gest gratuit, ineficace. Negocierile, la Moscova, au fost conduse și încheiate chiar de șefii statelor interesate și cantitativ, ajutorul obținut e mult mai mare.

Bucureștiul trebuia să știe toate amănunțele demersurilor făcute la Moscova. Bucureștiul trebuia să controleze planurile Moscovei, la timp, în așa fel încât efortul României să fie evidențiat la justa lui valoare. Ajutorul nostru, pe care l-dăm cu dragă inimă, îl dăm pentru a ușura viața fraților noștri de peste Prut, nu pentru a consolida puterea guvernanților lor, care, pe zi ce trece, se integrează tot mai mult în structura politică ce Moscova construiește cu asiduitate, și

din păcate, cu succes. Moscova strânge laolaltă tot ce poate din ce a rămas în urma colapsului Uniunii Sovietice. Mai ales la periferii.

De aceea, Moscova nu retrocedează Insulele Kurile Japoniei, deși i s-au făcut tentante oferte economice. De aceea, Moscova alimentează războiul civil din Tadjikistan. De aceea, Moscova încurajează conflictele din Armenia, Azerbaidjan și Georgia. De aceea, Moscova insistă să rețină Krimea. Iar, în Moldova, cum toți știm, Armata a 14-a nu îndeplinește alt rol decât să afirme prezența Moscovei acolo. Atât timp cât ea este acolo, de o adevărată independență nu poate fi vorba.

Numai ținând cont de aceste considerente putem avea o politică sănătoasă, constructivă, care să servească interesele poporului român, care să ducă în cele din urmă la reîntregirea statului român ■

Ce ne deosebește

Noi am fi prezentat în mod clar parlamentului programul de guvernare și l-am fi respectat

Mai este puțin și se încheie un an de guvernare P.D.S.R. (F.D.S.N.). După toți analiștii, finalul va fi mai sumbru decât ce am cunoscut în primele zece luni. Ce s-a realizat din promisiunile guvernamentale? Nimic. Oricine ia acum și citește stufoasa strategie de guvernare constată cu ușurință eșecul. Guvernării îl anticipau. De aceea, în locul unui program clar și cu termene precise, au preferat un fel de pat al lui Procust în care să intre toate ideile bune și rele pentru a fi ucise.

Un guvern creștin democrat ar fi oferit o listă simplă de obiective realizabile într-un an. Dacă la încheierea unui an de guvernare aceste obiective nu se realizau, guvernul în întregul său și-ar fi prezentat demisia. Lista acestor obiective ar fi fost:

- Realizarea reconcilierii naționale;
- Veniturile reale ale populației să depășească pe cele din 1990;
- Rata șomajului să fie redusă la 3-4 la sută din populația activă;
- Rata inflației să se stabilizeze în finalul perioadei la un nivel de maximum 20 la sută pe an.

Aceste obiective se puteau realiza. Fiecare are în spate o fundamentare clară în programul partidului. Dacă viața ar fi dovedit totuși, după un an, că logica programului nu este consistentă, ne retrăgeam din guvernare, căci singura rațiune de a aspira la guvernare pentru noi este aplicarea programului propriu spre binele țării, iar nu avantajele personale. În perioada interbelică, Ion

Mihalache a elaborat programul de guvernare al P.N.Ț. Dar a refuzat de cinci ori oferta regală de a forma guvernul pentru că nu i se dădea posibilitatea să aplice acest program. Consecvenții acestei atitudini morale noi acceptăm să venim la guvernare numai dacă suntem lăsați să aplicăm propriul program. Spre deosebire de actualul guvern noi l-am fi prezentat în mod clar în fața parlamentului și l-am fi respectat. Dacă eșua, ne dădeam demisia. Căci programul este singura rațiune morală de a guverna.

Nu ni s-a oferit posibilitatea aplicării acestui program. S-a dorit numai să decorăm un guvern lipsit de decizie proprie și de obiective clare. În plus, a fost intoxicată opinia publică prin mass-media că noi nu ofeream nici o alternativă, că singurul nostru program se rezumă la nu, nu, nu și iarăși nu. Poate nu au avut timpul să citească. Nu au avut nici timpul pentru un dialog sincer. Dar cel puțin puteau să tacă. Dacă noi știm numai să negăm, de ce am fost solicitați la guvernare. Doreau un guvern care în loc să guverneze să se ocupe numai de contraziceri? Nu pot crede acest lucru. Dacă ni s-a propus participarea la guvernare înseamnă că s-a știut că putem mai mult decât să negăm. Și atunci, campania de denigrare a noastră este falsă. Dacă apreciază că programul nostru nu este bun, de ce nu ne-au lăsat să ne compromitem încercând să îl aplicăm. Căci ei, oricum, nu aveau un program. A spus-o primul ministru la

Dr. MIRCEA CIUMARA
deputat

microfonul parlamentului, când solicita investitura. Ce atitudine adoptă actualul guvern? Ne-a spus în iarnă că instalațiile de irigații sunt în cea mai mare parte în stare de funcțiune. Iar acum vedem cum s-au uscat pe câmp porumbul, floarea soarelui și chiar grâul. Ne spune că nivelul de trai crește, deși oamenii sunt de-a dreptul disperați din lipsă de putere de cumpărare. Ne spune că nu există corupție deși... În schimb, face programe noi. Dacă programele propuse până acum au eșuat, ce garanție avem că cele noi vor fi mai realiste? După aproape un an guvernul încă nu știe cum să guverneze. Încă redactează programe. Dacă se pricepe numai să redacteze programe, iar nu să le aplice, ar fi corect să se retragă de la guvernare și să facă ceea ce știu - conceperea de programe. Căci a guverna nu înseamnă să întocmești programe. Acestea se întocmesc înainte de a veni la putere. A guverna înseamnă a aplica un program. Dar actualul guvern nu poate aplica un program pentru simplul motiv că nu are așa ceva ■

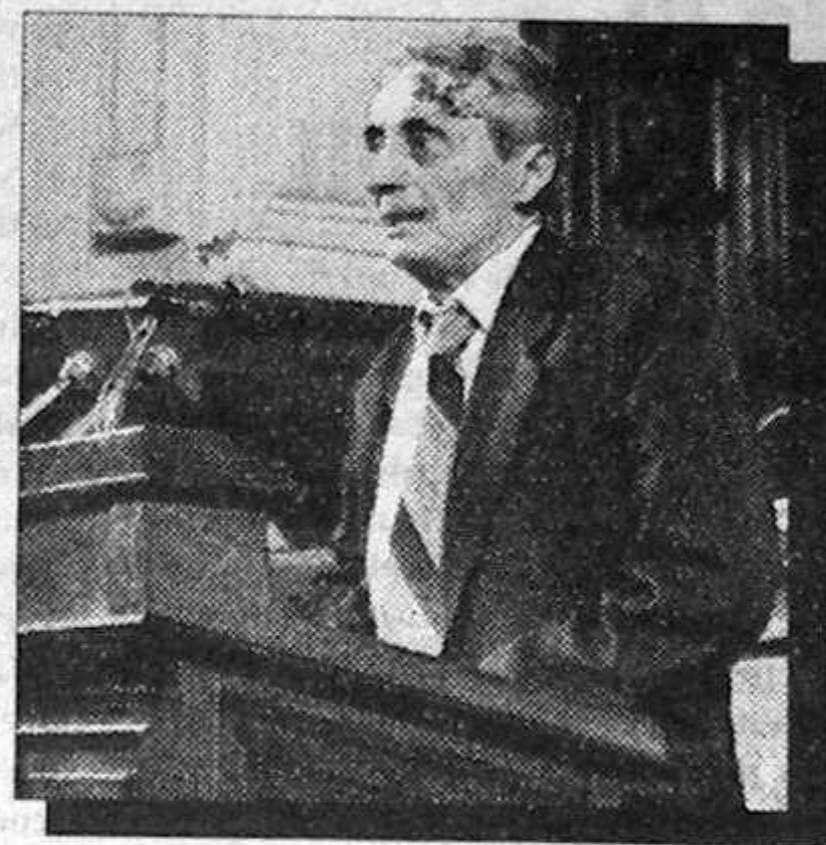
Instituție a democrației românești

PARLAMENTUL!...

De câțiva timp asistăm la o campanie, susținută cu multă perfidie de către diverse organisme de influențare a opiniei publice, ce urmărește să acrediteze ideea că Parlamentul ar fi principalul vinovat de dezastrul în care se găsește țara.

Desigur, acest parlament, nu prea are multe în comun cu organele legislative din țările cu îndelungată tradiție democratică, nici măcar nu seamănă cu vechile parlamente din România interbelică.

Dar, ce instituție, ce activitate sau ce manifestare a societății românești merge azi așa cum normal ar trebui să meargă?

ION DIACONESCU
prim-vicepreședinte al PNȚCD,
deputat

Asistăm la acest simulacru de democrație și economie de piață care n-a făcut nimic altceva decât să discrediteze în fața opiniei publice principiile în numele cărora pretinde că guvernează. Poate că acest lucru s-a și intenționat.

Dar, de această situație dezastruoasă, nu poate să răspundă decât cel sau cei care au deținut și dețin puterea, iar în această țară, de la revoluția din Decembrie și până în prezent, puterea a fost exercitată în mod efectiv de președintele Ion Iliescu, susținut de vechile structuri ale regimului comunist. Cu ajutorul și pe baza lor s-a creat un partid de guvernământ, s-au instituit guvernele succesive și s-a imaginat această reformă originală pentru a lăsa impresia că și noi ne-am aliniat noului curent reformist din Europa răsăriteană.

În aceste condiții, a trebuit, desigur, să apară și un parlament în care, vrând, nevrând, a pătruns și opoziția.

De fapt, acesta este singurul segment al puterii la care participă și opoziția și cât de convenabil ar fi pentru regimul actual să convingă poporul că, de fapt, parlamentul conduce țara și că deci responsabilitatea este comună tuturor forțelor politice din țară.

Domnul Iliescu a încercat de mai multe ori să constituie un guvern de așa-zisă uniune națională în care puterea să rămână exclusiv în mâinile domniei sale și ale partidului său, iar răspunderea să fie împărțită la toate forțele politice, adică, de fapt, să guverneze fără opoziție.

Nereușindu-i această strategie, puterea recurge la altă manevră, anume acreditarea ideii că țara este condusă în realitate de parlament și astfel să asocieze pe această cale și opoziția la răspundere.

Culmea este că până și presa independentă se lasă prinsă în acest joc, îndreptând adesea tirul săgeților sale spre acest țap ispășitor. Nu se înțelege sau se uită, că, de fapt, parlamentul își exercită funcția sa printr-o continuă confruntare de idei între două forțe antagoniste, puterea și opoziția și prin forța lucrurilor, urmare aritmetică a votului, puterea fiind mai numerosă, iese totdeauna învingătoare.

Deci, dacă și parlamentului îi revine o parte din răspundere, aceasta este exclusiv a grupului majoritar, adică în ultima analiză, tot partidul de guvernământ.

În acest caz, s-ar putea spune, la ce bun toată această confruntare din parlament de vreme ce învingătorul este dinainte cunoscut?

Se țină, însă, că toate adevărurile rostite zilnic de opoziție de la tribuna parlamentului, nesocotite de mașina de vot, vor sfârși în a transforma șirul acestor înfrângeri într-o victorie finală. Însă acest lucru cu o singură condiție, anume ca ele să fie aduse la cunoștința opiniei publice pentru a conturbă decisiv la formarea curentului de opinie în favoarea acestor adevăruri!

Dar cum să ia cunoștința opinia publică de ele când în presa noastră activitatea parlamentară se bucură de o firavă mențiune strecurată între două violuri și o reclamă?!

Cât despre televiziune, ce să mai vorbim! Îmi amintesc, cu nostalgie, cum între cele două războaie, marile cotidiene publicau pagini întregi după stenogramele dezbaterilor parlamentare și cât de mult erau acestea gustate de cititori.

Ce beneficiă ar fi pentru țară revenirea la această practică! ■

Virgil Măgureanu s-a dovedit a fi un regizor foarte abil

Raportul de activitate al S.R.I.

prezentat Parlamentului de dl Măgureanu

De mai bine de trei ani de zile, opoziția a cerut cu insistență ca raportul Serviciului Român de Informații să fie prezentat în Parlament. Momentul a sosit însă abia acum, când evenimentele importante care s-au succedat în această perioadă, începând cu decembrie 1989, urmând apoi cu 23 martie Tg. Mureș, 13-15 iunie București, septembrie 1991 București, au fost trecute pe plan secund. Cu bună știință, coaliția guvernamentală a acaparat atenția opiniei publice cu probleme mărunte, dezbătute acum pe larg în raportul S.R.I.

În prima zi a prezentării Raportului de activitate a S.R.I. (pe care presa l-a făcut cunoscut opiniei publice cu mult timp înainte), domnul Virgil Măgureanu s-a dovedit a fi un regizor foarte abil. S-au prezentat cu exagerată amabilitate date despre problemele de care se ocupă instituția pe care domnia sa o conduce, ajungându-se la o concluzie foarte clară: *siguranța națională este în pericol*. Astfel, am aflat că spionii ne înconjoară:

“proprietarul unei firme din Timișoara a fost recrutat de un stat vecin cu noi”, “doi ziariști au fost, la rândul lor, recrutați de un alt serviciu secret de informații”, “trei cetățeni germani îmbrăcați în salopete, pe care S.R.I. are meritul de a-i fi depistat dintre toți ceilalți salariați de la Copșa Mică”... și tot așa. Pentru ascultarea telefoanelor și violarea corespondenței se fac vinovați: Poșta, trei unguri care interceptează convorbirile Prefecturii din Mureș și un șomer care ascultă telefonul Prefecturii din Vâlcea.

În a doua zi a prezentării raportului, la cele 90 de întrebări adresate de grupurile parlamentare ori nu s-a răspuns, ori s-au primit răspunsuri fără importanță.

Spre exemplu, la întrebarea P.N.T.C.D.: “Cum justificăți fuga din țară a lui Alexandru Drăghici?”, domnul Virgil Măgureanu a răspuns că “aceasta este una din nereușitele noastre”. La o altă întrebare a grupului P.N.T.C.D.: “Ce date deține S.R.I. în legătură cu diversiunea teroristă inscenată în decembrie 1989?”, nu s-a primit nici un răspuns clar, deoarece S.R.I. “încă cercetează”, dar va întocmi un alt raport “care va dezvălui identitatea unora din teroriștii din decembrie 1989, raport care va fi înaintat Comisiei parlamentare de control asupra S.R.I.”

Dezbaterile s-au finalizat cu prezentarea unei declarații de către opoziție, în care se cere “Președintelui României, înaintarea de urgență către Parlament a propunerii celui care urmează a fi audiat în vederea investirii ca director al S.R.I.”

În final, am rămas cu aceeași certitudine: răspunsurile la întrebările puse de parlamentari vor fi așteptate încă mult timp de acum încolo.

Oana Stănciulescu
Dana Popescu

În așteptarea reinvestirii

DI Virgil Măgureanu își renovează imaginea publică

Așteptat de toată lumea cu legitimă curiozitate, raportul S.R.I. s-a dovedit a fi, până la urmă, un colaj de afirmații ce țin mai mult de zona sterilului.

Atenționat în acest sens de către grupurile parlamentare ale opoziției, în discursul final, directorul S.R.I.-ului a încercat să ne convingă (inoculeze) de faptul că raportul are nuanțe de mare subtilitate. Că, de fapt, noi le-am înțeles și tocmai de aceea ar trebui să fim mai puțin critici.

Scena-cheie a piesei jucată în două acte săptămâna trecută de către domnul Virgil Măgureanu a fost constituită de problema

succesiunii la conducerea Serviciului. Arătându-se pentru public foarte puțin interesat de continuarea activității în această funcție și declarând că va depune în mâinile comisiei parlamentare de control al S.R.I. întreaga instituție, domnul Măgureanu a reușit să sensibilizeze multe inimi. Chiar un parlamentar al opoziției a afirmat: “Să-l schimbăm pe Măgureanu cu altcineva, am risca să comitem o greșală similară cu cea a schimbării domnului Răzvan Theodorescu cu Paul Everac”.

Schimbarea la față a fost punctată de

către șeful S.R.I. și printr-o discuție de aproape două ore cu reprezentanții presei. Cu toate că a parat toate întrebările incomode ale ziariștilor, domnul Măgureanu a început să-și creeze o imagine de “băiat bun”, transformând întâlnirea într-o șuetă pigmentată cu “ironie și umor”. Mai mult decât atât, încercând în mod vădit să îmblânzească presa, directorul S.R.I. a declarat că Serviciul va organiza periodic conferințe de presă la care domnia sa va participa personal. Spectaculoasa transformare – care nu ne îndoim că este numai de ordin formal

Din împlinirile Guvernului Văcăroiu

Procent anual de privatizare propus: 10%
Realizat în primul an de guvernare: 2%

Iată că, deși ne aflăm în trimestrul trei al acestui an, procentul anual de privatizare de 10%, ce reprezintă unul din obiectivele declarate ale guvernului, este departe de a fi atins.

Domnul Aurel Șaramet, directorul Fondului Proprietății de Stat, apreciază că procentul ce se va realiza până la sfârșitul acestui an va fi în cel mai fericit caz de 2-3%. Aceasta înseamnă că de trei ani privatizarea stagnează, rămânând la stadiul experimental al Programului pilot.

În aceste condiții, ne întrebăm la ce folosește un program de guvernare atunci când nimeni nu ține seama de el.

Oana Stănciulescu

Așteptăm răspunsuri clare, responsabile, la obiect

Întrebările formulate de Grupul Parlamentar PNȚCD în cadrul ședinței comune a Camerelor reunite ale Parlamentului, cu prilejul dezbaterii Raportului de activitate al SRI

- 1 Care este rezultatul concret al investigațiilor privitoare la crimele, ilegalitățile, abuzurile, atrocitățile și represaliile săvârșite împotriva populației României de către fostele organe de securitate? Cum justificăți fuga lui Alexandru Drăghici?
- 2 Ce date deține S.R.I. în legătură cu evenimentele din decembrie '89 și, în special, cu privire la diversiunea teroristă?
- 3 Dacă S.R.I. a cunoscut situația de organizare și acțiune care au condus la desfășurarea evenimentelor din ianuarie, februarie '90 din București, martie '90 din Târgu-Mureș, 13-15 iulie '90 și septembrie '91 din București? Ce organe ale Puterii au fost sesizate, ce măsuri au fost propuse și care sunt motivele pentru care nu au fost prevenite acțiunile?
- 4 Ce informații a furnizat S.R.I. despre 13-15 iunie '90 Guvernului și Președintelui, care să justifice acuzațiile aduse partidelor de opoziție precum că în sediile lor s-ar fi găsit arme, muniție, sticle incendiare și dispozitive de făcut bani?
- 5 Cum explică S.R.I. folosirea de către forțele extremiste de stânga și de dreapta în publicații și conferințe de date

conținute în documentele S.R.I.? De ce nu s-au luat măsuri de sesizare a programelor de cercetare competente pentru aceste scurgeri de informații?

6 Miron Cosma a declarat că mai mult de jumătate din numărul așa-zisilor mineri veniți la București în iunie '90 au avut această calitate și că venirea lor s-a produs la cererea președintelui Iliescu. Ce date și ce concluzii deține S.R.I. în privința acestor afirmații?

7 Ce contribuții a avut S.R.I. în sprijinirea campaniei electorale a F.S.N. în 1990 și a F.D.S.N. în 1992, precum și a președintelui Iliescu?

8 Ce informații deține S.R.I. privind existența unor servicii paralele de informații și în ce măsură acestea s-au implicat în acțiuni ilicite?

9 Care sunt publicațiile pe care le-a vizat în Raport ca destabilizând situația internă?

10 Ce informații a deținut S.R.I. cu privire la circuitul încheierii contractelor Petromin-Forum Maritime și a căror persoane sau autorități le-au transmis?

– ce încearcă să atragă legitimitatea unei reinvestituri, a fost accentuată și de criticile voalate pe care le-a făcut la adresa unor colaboratori ai domniei sale. Din acest punct de vedere, este de așteptat o demitere sau retrogradare spectaculoasă a unui boss din S.R.I., aceasta, bineînțeles, numai ca spoială bună pentru public, în cazul în care nu va fi scoasă din structurile S.R.I.-ului vreo dactilografă sau femeia de serviciu.

Ovidiu Pătrășcanu

– Închin acest păhărel cu “Săniuța” în cinstea celui care a scăpat boii pe gheață!

După ce s-a dres de pe urma poziunii cu cenzură, ministrul Văcăroiu a leșit basmac curat și din elinciu cu corupția. Când milioanele de analiști politici formați la cursurile de frecvență obligatorie ale perioadei de tranziție îl și credeau debarcat, șeful executivului a revenit în forță, făcându-ne să răsuflăm ușurați la vederea nărilor de farmec pline ce priveghează dieta de cruțare a coșului nostru zilnic.

Reabilitarea premierului a constituit subiectul predilect al ultimelor editoriale orale difuzate prin rețeaua cozilor la ulei, zahăr, pâine și alte asemenea produse de lux. Nu era păcat să renunțăm la un guvernământ așa de priceput? Chiar și criticii cei mai inversunați au recunoscut în persoana primului ministru proverbialul om gospodăru: vara și-a priticcit săniuța, iar pentru iarnă a comandat un CAR de dolari la FMI. Numai că mai marii de la Fondul Monetar apreciază alt proverb: acela cu contabilizarea bobocilor toamna. Iar

bobocii văzuți de dânsii sunt mult mai anemic decât cei prezentați (export only) de domnul Văcăroiu. Chestie de optică, ce să-i faci?

Vizionarismul adânc al politicii economice girate de actualul cabinet a dat un prim rezultat: iată-ne pe ultimul loc în Europa în

ceea ce privește produsul intern brut! Dovedind că ce naște din CNP, știm noi ce mănâncă, boscarul nostru ne-a fluturat fel de fel de date care arătau clar că, pe hârtie, trăim mai bine decât în realitate. Lucru care, trebuie să recunoaștem, este o realizare!

La apropiata aniversare a împlinirii unui an de la instalarea guvernului Văcăroiu rezultatele demonstrează că atunci când ministrul guvernează cu capul în nisip urmându-l exemplul, toate sunt cu dosul sus. Fapt ce denotă apartenența premierului la acea categorie care, de la un timp face casă bună cu executivul nostru: unicele de serie.

Ministrul

Marcel Munteanu

În apropiere de Geneva se află cocheta și vestita așezare Versoix. Aici trăiește în exil Majestatea Sa Regele Mihai I al României.

Îi informez pe Majestatea sa că "Dreptatea" va reapărea în curând, sub o nouă formă, după o întrerupere de câteva luni. Se arată bucuros și totodată disponibil de a-și exprima opiniile prin intermediul acestei publicații de tradiție.

- A trecut mai mult de un an de la vizita în România a Majestății Voastre, împreună cu M.S. Regina Ana. Ce dimensiune acordați acum memorabilei vizite?

- Dimensiunea cea mai importantă a vizitei efectuate anul trecut în Tară rămâne reînălțarea mea cu poporul meu, după aproape 45 de ani de pribegie. Dragostea, căldura și speranța cu care ne-a primit, venind să ne întâmpine în număr atât de mare, m-au emoționat și înduișat în modul cel mai profund. Am regăsit în el poporul în care am crezut și pe care l-am iubit întotdeauna. Am fost alături de el în toți acești ani de despărțire dureroasă. Dragostea, afecțiunea, credința și perseverența de care am dat dovadă sunt calități care vor fi încă necesare în propășirea spre o autentică democrație și prosperitate și ca să readucem România pe făgașul ei adevărat. Poporul român îi reînnoiesc jurământul pe care l-am luat în

Convorbire cu Majestatea Sa Regele Mihai I al României

"Avem datoria de a înfăptui, împreună, România de mâine"

MOTTO: "Noi nu numai din sentimentalism, din tradiție, din apreciere pentru Regele Mihai, ci dintr-un motiv absolut pragmatic, dacă vreți, avem drept obiectiv recurgerea la forma monarhic-constituțională, fiindcă avem convingerea că reinstaurarea monarhiei ar pune capăt temerii de alunecare din nou spre comunism" (Corneliu Coposu, ianuarie 1993)

fata lui Dumnezeu și a lui, de ai servi cauza, binele și destinul atât cât voi trăi.

- **Desigur, când spunei poporul român vă gândiți și la frații noștri de peste Prut...**

- Atât la ei, cât și la românii răspândiți pretutindeni, pe toate meridianele globului. Când privește Basarabia și Bucovina de Nord, acestea au fost, sunt și vor fi parte integrantă din România. Apartenența Basarabiei și Bucovinei de Nord la România este un fapt de netăgăduit. Nimeni și nimic nu va influența cursul istoriei care va determina revenirea definitivă a acestor teritorii la România. Tinerilor de astăzi, cărora le sunt recunoscători că păstrează nevoia sufletească de adevăr, le stă înainte o datorie: cea de a nu înceta să ceară reintegrarea. Peste înțelegerea nelegiuită a dictatorilor din 1939, peste calculele meschine și egoiste ale politicianilor de astăzi, există o dreptate istorică în a cărei biruință cred.

- **Cum apreciază Majestatea Voastră actuala generație tânără, ce reprezintă tineretul pentru societatea românească?**

- Tineretul este viitorul țării, garanția repunerii ei pe făgașul cel adevărat. Vremurile de acum sunt grele și neprielnice pentru fiecare dorință de afirmare a omului la începutul vieții. Tinerii, care în decembrie 1989 au scos din inerție întregul popor român și au zdruncinat din temelii monolitul întregului sistem comunist și nu numai al unei dictaturi personale, nu trebuie să se lase pradă absenteismului și apatiei. Căci, spre deosebire de anii de odinioară, când tinerilor li se închideau perspectivele afirmării și când teroarea, în formele ei externe, i-a împiedicat să se realizeze conform propriilor aptitudini, ei se află la începutul unei noi epoci istorice și

de acțiunea lor, mai presus de toate, depinde ca dezordinea actuală să nu se perpetueze.

Cei care, decenii la rând, au slujit cu credință și abnegație comunizarea României, știu bine că numai pe minciună și teamă, pe incompetență și provizorat se poate menține himera comunistă. Ei văd în fineri principala piedică în calea încercării de restaurare a comunismului. Ei întretin haosul pentru a-i descuraja, făcându-i să creadă că orizontul realizării personale li s-a închis. Ei poartă răspunderea pentru sutele de mii de români care și-au încercat norocul pe alte meleaguri și tot ei astăzi, fac tot ce le stă în putință ca tinerii care s-au ridicat cu piepturile goale în fața armelor să părească țara și să trăiască printre străini.

Lipsiți de fineri, de energia, entuziasmul și optimismul lor caracteristic, România nu va putea renaste. Tinerii trebuie să-și găsească drumul cel mai potrivit pentru a nu îngădui celor ce îi conduc să facă abstracție de nevoile, dorințele și speranțele lor legitime.

- **Majestatea Voastră este recunoscută de majoritatea experților străini drept Monarhul a cărui întoarcere este cea mai de dorit dintre țările est-europene. Exilat în 1948, Ați rămas principalul simbol al speranței pentru poporul român aflat sub teroarea comunismului timp de peste patru decenii. Astăzi, tot mai multe glasuri susțin că Regele Mihai rămâne Suveranul tuturor românilor și garanția renasterii politice, economice și spirituale a poporului nostru. Cum apreciați aceste afirmații?**

- Regăsirea noastră, entuziasmul cu care ne-am primit, pe Regina Ana și pe mine, m-au convins că îmi păstrați aceeași

afecțiune și încredere ca în trecut. Am desprins acel mesaj de speranță într-un viitor în care destinele ne rămân legate. Dorința de a reveni la o viață normală, de a redobândi tradițiile noastre furate de dictatura comunistă, de a restabili continuitatea istorică a țării noastre, este atât de puternică încât nu va mai putea fi stăvilită pentru mult timp. Am speranța că n-am să mai fiu împiedicat să revin în țară pentru a-mi servi poporul și de a-l ajuta să iasă din mizeria morală și materială în care a fost ținut atâta amar de vreme.

- **Din această perspectivă revenirea Majestății Voastre în fruntea statului va putea face față problemelor stringente și atât de dificile ale țării?**

- Reîntoarcerea mea în țară - am mai spus-o și cu alte ocazii - va stimula atmosfera în care vom putea să îi facem față cu toții, împreună. Eu pot restitui oamenilor încrederea în viitor, încurajând măsuri radicale fără intenția de a dirija o politică de răzbunare. În reconstrucția țării va trebui să împăcăm nevoia de progres economic cu teama față de necunoscut. În acest proces, monarhia constituțională, mai mult decât oricare altă instituție, va aduce țării legitimitate, stabilitate și unitate. Fiind la adăpost de luptele înversunate de partid, Regele este chezașul stabilității statului, dar și simbolul reconcilierii naționale și sociale. Așa cum înaintașii noștri au făcut România Mare și noi avem datoria de a înfăptui, împreună, România de mâine, o țară liberă, democratică, bogată și reintegrată în marea familie europeană.

Așa să ne ajute Dumnezeu!

Din Geneva, de la
corespondentul nostru special,
Stelian Ionescu

"Tragedia deznaționalizării"

Bucovinenii au nevoie de ajutor

Am fost la Cernăuți de curând, dornic să văd orasul studțiilor lui Eminescu, orasul în care a dăscălit marele pedagog național Aron Pumnul și si-au desfășurat activitatea frații Hurmuzaki. Toate marile vestigii ale românismului sunt date la o parte sau ascunse cu grijă vizitatorilor, spre a demonstra că orasul este pur ucrainean. Ofensiva naționalismului ucrainean împotriva limbii române și a românilor de aici a atins culmi paroxistice. Românii li s-a limitat încet-încet orice drept la exprimare liberă și la cultură

națională, oficialii declarând sus și tare că dușmanii Ucrainei sunt Rusia și România și, agitând steagul naționalismului exclusivist, au legiferat un partid pe baze etnice ce interzice programatic până și căsătoriile mixte, după sistem fascist. Școlile române sunt abia tolerate, multe sate românești neavând învățători, facultatea de filologie din oraș acordă românilor doar 10 locuri anual spre a-și desăvârși studiile superioare. Mai tragic este faptul că acei tineri români care au obținut burse de studiu în România sunt împiedicați sistematic (și acum aproape ultimativ) de a-și continua studiile, fiind numiți "teroriști" și amenințați că nu vor găsi locuri de muncă la reîntoarcerea acasă. Mai mult, acum sunt aproape de a fi împiedicați să mai revină în România, prin tot felul de sicane mai mult sau mai puțin oculte. "Societatea de limbă română M. Eminescu" este abia tolerată într-un local impropriu, de unde este mereu amenințată de a fi scoasă afară, în timp ce casa lui Aron Pumnul stă ocupată de trei chiriasi și în

zadar s-au făcut repetate demersuri spre a fi eliberată în vederea organizării unui muzeu cu caracter cultural. În curtea casei se află bustul lui M. Eminescu, purtând singura inscripție românească din oras, deoarece placa comemorativă așezată pe clădirea liceului unde a învățat poetul nostru național este redactată în limba ucraineană. Cu greu s-a obținut în anii din urmă să se dea nume românești unor străzi. Ele sunt doar în număr de patru: Eminescu, Aron Pumnul, Suceava (oras înfrățit cu Cernăuții) și Sadagura. În rest nimic, deși cimitirul orașului e plin de mormintele unor mari fruntași ai culturii noastre, morminte profanate, cu inscripții decapitate, cu cripte sparte sau dispărute peste noapte pentru că în locul lor să apară nume și inscripții ucrainene... "căci aici până și morții ne sunt profanați", ne spune un localnic. Ura și nelegiuirea s-au revărsat până și asupra bisericii românești, un local de cult de mare valoare istorică, constând dintr-o bisericuță de lemn

din 1607, ce a fost prefăcută peste noapte în serm. Ce să mai vorbim de faptul că frumosa se le fresce ale lui Epaminonda Bucevschi, pictorul național al Bucovinei, au fost rase de pe peretii clădirii Universității din Cernăuți, local, odinioară, de mare cultură românească!

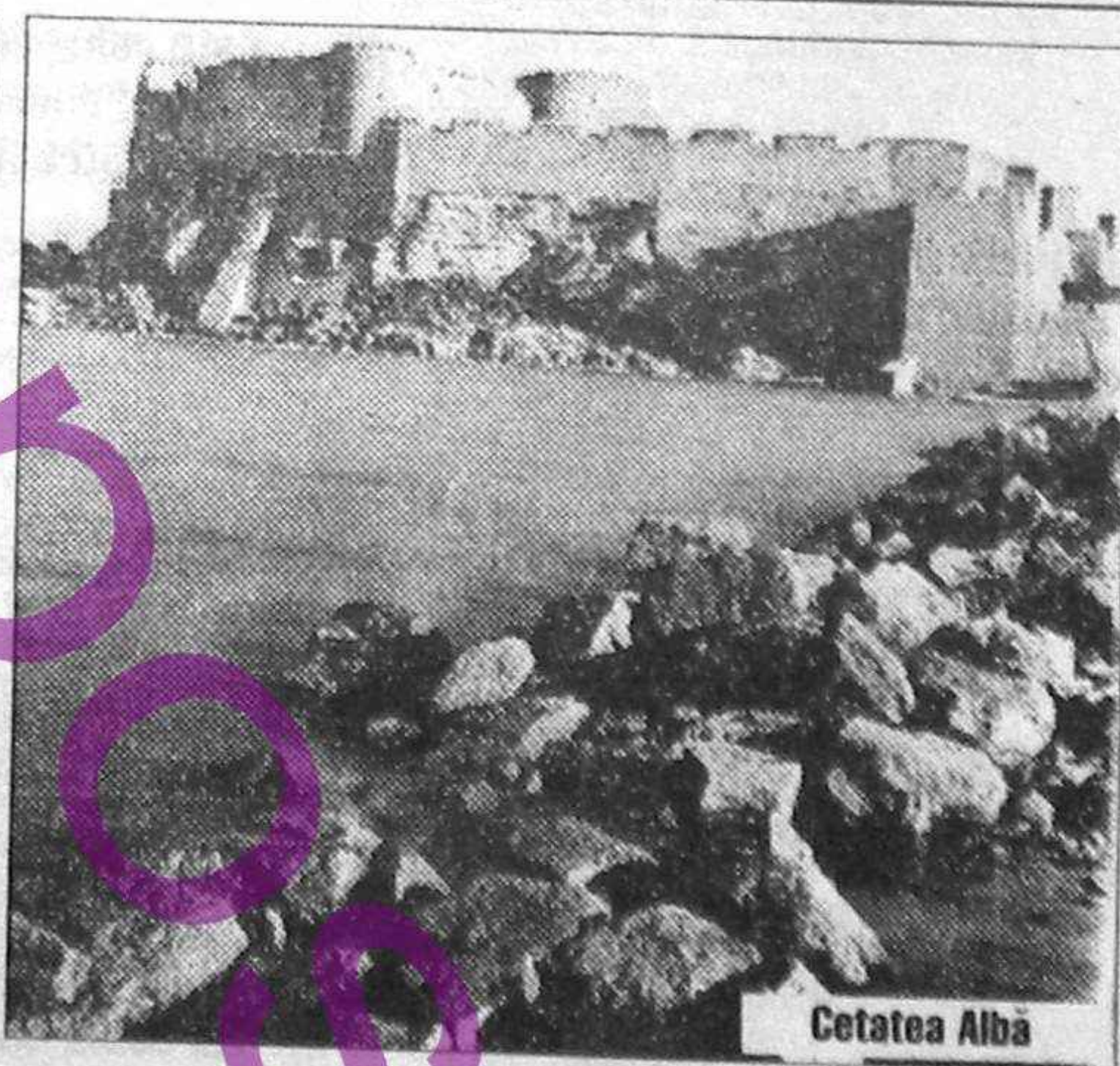
Ar fi încă multe de spus despre deznaționalizarea forțată și lipsa de drepturi elementare ale populației românești din Bucovina. Guvernele noastre s-au grăbit să semneze tot felul de acorduri cu acest stat de un naționalism feroce, fără să se gândească să protejeze drepturile firești ale

populației sale, sacrificându-i într-un fel, cu bună știință.

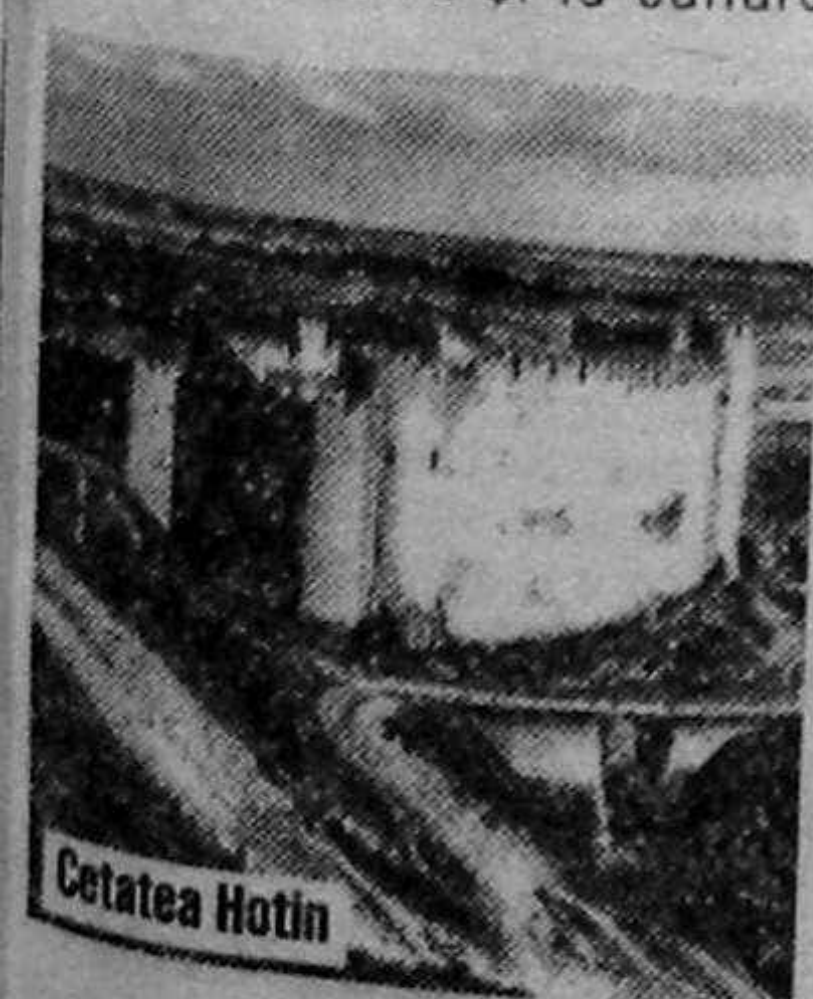
Lasnez pe această cale un adevărat S.O.S. de sprijinire a luptei pentru drepturi a românilor din Bucovina și cer tuturor oamenilor cinstiți să se ridice pentru sprijinirea lor, solicitând măsuri urgente, inclusiv la nivel oficial. Pană nu va fi prea târziu!

Mircea Popa

"Nici un sacrificiu nu este prea mare, când este vorba să ne apărăm onoarea, demnitatea, neatârtnarea și patrimoniul nostru național" (Iuliu Maniu)

Cetatea Alba

Cetatea Hotin

Revoluția presupune, în primul rând, un transfer real de putere.

In România transferul nu s-a produs

clasică, nu credem de altfel să se aplice în mod riguros evenimentelor din țara noastră. Au fost ele, într-adevăr, "revoluționare"? Se admite, în genere, că o revoluție constituie, în primul rând, nu atât o răsturnare violentă de regim, cât un transfer real de putere. În mâinile unei noi clase, grup de interese politice, sociale și economice sau măcar un nou centru de putere. A avut loc acest eveniment efectiv în România? Puterea, deținută înainte de 1989 a fost, în teorie, a clasei muncitoare. În realitate, ea era deținută de oligarhia și aparatul de partid, de faimoasa "nouă clasă" dominantă, nomenclatura, atât de bine analizată de Milovan Djilas, într-o carte celebră (o cunoaștem în versiune franceză: *La nouvelle classe dirigeante*, Paris, 1957), încă netradusă în românește. Ea continuă și azi să dețină puterea reală. Doar că eșalonul ei prim, total compromis, uzat și depășit, a făcut loc eșalonului doi. Mai tânăr, mai educat, mai puțin compromis și detestat prin abuzuri de orice fel. În afară de îndepărtarea și înlocuirea unor vârfuri aparatul de stat n-a fost însă cătuși de puțin schimbat. Peste tot, și mai ales în provincie, întâlnim aceleași "cadre" rotite, mereu, uneori de la un județ la altul. Opoziția nu deține încă, practic, nici o pârgie la puteri reale (executivă, judecătorească și nici măcar legislativă). Evident, au fost și alegeri. S-a ales un președinte și un parlament. Dar democrația în România are încă un caracter predominant formal. Majoritatea parlamentarilor blochează în mod mecanic orice reformă de structură, în adâncime. Centrul real de putere se află la Cotroceni. Nu este o banală polemică, ci o simplă evidență.

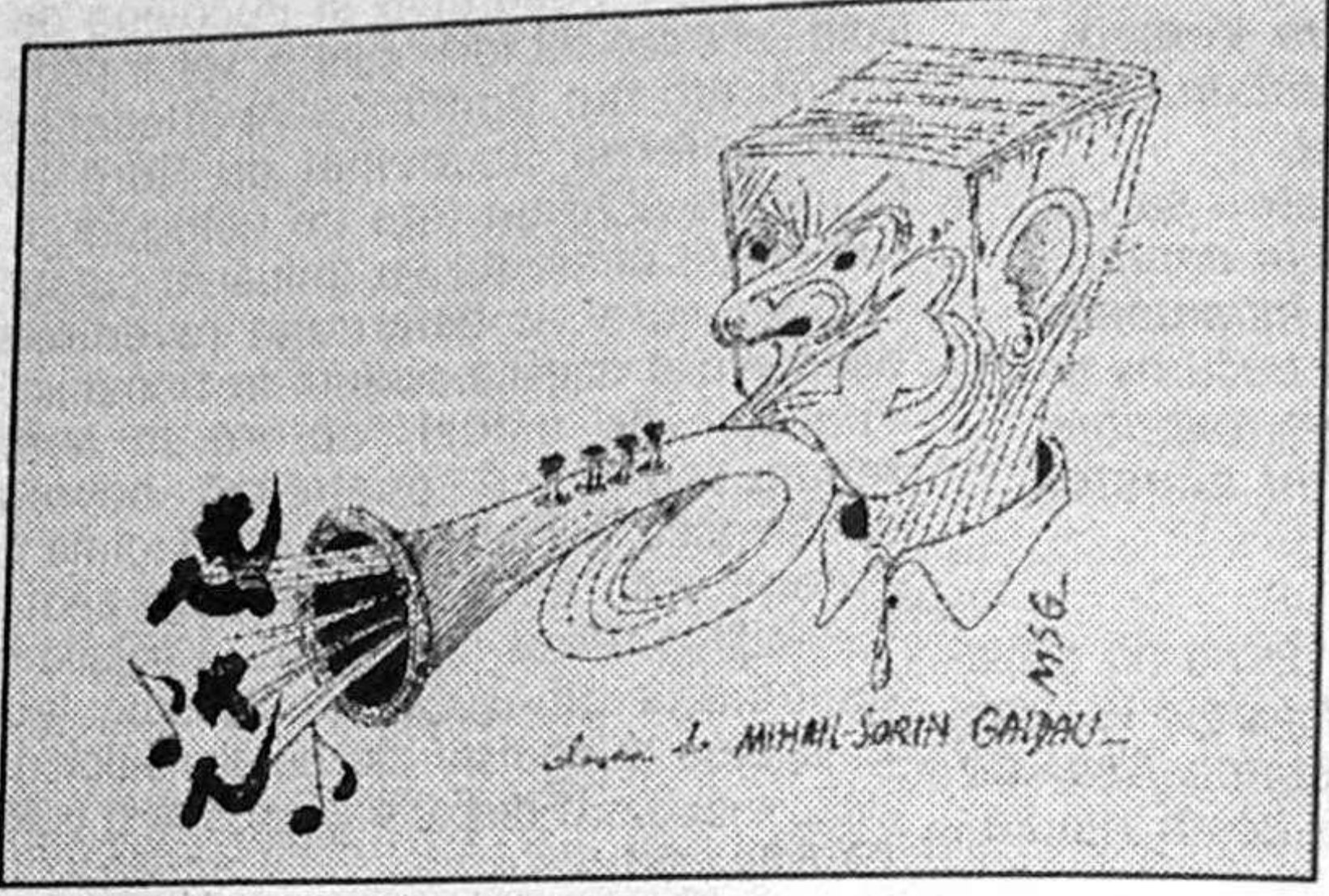
decembrie, s-a lansat conceptul hibrid de "democrație originală". Faptul nu este deloc întâmplător. El păstrează esența puterii în mâinile aceleiași clase conducătoare doare regenerate. Noua constituție nu consacră în mod explicit principiul separației puterilor. Președintele țării este investit cu puteri enorme. Suntem o republică semi-presidențială pe un fel de fond de nomenclatură în continuare dominantă. P.C.R. a fost scos, sub presiunea străzii, o clipă, în afara legii. Apoi s-a revenit, sub pretextul unui referendum uitat definitiv. Totul se petrece, privind în sus și în perspectivă istorică, în spiritul foarte tradiționalei dialectici românești a "formelor fără fond". Formal suntem, într-adevăr, o democrație. Dar ea nu funcționează încă în toate meca-

mai evident colectivism comunist, proprietăți de pământ sunt descurajate prin impozite enorme și taxe prohibitive pentru agricultori. Protejarea prin măsuri administrative și economice a asociațiilor agricole a salvării cu orice preț a G.A.S.-urilor constituie o preocupare prioritară. Recenziile *Lege privind sprijinul acordat de producătorilor agricoli*, expediate în parlament la 24.06.93, a fost retrasă, acestea nu sunt deloc întâmplătoare, exprimă cum nu se poate mai bine conștiința de clasă, atât de evidentă, a regimului împiedicarea cu orice preț a formării și păturii mijlocii românești rurale și urbane scurt a unei noi burghezii românești. Ce este de "revoluție" este aceasta care menține sistemul colectivist în economie? Când va fi mult 30% din economie poate fi privatizată, ea rămânând în continuare economie de stat centralizată și dirijată? "Revoluție" cu "reformă" crescând în economie "al statului" nu este "Economie socială de piață"? Foarte bine. Dar mai întâi ea trebuie lăsată să se miște pe baza prietenății și înținerii particulare, apoi s-o organizăm în spiritul "creștin-democrat" (conform concepției P.N.T.C.

La aproape patru ani de la ceea ce se numește "evenimentele din 22 decembrie" ne putem întreba, cu toată seriozitatea, dacă în România, în 1989, a avut loc într-adevăr o "revoluție". Datele politologice și istorice nu confirmă, decât în mică măsură, o astfel de definiție. O contribuție românească, foarte exactă în acest domeniu, lucrarea lui Mihai Ralea, *L'Idée de révolution dans les doctrines socialistes* (Paris, 1923), pare azi complet uitată. O analiză rece obiectivă, lipsită de orice spirit polemic și partizan, încă ne lipsește. Dacă se pot emite îndoieli foarte serioase asupra realității "revoluției" române o facem exclusiv din perspectiva unor realități și date precise, de primă evidență. Distincția marxistă dintre "situația revoluționară" și "procesul revoluționar" deocamdată nu ne va reține. Această schemă, într-un fel

Continuitatea comunistă în spirit reformist, gorbaciovist, consecvent...

O revoluție se face, în același timp, în numele unui program. La noi, după 22

saue "liberal". Deocamdată, desnaționalizarea marilor întreprinderi nu s-a produs. Și nici nu sunt indicii serioase în acest sens. O lege a falimentului nu există. Investiția particulară străină este descurajată prin faptul că proprietatea de terenuri este înzestrată străinilor (din nou problema "proprietății"). Fiscalitatea excesivă blochează orice dezvoltare reală a economiei particulare în România.

nismele sale specifice. Cât timp pârgiile reale ale puterii sunt la ordinele executivului (judecătorii incozomi sunt înlocuiți, S.R.I. nu este uspus încă nici unui control parlamentar etc. etc.), iar foarte multe măsuri se iau doar de fațadă, pentru vitrină. Pentru a corespunde unor exigențe internaționale, în primul rând, de simplu decor și simulare a aparențelor democratice.

Se amână doar scadența finală, când prețul plătit va fi și mai mare

Problema "revoluției" trebuie privită în esență și nu sunt semne că s-a dat suficientă atenție acestei situații: revoluția comunistă și-a propus pe față răsturnarea ordinii capitaliste și burgeze. Dar ce fel de "revoluție" a avut loc în România când ea nu-și propune, pe față, răsturnarea ordinii comuniste în toate domeniile? Cu tot ce implică ea: revenirea la proprietate și inițiativa particulară, la economia de piață, la burgeoisie și capitalism. Aceste din urmă noțiuni, mai ales, par anatomizate sau leșite din circulație, perimate. Se cultivă doar formule populiste sau a "statului bunului general".

Se vorbește din această cauză tot mai mult la noi de "neocomunism" și de "restaurație". În realitate, este vorba de o foarte hotărâtă continuitate comunistă în spirit reformist, gorbaciovist, consecvent. Pe fundalul unei răscoale populare spontane admirabile și eroice - trebuie recunoscut însă deschis: fără organizare, fără program, fără șefi - un grup reformist, marginalizat, din interiorul partidului, a preluat cu ușurință puterea. Avea sprijin extern, sovietic, legăturile vechi funcționau din plin. Scenariul se înscria perfect în transformările din întregul "lagăr socialist". A intervenit, imprevizibil, așa-zisul puci de la Moscova. Acesta a derutat o clipă grupul reformist de la București, care între timp s-a consolidat, inițial la adăpostul diversivității "teroristilor". El continuă să aplice, în esență, aceeași politică reformistă. Definiția dată președintelui Iliescu de către Petre Roman: "Un gorbaciovist întârziat" este exactă. Faptul se vede, cu claritate, mai ales în politica economică a regimului.

"O revoluție care nu modifică raporturile de proprietate este o mascaradă"

Orice revoluție produce, în sfârșit, o schimbare radicală a regimului proprietății. Acest lucru îl știa de mult, la noi, și E.M. Cioran în *Schimbară la față a României*: "O revoluție care nu modifică raporturile de proprietate este o mascaradă". Așa a procedat Revoluția franceză și cea sovietică. Opoziția - exprim o idee strict personală - preocupată, poate, prea mult de reparații morale, de "dosare" etc. n-a dat atenție cuvenită acestui aspect absolut esențial. Constituția nu garantează proprietatea particulară ci doar o "protejează". Nimic nu dovedește însă mai bine esența socialistă a regimului decât regimul proprietății particulare, în România actuală. Cu tot ceea ce presupune el: reforma agrară, restituirea caselor naționalizate, privatizare, economie particulară a 60-70% din economia națională, economie de piață, investiții străine. Ori toate aceste măsuri de importanță capitală sunt sistematic frânate. Adesea ele sunt doar simulate pentru a corespunde exigențelor de credit ale F.M.I. și ale altor organisme internaționale. Titlurile de proprietate se dau cu cea mai mare greutate. Recent s-a mărit considerabil și taxa de eliberare. În sprijinul celui

Această formulă poate fi valabilă în occident, unde a avut loc o evoluție firescă spre o relativă nivelare socială și egalizare economică progresivă. La noi însă, după o revoluție atât de profundă, trebuie refăcută mai întâi, structurile sociale și economice de bază și lăsată să funcționeze. Și doar apoi noua societate românească urmează să fie reorganizată în spiritul dreptății și protecției sociale. Frica de lichidare a marilor industrii de stat parazitare, falimentare, care înghite cele mai multe din resursele economice ale țării, este tot ce poate fi mai "contra-revoluționar" în împrejurările actuale. Se amână doar scadența finală, când prețul plătit va fi și mai mare.

A organiza de la început sărăcia, mizeria, descurajarea spiritului de muncă și de întreprindere particulară este o absurditate. Firește că se vor produce denivelări sociale și economice. Ele există în orice societate democratică liberă. Democrația și economia de piață exclud orice nivelare colectivistă. Iar partidele politice exprimă peste tot, în mod firesc, interese sociale și economice precise. Vocația PNTCD - exprim din doar o opinie personală - este de a fi un partid al păturii mijlocii rurale și urbane românești. Orice reflexie serioasă despre pseudo-revoluția care a avut loc în România nu poate duce decât la astfel de concluzii. Sau foarte asemănătoare. Sunt câteva simple observații ale unui autor român care nu este propriu-zis un "om politic" și urmărește în nici un caz o cariera politică.

Cu zâmbetul pe buze

Firmele particulare au declarat doar o treime din salarii lor 450 mii salariați înregistrați la Camerele de muncă, din 1,5 milioane

● Pentru a se eschiva de la plata contribuției de asigurări sociale, firmele particulare au înregistrat la camerele de muncă doar 450 mii salariați, a anunțat Ministerul Muncii și Protecției Sociale. Numărul total firmelor se apropie de 500 mii, iar numărul estimat al salariaților reali trece de 1,5 milioane. (Mihai Pop)

Manevra a fost îndreptată împotriva foștilor proprietari de pământ, aziactionari la aceste întreprinderi împotriva voinței lor. Ponderea acționarilor particulari în capitalul societăților agricole a scăzut astfel, printr-o simplă trăsătură de condei, de la 24 la sută la 9 la sută. Triumful proprietății de stat se asigură, cum se vede, pe orice cale. (Mihai Pop)

Câte miliarde va mai costa "Casa Poporului"? Lucrările de construcție vor fi reluate

● Din cele 4,5 miliarde lei aprobate în bugetul pe 1993 al Camerei Deputaților, cea mai mare parte sunt destinate continuării lucrărilor la aripa de sud a "Casei Poporului". Estimările făcute în ultimele luni de autorii proiectului au relevat că suma alocată pentru acest an este cu totul insuficientă. Date fiind fondurile uriașe deja imobilizate aici, Guvernul a dat însărcinări ministerelor finanțelor, lucrărilor publice, industriilor și Agenției Naționale pentru Dezvoltare să secondeze Camera Deputaților - în calitate ei de beneficiar al construcției - asigurând din rezervele bugetare finanțarea giganticului proiect. (Andreea Pascu)

"D-nii Vadim și Păunescu au dat târcoale noii puteri" Dezvăluiri ale liderilor FSN

● Deputații Bogdan Niculescu Duvăz și Adrian Severin au dezvăluit de la tribuna parlamentului ofertele repetate ale poetilor Vadim Tudor și Adrian Păunescu, în 1990, de a servi noua putere. Dl. Vadim a oferit serviciile noi sale reviste, "România Mare", în schimbul unor facilități financiare și de aprovizionare cu hârtie, iar dl. Păunescu a ajuns în audiență până la președintele Iliescu. Acum sunt, în sfârșit, în Parlament și, după serviciile pe care le aduc Puterii în timpul ședințelor comune ale celor două Camere, recompensa lor nu se va opri aici, ne-a declarat dl. Niculescu Duvăz. Cei doi poeți de curte ai dictatorului aspiră, pe urmele PUNR, la fotolii ministeriale. (Andreea Pascu)

În țările vecine ea trece de 10 miliarde dolari

● Experți ai Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare au evaluat totalul datoriei externe a României la 2,3 miliarde dolari, la care s-ar fi adăugat în acest an cele 1,5 miliarde negociate anterior cu instituțiile bancare internațională. Atât Bulgaria, cât și Ungaria au datorii externe ce depășesc 10 miliarde dolari, sume considerate "normale" în raport cu potențialul lor economic. Pentru România, nu mărimea datoriei externe este îngrijorătoare în momentul de față (ea echivalează cu exportul de mărfuri românești dintr-un singur an), ci lipsa unei finanțări externe suficiente pentru relansarea producției, au apreciat experții bancari. (Mariana Stoiciu)

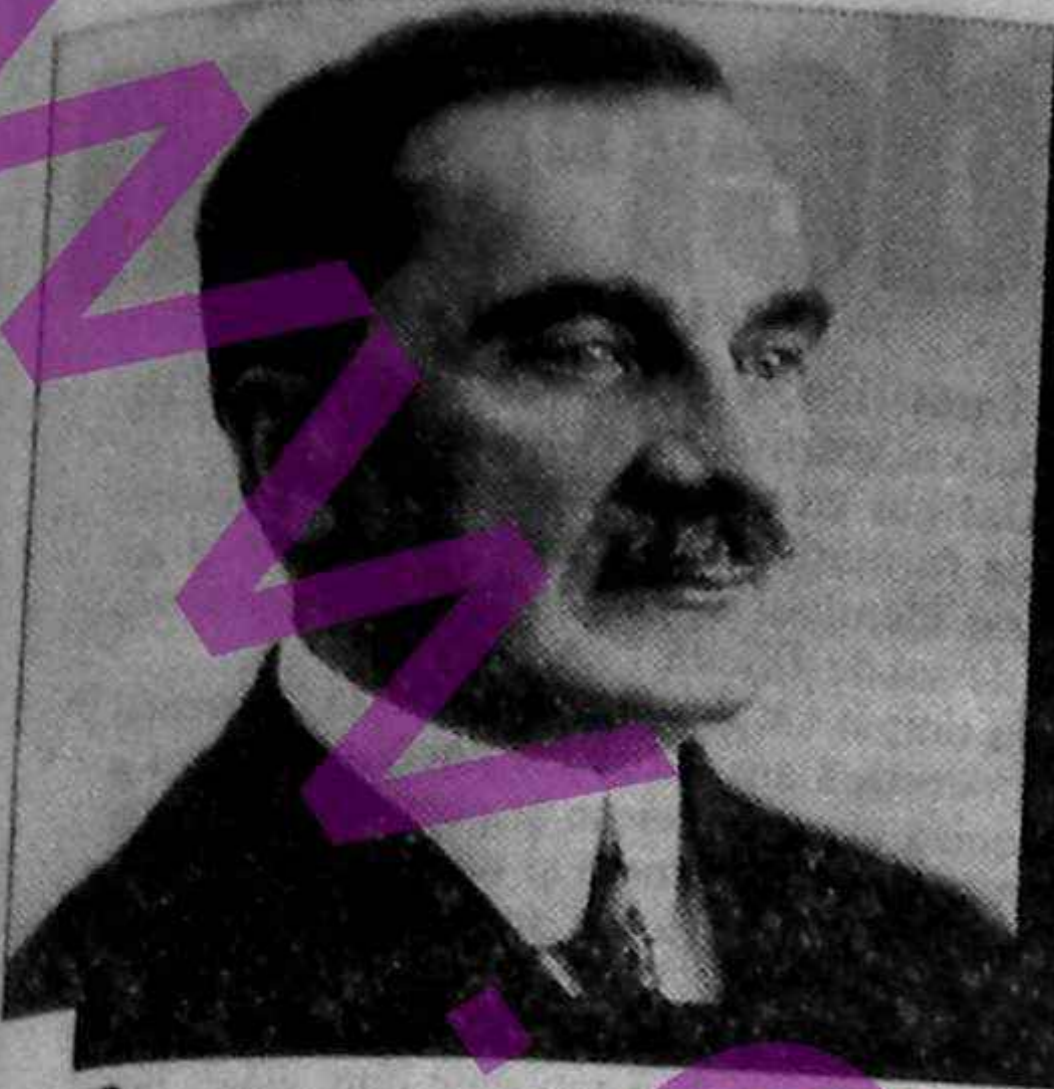
Oficial, un hectar de pământ costă 150-200 mii lei. Guvernul a crescut însă de 13 ori valoarea tractoarelor uzate de la IAS-uri

● Prin Hotărârea de Guvern nr. 26, din 1992, a fost majorat capitalul social al foștelor IAS-uri de la circa 400 miliarde lei la 1040 miliarde lei pe seama creșterii prețului de inventar al tehnicii agricole aflate în dotarea acestor întreprinderi agricole. Tractoarele uzate, care nu au mai fost mișcate din curtea IAS-urilor de 4-5 ani, au fost înregistrate peste noapte cu valori de 13 ori mai mari, în vreme ce principalul mijloc de producție - pământul - a rămas la circa 150-200 mii lei hectarul, în funcție de productivitate.

Modele politice în veci incompatibile:

IULIU MANIU ȘI ION ILIESCU

"Dialogul desfășurat în fața telespectatorilor, între domnii Corneliu Coposu și Adrian Năstase, a dezbatut, printre alte subiecte și diferența dintre politician și om politic. Ca exemplificare s-a afirmat că domnul Corneliu Coposu îl are ca model de om politic pe Iuliu Maniu iar domnul Năstase și-a reafirmat opțiunea (exprimată anterior presei) pentru Ion Iliescu."

În privința admirației față de Iuliu Maniu, argumentele sunt majore și numeroase. Prestigiul de care acesta s-a bucurat în Transilvania și Banat la începutul secolului a influențat decisiv adopția hotărârii de unificare cu țara din partea acestor teritorii. Altfel, poate că Transilvania și întreg Banatul ar fi rămas autonome, cu urmări dintre cele mai neprevăzute pentru evoluția României după 1918. Tot Iuliu Maniu este acela care a determinat fuziunea Partidului Național din Transilvania cu Partidul Țărănesc din "Vechiul Regat", a condus pri-

mul guvern P.N.T. și a imprimat vieții politice interbelice un caracter democratic. De asemenea, el a luat atitudine de opunere față de dictatura carlistă cât și față de continuarea războiului dincolo de Nistru. Iuliu Maniu a condus coaliția opoziției care a realizat actul de la 23 august 1944 și revenirea (din nefericire, pentru foarte scurt timp) la Constituția din 1923 și la democrație. Înșelat în speranțele sale politice de "presupuși aliați" anglo-americieni, Iuliu Maniu a plătit cu viața verticalitatea morală și lipsa de compromisuri, murind în temnițele bolșevice. Cel puțin din aceste sumare motivații, Iuliu Maniu poate fi considerat un strălucit model de om politic.

Cât privește modelul domnului Năstase, tot ce se poate spune, cu foarte multă bunăvoință și îngăduință, este că întreaga sa activitate s-a caracterizat prin acțiuni *opuse*, celor ale lui Iuliu Maniu.

Domnul Coposu a primit în închisoare, de la Iuliu Maniu, ca un adevărat testament politic, misiunea de a readuce democrația pe meleagurile românești.

În ce privește modelul domnului Năstase, singurul său testament politic s-ar părea că este acela al lui Petru cel Mare: *Pătrunderea Rusiei la Marea Adriatică și la Dardanele*, peste biata noastră țară.

Faptul că domnul Năstase are un asemenea model de om politic n-ar fi o mare tragedie, ca opțiune proprie. Mai grav es-

te faptul că domnul Năstase este Președintele Camerei Deputaților, deci omul nr. 3 în ordinea puterii din stat.

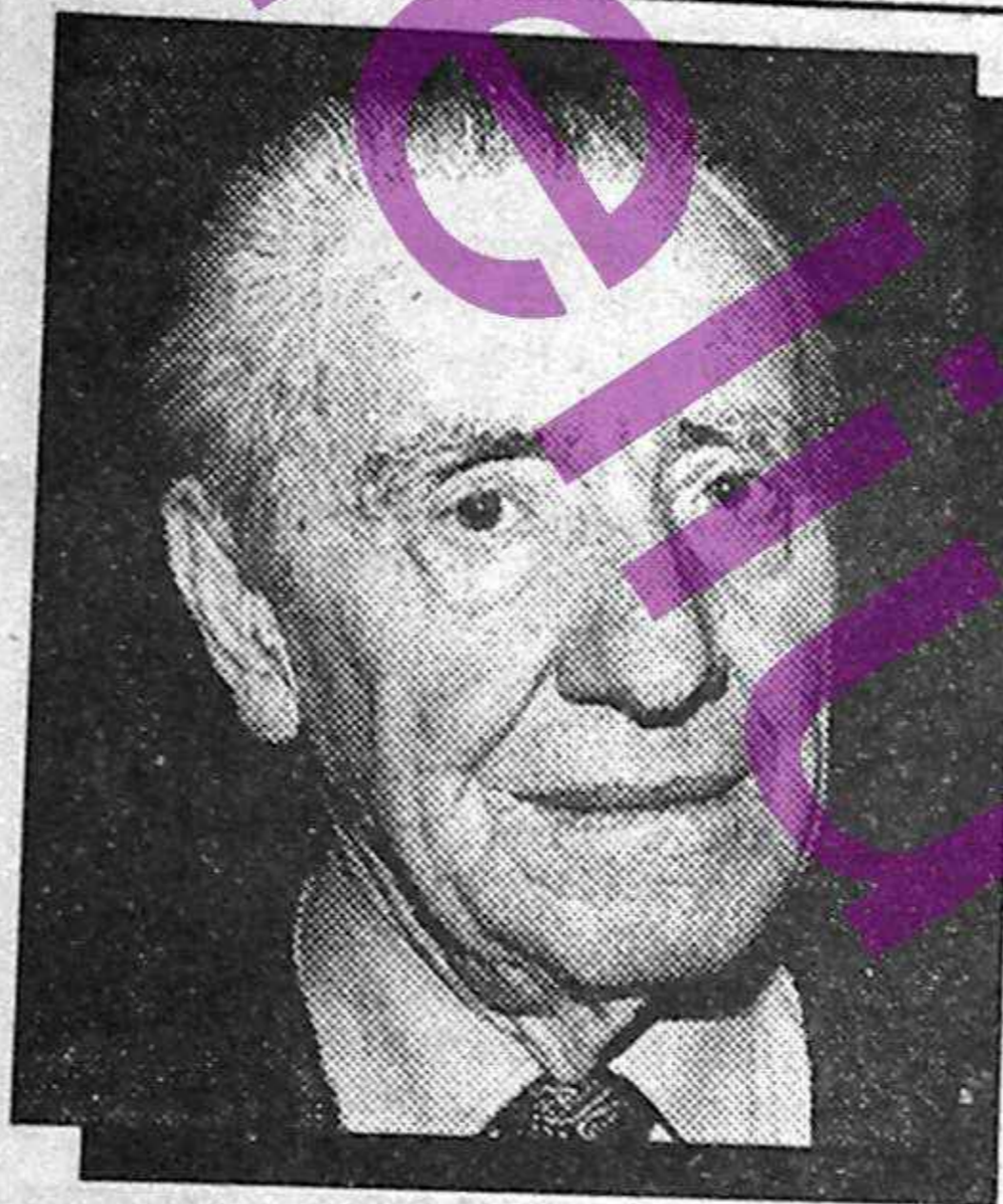
Cu asemenea mentalitate în concepția omului care se află la șefia Camerei Deputaților și a partidului de guvernământ, speranța noastră pentru un viitor mai bun este foarte descurajantă și îndepărtată.

Cele două testamente politice sunt pe veci incompatibile! ■

Ulm Ion Păunel

Atitudinea P.N.T.C.D. în legătură cu

Memorandumul U.D.M.R.

Prof. univ. dr. GABRIEL TEPELEA, deputat, vicepreședinte al P.N.T.-C.D.

În legislația trecută, de la această tribună, dar și în diverse articole, am pledat pentru apropierea româno-maghiară, pentru drepturi egale ale minorităților. Câteva din aceste intervenții au fost traduse și publicate în presa de limbă maghiară. Mă înscriam astfel pe linia P.N.T.C.D. care s-a pronunțat deschis pentru egalitatea în drepturi a minorităților atât în 1918 la Alba Iulia, cât și după Revoluția din 1989. În legătură cu Memorandum-ul U.D.M.R., care, inspirat de o strategie politică de neînțeles, preferă să privească în urmă și să promoveze izolarea comunității și apelul în străinătate pentru rezolvarea unor probleme specifice. Memorandum-ul este o critică cu adresă precisă care se încheie cu concluzia *expressis verbis*: "România nu corespunde condițiilor de admitere în Consiliul Europei".

Am în față textul declarației dlui Corneliu Coposu la Conferința de presă a P.N.T.C.D. care precizează că memorandumul nu a fost pus la dispoziția Convenției, înainte de a fi înmănat doamnei Lalumière. Menționez că toți reprezentanții opoziției au susținut intrarea României în Consiliul Europei. Cu acest prilej reprezentantul U.D.M.R., dl Marko Bela, a solicitat de asemenea acceptarea României în Consiliul Europei. Ulterior, dl președinte Marko a depus memoriul în mâna doamnei Lalumière. Cu alte cuvinte suntem în fața a două atitudini, una orală și una scrisă. Să considerăm că atitudinea dură este o rezultată a aripei extremiste din U.D.M.R.?

În memorandum se sugerează că România nu corespunde standardelor internaționale. Dar semnatarul uită că democrația ideală nu poate fi întâlnită nici în țările de veche tradiție și că democrația este un proces. Noi am declarat deschis în fața forurilor europene și americane că țara noastră nu se situează pe o treaptă ideală a

democrației, că în toate sectoarele sunt necesare transformări, adaptări la zorile unei alte lumi dar că față de situația anterioară s-au făcut câțiva pași semnificativi. Am declarat, de asemenea, că partidele noastre se vor implica hotărât în realizarea unor standarde corespunzătoare. Noi nu credem că se va întări democrația în țara noastră, izolând-o, lăsând-o pradă sărăciei și extremismelor, ci, înscriind-o pe coordonatele europene. Or, izolarea României, neadmiterea ei în cercul european nu poate conduce decât la asmuțiri sociale, la confruntări extremiste și acestea nu vor fi, evident, nici în avantajul populației majoritare și nici a minorităților. Iată de ce credem că o asemenea solicitare indirectă adresată Consiliului Europei este neavenită, este transmisă fără consultarea partenerilor din Convenție și este generatoare de semne de întrebare.

După ce, cu câteva luni înainte, colegii maghiari puseseră în circulație termenul de "autonomie comunitară", iată-i venind acum cu o nouă formulare: "autodeterminarea comunității maghiare în sânul statului democratic român", ceea ce înseamnă de fapt stat în stat. În locul acestor sintagme neclare noi punem accentul pe *descentralizarea administrativă*, care, dacă este corect aplicată duce în regiunile cu o populație majoritară maghiară la protejarea tuturor intereselor ei administrative, economice, culturale etc., fără a genera suspiciuni de autoizolare și conflicte.

Nu vom contesta nimănui dreptul la petiție, la revendicări. Este un drept democratic recunoscut. O serie din cele 15 puncte ale memorandum-ului sunt legitime.

Ele sunt de fapt ale tranziției în general, deși exprimarea lor este viciată de raportarea exclusivă la minoritatea maghiară. Considerăm punctele 3-10, 12, 14 inacceptabile; idem solicitările de la punctul G și K relativ la învățământ (rețea autohtonă de școli în limba maternă la toate nivelele, plasate sub direcția minorităților). Surprinde utilizarea în mai multe rânduri a cererii de a fi reglementate problemele minorității maghiare în mod discriminatoriu. Or, "discriminarea pozitivă" înseamnă privilegiu. Acestea ar crea nemulțumiri și ciocniri într-o lume ce nu și-a găsit încă echilibrul.

Dacă nu suntem de acord cu toții că există carențe legislative și sociale, acestea nu trebuie puse neapărat în legătură cu minoritățile. De exemplu, se spune că "șomajul lovește cel mai greu minoritățile", că reforma agrară a lovit mai mult pe maghiar, stabilirea în marile orașe în perioada Ceaușescu s-a făcut în mod discriminatoriu față de maghiari, că se percep impozite mai mari în teritoriile locuite de minorități și că emigrarea maghiarilor este un fenomen aparte, când, de fapt, acest fenomen a cuprins o serie de tineri de toate etniile, dornici de o viață mai bună și de cunoașterea Occidentului.

Surprinde faptul că se critică Legea Arhivelor care nu există și se bănuiește, cu anticipație, că ar dezavantaja pe maghiari. Este o supoziție care nu are ce căuta într-un act politic de o asemenea importanță. În calitate de președinte al Comisiei pentru cultură pre-citez că s-au înaintat până în prezent Comisiei mai multe proiecte. În concluzie, considerăm că o serie de carențe sau aspecte puse în legătură doar cu etnia maghiară subminează credibilitatea textului. Problemele maghiarilor nu pot fi desprinse din contextul general, nici în perioada comunistă și nici astăzi. Textul desprinde, izolează, victimizează minoritățile și atunci când este vorba de măsuri brutale al perioadei comuniste, aceleași față de toți cetățenii români.

În capitolul de istorie intitulat "Anexe" este prezentată situația maghiarilor din statul național român între 1918-1993. Redactorii memorandum-ului comit însă o serie de erori de informație și interpretare. Iată câteva: între 1940-1944 se trece cu ușurință peste perioada cedării Transilvaniei de Nord Ungariei, se pune semnul egalității între suferințele cetățenilor din cele două părți ale provinciei împărțite prin Dictatul de la Viena; se vorbește de o deportare în masă a maghiarilor și saxo-nilor. După 1945, se consemnează deținerea episcopului romano-catolic, Marton Aron ca un fapt singular, fără ca să se amintească și de soarta celor 36 de episcopi și canonici ai bisericii greco-catolice

române morți în închisori, precum și de soarta prelaților de altă confesiune; se menționează că reforma agrară îi lovește mai ales pe unguri. Mai mult, se deplânge exproprierea latifundiilor, a groșilor după 1920 când, de fapt, aceasta a fost o măsură care a desființat marea proprietate din România, indiferent de regiune. La sfârșit, apar grafice contestabile și mai ales un document al PCR Mureș cu privire la numărul românilor și maghiarilor de aici fără semnătură, fără ștampilă, cu mențiunea "Fără comentarii".

Anexele au un caracter polemic, din care nu transpare nimic pozitiv din viața României de la 1918-1993. Credibilitatea poate fi pusă la îndoială la orice pas, în afara Declarației de la Alba Iulia, nepusă în practică.

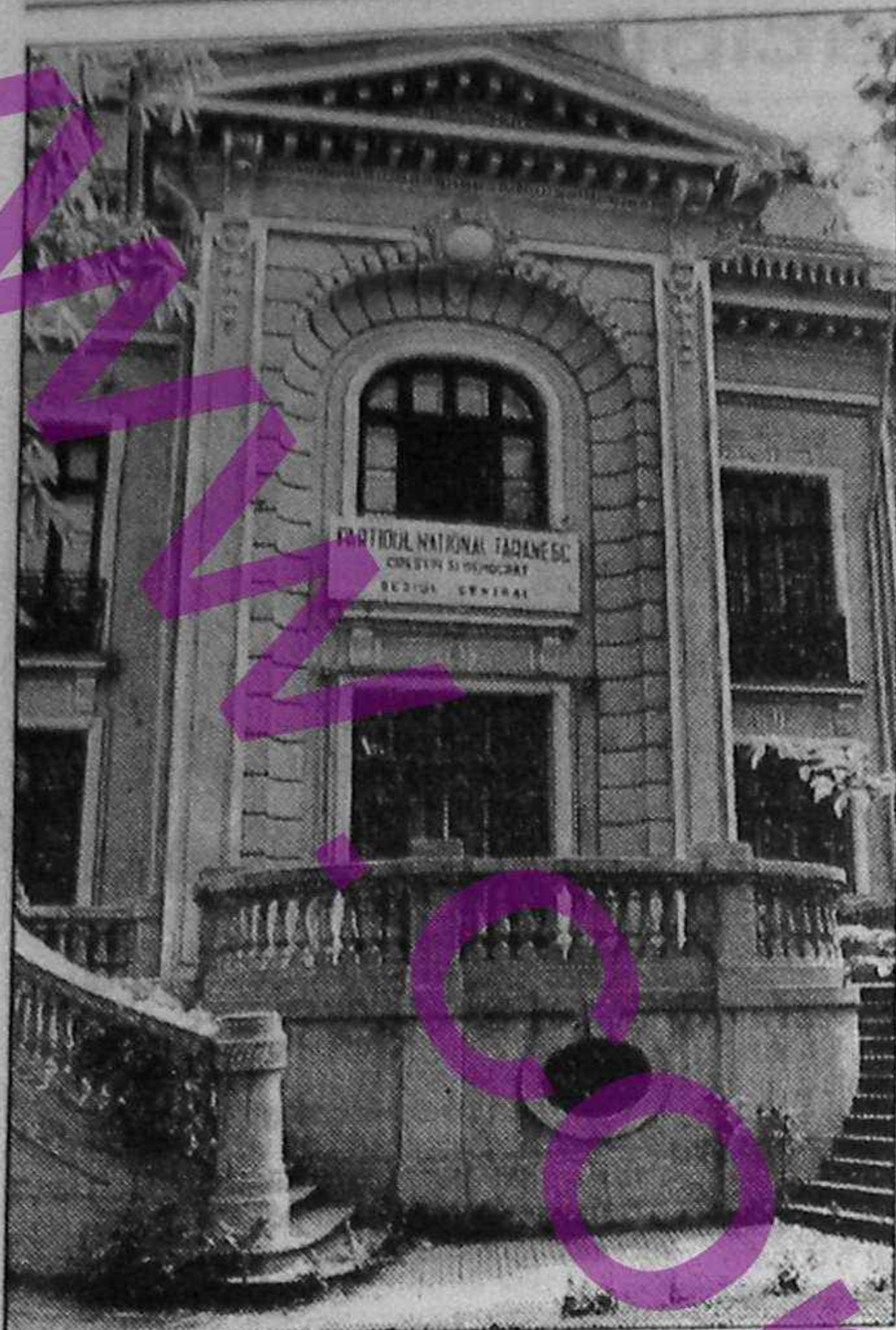
În concluzie, Memorandum-ul conține în partea întâi semnalarea unor cerințe legislative și administrative reale, care ne privesc pe toți, inclusiv minoritățile, alături de exagerări și interpretări unilaterale. Noi suntem hotărâți să susținem accelerarea democrației în țara noastră, dar credem că această acțiune ne privește pe toți. Prezentarea izolată a unor date, desprinse de contextul politic și economic al țării, poate genera suspiciuni, poate submina încrederea reciprocă de care România are atâtă nevoie azi.

Drepturile minorităților sunt prevăzute în legislația internațională și în programele unor partide de P.N.T.C.D. Respectarea lor nu va fi realizată de intervenții internaționale, ci de evoluția treptată spre democrație, de cunoașterea reciprocă, de educație. Dacă nu vrem să punem în primejdie viața copiilor și fraților noștri trebuie să ne examinăm critic - majoritari și minoritari - erorile, să căutăm soluții acceptabile pentru toți.

Răspunerea ne cere să decantăm solicitările realiste, de nostalgia unor vremuri apuse, și să ne implicăm în rezolvarea lor promptă. Nu trebuie să uităm ceea ce spunea Bălcescu în jurul anului 1848 că noi și maghiarii suntem singurele popoare neslave învaluite de o masă de slavi, că suntem obligați, chiar condamnați, să ne înțelegem. Imperativul e același și azi. Ca oameni politici responsabili considerăm că factorii emoționali, nostalgici, care au inspirat aceste documente nu trebuie să ne abată de la singura soluție a conviețuirii și a stabilității: *dialogul*. Este un îndemn pe care-l adresăm tuturor. Redresarea țării se va realiza prin eforturi comune. Îi invităm pe toți cei ce consideră România drept patria lor, la înlăturarea extremismelor, la o mai bună cunoaștere și colaborare. ■

Interviu cu președintele PNTCD, dl. CORNELIU COPOSU

"Eu am încredere în

Suntem în preajma apariției "Dreptății", într-o serie nouă. Am vrea, pentru început, să ne expunem câteva gânduri legate de acest eveniment și de asemeni, cum caracterizați dvs. ce a însemnat ziarul "Dreptatea" în istoria lungă și zbuciumată a PNTCD?

PNTCD avea o imperioasă nevoie de un organ de publicitate. Având în vedere că accesul la postul național de televiziune ne este aproape interzis și că mijloacele de mass-media nu sunt ospitaliere cu ideile și activitatea partidului nostru, este neapărat necesar ca acestea să-și găsească locul într-o publicație a noastră.

În același timp noi avem și obligația morală de a comunica opiniei publice doctrina noastră, ideologia noastră, alternativa noastră de guvernare pentru a încerca să facem educația civică, în special a populației mai puțin evolute.

Din acest punct de vedere socotesc că este indispensabilă existența unui ziar de partid.

"Dreptatea" are un trecut glorios. Ea a fost alături de partid în toate împrejurările politice majore, ea a susținut politica partidului și a informat cititorii, a contribuit la educarea opiniei publice și la propagarea ideologiei noastre.

De aceea salut cu mult entuziasm reapariția ziarului "Dreptatea".

"Sfârșitul de mileniu va aduce primatul ideologiei democrat-creștine"

În ultima vreme au existat multe "mișcări" pe scena politică românească. Care este părerea dvs. privind aceste așezări, delimitări sau reorientări, exprimate în forme diferite, de la schimbări de nume până la încercări de clarificare ideologică și doctrinară?

În lumea civilizată de astăzi există patru curente principale, care îngemănează toate tendințele politico-economice și care au rostul de a proteja interesele populației din toate țările lumii. Acest curent, de opinie sunt: ideologia democrat creștină, ideologia social-democrată, ideologia liberală și ideologia ecologistă. Între cele patru curente se va da în viitor disputa pentru obținerea pârghiilor de putere și aplicarea programelor respective.

După opinia mea, sfârșitul de mileniu de care ne despart abia șapte ani va duce în toate țările civilizate din lume la primatul ideologiei democrat creștine.

De altfel, această ideologie este prezentă în guvernele din statele civilizate ale Europei și statele din America latină. Nu există țară în care prezența acestui partid să nu se facă simțită, fie într-un guvern unit, fie într-o coaliție guvernamentală.

La noi în țară - un fenomen frecvent în toate țările foste comuniste - au apărut după Revoluția din decembrie o sumedenie de partide, dacă nu mă înșel vreo 200. Sigur că toate acestea erau formații clientelare, lipsite de ideologie, lipsite de program, al cărui singur rost era evidențierea și afirmarea unor oameni veleitari, orgolioși, care vroiau să se afirme. De altfel, această

"maladie a președinților", este comună tuturor românilor, atât din țară, cât și de peste frontiere.

Până la urmă toate aceste partide vor dispărea. Probabil că peste câțiva ani, după ce se va cristaliza situația din România, adeziunea opiniei publice se va axa pe cele patru mari curente existente, care dispun de o ideologie a lor, de o doctrină și care au posibilitatea să ofere o alternativă de guvernare.

Cum caracterizați rolul și locul PNTCD pe scena politică românească?

Partidul nostru se află acum la centrul eșichierului politic. Datorită împrejurărilor, în perioada interbelică a politicii României Mari, el se afla pe o linie de centru-stânga.

După 1989, dată fiind apariția unor partide care navigau spre extremele eșichierului politic, am ajuns să fim un partid de centru.

"De când există România modernă, corupția nu a fost așa de întinsă ca în zilele noastre"

O problemă gravă, cu implicații socio-economice profunde și care preocupă în cel mai înalt grad opinia publică este corupția. Cum evaluați dvs. fenomenul, inclusiv în lumina ultimelor derulări. Mă refer la ședința Camerelor reunite privind corupția?

Fenomenul de corupție este prezent în toate țările, pe toate meridianele. Sigur că o eradicare completă a corupției nu se poate face.

Toți deținătorii de putere au în sânul lor un procent mai mare sau mai mic de oameni coruptibili, de oameni care doresc să se îmbogățească călcând deontologia profesiei lor și încercând să-și promoveze interesele materiale pe căi ilicite. Ceea ce este specific în țara românească este amplitudinea pe care a luat-o corupția. Eu cred că de când există România modernă, corupția nu a fost așa de întinsă ca în zilele noastre. Am depășit orice plafoană în ceea ce privește fenomenul corupției, care se întinde din cele mai înalte vârfuri ale societății civile până jos. Acest fenomen de corupție care este, de altfel, antrenat și de confuzia posteroară războiului mondial și Revoluției din 1989, are aspecte deosebit de îngrijorătoare. Grav este faptul că a cuprins sferile cele mai înalte prezentând nocivitate nu numai pentru economia noastră, dar și pentru aspectul moral al societății în care trăim.

Corupția trebuie însă eradicată. Toată lumea conștientă are obligația de a lupta contra ei.

În ultimele zile, Parlamentul român a fost scena dezbaterilor legate de fenomenul corupției, care a fost inițial sesizat de Garda Financiară, cu implicarea unor demnitari ai guvernului.

Dezbateri în care s-a încercat să se disculpe de pe poziția guvernamentală orice responsabilitate a factorilor vizați de denunțurile Gărzii Financiare. Nu s-a reușit. Acuzățiile care s-au adus, chiar dacă nu au un aspect penal, ceea ce nici nu ar fi de competența parlamentului, (care nu are jurisdicția de a judeca), totuși au demonstrat vinovăția de ordin moral și politic a unor factori hotărâtori ai puterii.

Dezbaterile nu s-au terminat (la ora acordării interviului, n.n.).

Probabil că activitatea comisiei anticorupție va dezvălui noi implicații ale unor persoane de pe partea de sus a scării politice, dacă nu de natură penală, cel puțin de inadvertență din punct de vedere moral și politic. Cred că eradicarea corupției este comandamentul principal al vieții politice românești și partidele de opoziție, vor trebui să insiste pentru elucidarea tuturor cazurilor de corupție.

"...Nu suntem de acord cu «discriminarea pozitivă»"

O chestiune sensibilă este cea a

minorităților. Care este poziția PNTCD față de această problemă? De asemenea cum caracterizați dvs. recentul memorandum al UDMR-ului?

Corneliu Coposu: PNTCD este respectuos comandamentelor și programului pe care l-a întocmit Adunarea Națională de la Alba Iulia din 1 decembrie 1918. Sub deviza enunțată de Iuliu Maniu, poporul român nu trebuie să devină din popor asuprit, popor asupritor.

În conformitate cu doctrina PNTCD în problema minoritară noi promovăm egalitatea deplină a minorităților etnice cu populația majoritară românească. Pe cale de consecință, acordăm deplină libertate de manifestare tuturor cetățenilor, indiferent de originea lor etnică, de limba pe care o vorbesc, de tradiția lor și de confesiunea pe care o profesază. Acordăm dreptul la limbă și la folosirea ei în administrație și justiție, dreptul de a avea școli în limba lor proprie, dreptul de a participa la viața publică românească, în corpurile legiuitoare, în puterea judecătorească și în instanțele administrative, în puterea executivă, proporțional cu ponderea lor numerică, dreptul de a-și conserva tradiția, cultura și folclorul propriu și de a se manifesta pe linie culturală, spirituală, națională, fără nici un impediment. Deci acordăm toate drepturile la nivelul drepturilor și libertăților populației românești.

Desigur că avem reticențe în ceea ce privește dorința unei populații minoritare de a obține privilegiul în statul român. Dreptul de egalitate absolută nu implică privilegiul!

De aceea nu suntem de acord cu "discriminarea pozitivă" pe care o reclamă minoritatea maghiară. Ea s-ar opune egalității perfecte de drepturi, pe care dorim să o asigurăm minoritarilor.

În legătură cu memorandum-ul înaintat de UDMR în scopul de a fi discutat în preajma cererii de admitere a României în Consiliul Europei, constatăm că marea majoritate a revendicărilor sunt acceptabile. Nu însă toate! Astfel din cele 15 puncte de solicitări ale memorandum-ului respectiv avem reticențe în ceea ce privește punctele 3, 10, 12 și 14, iar în ceea ce privește soluțiile propuse pentru satisfacerea revendicărilor minorității maghiare, pe care le-a cristalizat cele 14 puncte (literele A-N) suntem de acord cu cele mai multe din ele, făcând însă excepție literele G și K.

În ce privește motivarea acestor solicitări, considerăm că anexele respective nu reprezintă decât niște selecțiuni de argumente, care păcătuiesc prin omisiuni și prin denaturarea subiectivă a concluziilor.

În general, noi milităm pentru o colaborare armonioasă cu toate minoritățile, vrem ca fiecare cetățean român, indiferent de limba vorbită să se simtă în România acasă. În propria lui țară și să-și împletească străduințele cu populația majoritară, românească pentru realizarea democrației, pentru realizarea unei prosperități economice, pentru instaurarea instituțiilor democratice și a statului de drept.

Revendicările minorității maghiare nu trebuie însă întâmpinate cu reacții de indignare, de reproș și invective. Toate problemele pot fi discutate. Chiar și cele mai absurde cereri trebuie discutate și pe calea unui dialog trebuie demonstrată justetea lor sau lipsa lor de conținut și de îndreptățire. În aceste condiții se poate ajunge la o colaborare, armonioasă, care este în interesul țării și în interesul populației minoritare.

Circulă destule informații despre existența unor diferențe între formațiile componente ale Convenției Democratice. Vă rugăm să ne spuneți dacă în spatele acestora, există sau nu o anumită realitate?

Începând cu decembrie 1989 noi am militat pentru solidarizarea tuturor forțelor politice democratice în scopul realizării obiectivului de eradicare a criptocomunismului și de instaurare a instituțiilor democratice, călcate în picioare de regimul comunist.

Am realizat, după mari eforturi, alianța numită Convenția Democrată, care cuprinde 18 forma-

țiuni politice, dintre care 8 partide și 10 formațiuni aparținătoare, cu caracter civic.

Desigur că o colaborare armonioasă între atâtea formațiuni, care fiecare în parte și-au păstrat identitatea, tactica și strategia proprie, este destul de dificilă.

În timpul cât am prezidat această Convenție Democrată am făcut tot posibilul pentru a armoniza aceste interese și pentru a întocmi o alternativă de guvernare și un program comun, pe acele principii care sunt comune tuturor acestor formațiuni.

Sigur că nu poate să existe o înțelegere perfectă și un acord fără reticențe între atâtea programe și obiective diferite. Nici nu se urmărește asta, pentru că ar însemna să contopim Convenția Democrată într-un partid unic, ceea ce nu este nici recomandabil și nici nu intenționează nimeni să realizeze. În cadrul acestor numeroase și diferențiate programe există obiective comune și înțelegerea este făcută pe urmărirea și realizarea acestor obiective.

Se fac comentarii nenumărate în legătură cu neînțelegerile, cu divergențele, ce ar exista în cadrul Convenției Democratice. Eu cred că este vorba de niște divergențe care pot fi depășite și că în prezent există o dorință de unitate și solidaritate a tuturor formațiilor aparținătoare Convenției Democratice și că nu există pericolul unor mișcări centrifugale în interiorul ei.

De altfel orice fel de desprindere din Convenție ar fi dăunătoare nu numai pentru interesele democrației, în general, dar chiar și pentru interesele partidelor ce ar tinde să se distanțeze de această alianță, care este singura ce poate să conducă la triumful democrației și al unei organizații viitoare, benefice pentru poporul român.

"P.N.Ț.C.D. nu refuză dialogul"

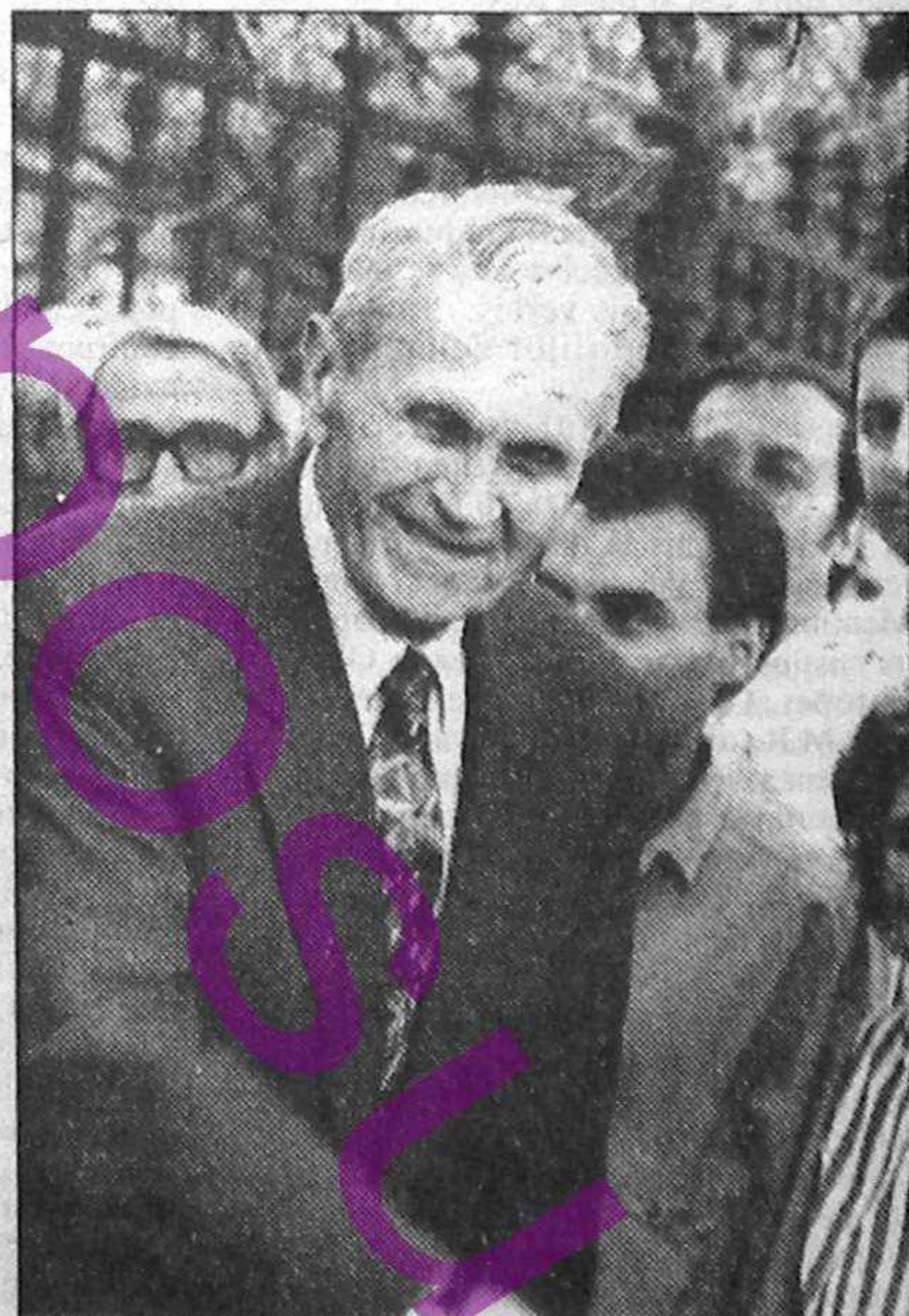
Care este poziția PNTCD pentru deschiderea unor negocieri pentru o eventuală participare la guvern sau a unor contacte cu formațiuni politice din afara Convenției.

PNTCD nu refuză dialogul. Fără îndoială că este dispus la negocieri în ceea ce privește tactica și strategia, dar nu negociază principiile. Pe linie de principii noi suntem fermi și nu facem nici o abatere de la ele.

În ceea ce privește posibilitățile de colaborare, deocamdată noi suntem angrenați într-o coaliție democratică și nu înțelegem să avem discuții și dialoguri în afară de această Convenție Democrată.

Sigur că contactele sunt binevenite și chiar recomandabile cu toate formațiunile politice.

În tendința noastră de colaborare, în efortul obligatoriu pentru scoaterea țării din impas, noi nu am refuzat niciodată aportul nostru, însă condiționăm orice participare la viitoarea guvernare de posibilitatea de a aplica propria noastră alternativă, doctrina noastră, fără să fim

viitorul românesc..."

Incorsetați și dispunând de pârghiile de putere indispensabile pentru realizarea programului nostru.

In altfel de condiții, vom refuza categoric să facem figurație decorativă în interiorul unui guvern de uniune, în care partidul nostru ar fi lipsit de posibilitatea de a-și pune în aplicare obiectivele care le urmărește și alternativa sa de guvernare.

"...Guvernul remaniat este de scurtă durată..."

Recent, a avut loc o remaniere guvernamentală. Care este părerea dvs. privind acest "act" și, în general, cum evaluați dvs. capacitatea cabinetului Văcăroiu de a face față cu succes situației grave cu care se confruntă România?

În ceea ce privește capacitatea actualului guvern de a face față crizei, am afirmat în multe rânduri și în mod repetat, considerăm actuala formație ministerială incapabilă de a aduce cea mai mică contribuție la depășirea crizei și la ieșirea țării din impas și datorită ineficienței titularilor de departamente și mai cu seamă lipsei toate de program a acestui guvern.

Strategia de program economico-social, fluturată de respectivul guvern este o înșiruire de obiective benefice și foarte onorabile, pentru realizarea cărora nu se prezintă însă nici o soluție și nu există nici măcar o intenție de a se căuta soluții pentru depășirea crizei grave cu care se confruntă țara. De aceea am spus de la început că rolul acestui guvern va fi foarte modest, întrucât nu are nici măcar intenția de a încerca niște soluții salvatoare pentru țară.

Remanierea nu are nici o semnificație. Ea nu a consolidat guvernul și nici măcar nu a reușit să amelioreze imaginea în exterior. Dimpotrivă am putea spune că guvernul a slăbit și anume, după opinia mea, prin dislocarea dlui Mișu Negrițoiu de la conducerea reformei și detașarea lui la Cotroceni și prin implicarea în guvern a unor persoane cunoscute pentru o atitudine condamnabilă antiamericană pe care au evidențiat-o în ultima vreme.

Nu știu dacă aceste două considerente ar putea aduce prestigiu guvernului. Dimpotrivă cred că imaginea lui a devenit și mai întunecată, iar capacitatea lui de soluționare a crizei a slăbit. S-ar putea întâmpla ca prin detașarea dlui Negrițoiu, președintele țării să fi încercat să atragă la Cotroceni conducerea reformei.

În orice caz nu cred că guvernul s-ar fi întărit cu numărul mare de secretari de stat. Este doar o schimbare de cadre, cu care ne-am obișnuit din perioada comunistă.

Nu apreciez că acest guvern este de lungă durată și că va putea să umească măcar din loc economia noastră, să reducă șomajul, să frâneze inflația și să asigure aprovizionarea populației cu căldură și lucruri de primă necesitate în anotimpul friguros.

Deci, după opinia mea, guvernul remaniat este de scurtă durată, probabil că în câteva luni vom fi confrunțați cu o schimbare de guvern, care se va încerca să fie mai eficient și să determine stabilitatea internă și credibilitatea în exterior.

"Toate acuzele ce se aduc opoziției sunt lipsite de orice teme!"

În ultima vreme se manifestă atacuri tot mai frecvente, venite mai ales din partea guvernului contra opoziției, învinuindu-i că ar bloca intențiile bune ale guvernului. Cum apreciați o asemenea atitudine cel puțin curioasă?

Guvernul, care la alegerile din septembrie 1992 a obținut, așa cum a obținut, prin mijloace contestate, 28% din voturile electoratului, beneficiind și de alianța cu partidele extremiste din România, a reușit să-și asigure o majoritate parlamentară de 53%. Această majoritate îi dă posibilitatea de a elabora orice măsură legislativă, iar opoziția nu poate bloca intențiile guvernului.

Din nefericire impedimentul promovării unor norme legislative indispensabile funcționării unei vieți democratice este lipsa de voință politică a guvernului, de a promova astfel de

legi.

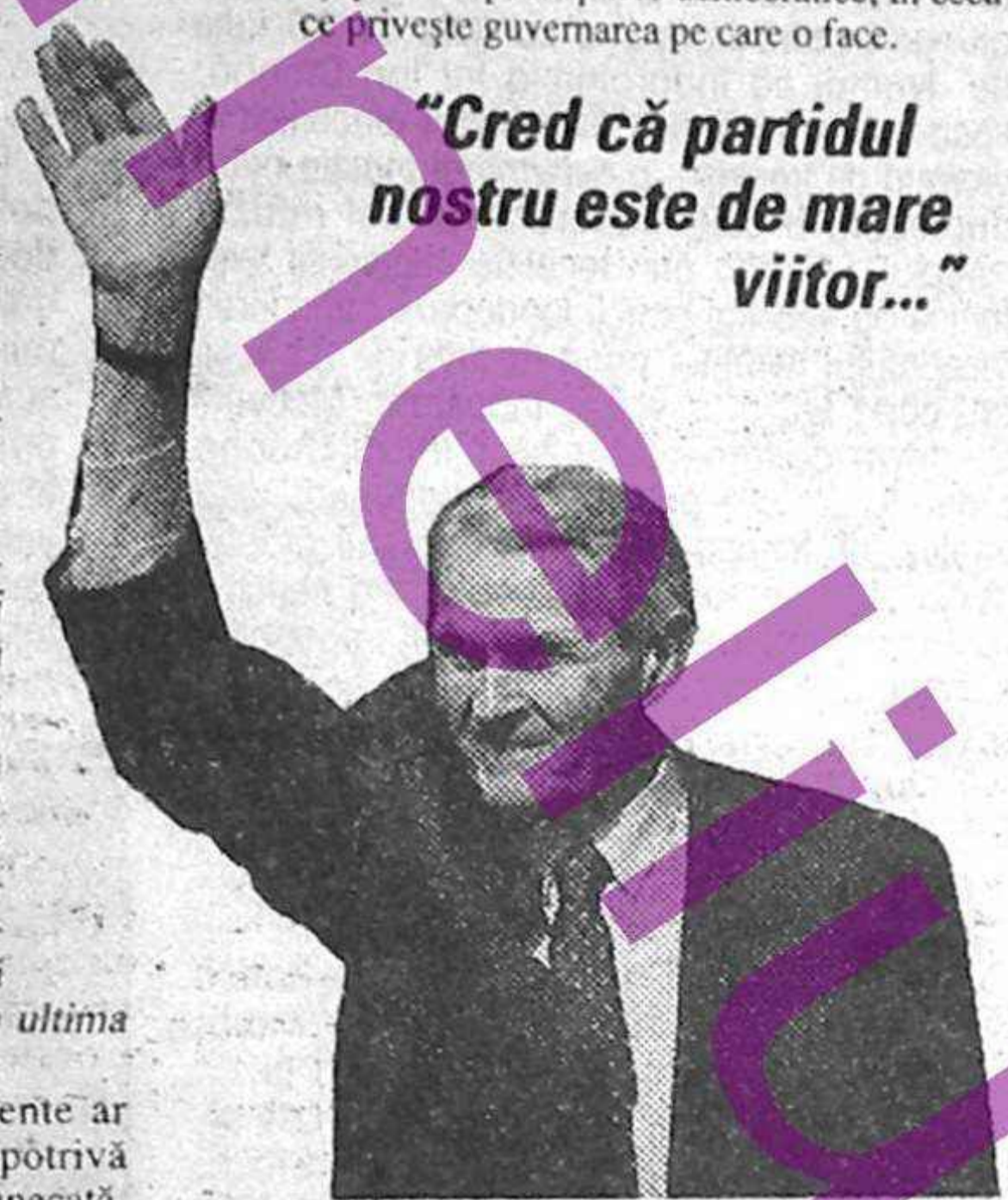
Să nu uităm că România este și în prezent sub jurisdicția a 80% din legile elaborate pe vremea comunistă. Perpetuarea acestor legi convine puterii politice. Opoziția a insistat în repetate rânduri, fără rezultat, să se treacă prin parlament legi fundamentale: modificarea legii 18, modificarea legii 30 privind investițiile străine, restituirea imobilelor urbane, legea falimentului, legea bugetelor locale, elaborarea unor măsuri de restructurare administrativă, legea finanțelor și impozitelor publice, legea învățământului etc. Sunt o serie de legi ce așteaptă pe masa parlamentului să fie luate în discuție și votate. Puterea politică găsește motive și pretexte pentru a se amâna discutarea acestor legi în favoarea unor legi nesemnificative.

Opoziția nu a blocat niciodată procesul legislativ al țării. Dimpotrivă a insistat ca unele legi fundamentale să fie votate în urgență pentru a se asigura, cel puțin pe cale legislativă, trecerea noastră într-un regim democratic.

Prin urmare, toate acuzele ce se aduc opoziției sunt lipsite de orice teme.

Realitatea este că guvernul ezită să elaboreze unele legi despre care are convingerea că i-ar crea dificultăți pe linia principiilor democratice, în ceea ce privește guvernarea pe care o face.

"Cred că partidul nostru este de mare viitor..."

Cum puteți caracteriza evoluția PNȚCD în întreaga perioadă postbelică și până astăzi?

PNȚCD a fost desființat după ocuparea României de către armata sovietică. El nu a recunoscut niciodată această desființare și a continuat să funcționeze în clandestinitate, chiar în interiorul pușcărilor în care au fost aruncați sute de mii de aderenți.

La epoca ocupației sovietice, partidul nostru era cel mai puternic partid, nu numai din România, ci din tot Sud-Estul Europei. Avea 2 125 000 aderenți înscrși.

Odată cu desființarea partidului, care a reprezentat principalul obstacol pentru comunizarea țării, autoritățile comuniste, sub protecția tăcerii rusești, au aruncat în închisoare pe toți fruntașii partidului nostru. Din cei aproape 280 000 de oameni încarcerați, aproape trei sferturi au murit în pușcării, în lagăre, în mine, în câmpuri de exterminare. Toți cei condamnați au suferit, ca pedeapsă complementară, și confiscarea totală a averii.

Totuși supraviețuitorii au continuat să funcționeze în clandestinitate.

În noaptea de după Revoluție, prin grija supraviețuitorilor holocaustului comunist, a fost relegalizat partidul, care a reîntrat astfel în legalitate chiar pe ziua de 23 decembrie 1989. Sigur că schema inițială a partidului era compusă din oameni în vârstă, din cei care au supraviețuit închisorilor. Din fericire, partidul, datorită prestigiului său și datorită tradiției care încă nu se "sublimaseră", a înregistrat o afluență de generație tânără înscrși în partid, atrasă fiind de doctrina partidului și de fermitatea atitudinii lui patriotice, anticomuniste și ostilă ocupației sovietice.

Cele patru mari principii călăuzitoare ale partidului nostru: democrația adevărată, patriotismul luminat, principiile moralei creștine și dreptate socială au atras o mulțime de oameni, care au determinat ca astăzi partidul nostru să fie cel mai puternic și mai popular partid politic din România.

Sunt foarte mulțumit de evoluția partidului.

Avem organizații în toate județele țării și secțiile Capitalei, avem organizații în toate municipiile și toate orașele din România, avem organizații în 2800 localități din țară. Sunt puține localități unde nu avem organizații locale constituite. Ne îmbogățim zilnic cu noi adieșuni.

Din punct de vedere al componenței partidului, după opinia mea, el se bucură de adieșunea celor mai importante vârfuri ale intelectualității române și a tuturor categoriilor sociale.

Partidul nostru nu este un partid de clasă, ci este un partid de mase și are prevederi benefice pentru toate categoriile sociale, care pot fi atrase de principiile de morală promovate de ideologia creștină și de principiile de protecție socială asigurată categoriilor mai defavorizate ale populației, precum și de principiul subsidiarității și de obiectivele pe care le urmărim pentru însănătoșirea moravurilor, pentru reconstrucția țării în sensul moralei creștine și a spiritului democratic și pentru alternativa noastră de guvernare.

Cred că partidul nostru are un mare viitor. De altfel, corespondența sa cu toate partidele creștine democratice din toată lumea este, în același timp, valabilă pentru viitorul partidului nostru și pentru sorții lui de izbândă.

În zilele acestea se finalizează alegerile pentru noile consilii ale organizațiilor județene ale PNȚCD. Ce așteptați de la ele, din punctul de vedere al consolidării partidului?

Respectând statutul nostru, pe care îl punem în aplicare cu multă acuratețe, o dată la sfârșitul anului trecut au expirat mandatele consilierilor județeni de conducere ale partidului și am procedat la noi alegeri în toate județele, municipiile, orașele și comunele din țara noastră.

Recomandarea pe care am făcut-o în preajma acestor alegeri a fost ca să fină seama și să fie încadrați până la cele mai înalte vârfuri de conducere, generația tânără și femeile. În mare parte, dezideratele și recomandările noastre au fost împlinite.

Noi urmărim o reîmprespătare a cadrelor și o pregătire a generațiilor de mâine, cele care vor prelua ștafeta, o dată cu retragerea structurilor vechi de partid, care și-au îndeplinit misiunea.

Cred cu tărie în viitorul partidului nostru, ca factor de căpetenie care va juca un rol hotărâtor în mecanismul constituțional al României de mâine.

Vă rog dle președinte, să expuneți pe scurt orientările de politică externă ale PNȚCD.

PNȚCD este un partid al tradiției. Tradiția noastră ne-a impus în toată vremea, ceea ce este de actualitate și astăzi, obligația de a colabora cu statele prietene care au ajutat la structurarea României Mari și care ne-au ajutat în vremuri de restriște.

De aceea noi promovăm o politică filooccidentală, alături de marile puteri anglo-saxone și de Franța.

Desigur că milităm pentru o politică de înțelegere cu toți vecinii noștri, inclusiv cu Ucraina, republică născută odată cu destrămarea Uniunii Sovietice, și, în același timp, cu Bulgaria, Iugoslavia, Ungaria.

Avem anumite diferențe cu caracter organizatoric cu Ungaria și avem un contencios teritorial cu Ucraina, care definește odată cu destrămarea Uniunii Sovietice, și, în același timp, cu Bulgaria, Iugoslavia, Ungaria. Este vorba de partea de sud a Basarabiei și nordul Bucovinei, care au fost încălcate, prin amenințarea militară, de către Uniunea Sovietică în 1940. Noi sperăm că la masa verde, prin metode non-violente să putem recupera teritoriile României de peste Prut, care ne aparțin și care în mod nelegitim se află sub ocupare străină, pentru a realiza România până la frontierele etnice ale neamului românesc. În acest scop trebuie întreprinse pe linie diplomatică, discuții, conciliabile. În același timp trebuie să reglementăm raporturile noastre normale cu Ungaria, Bulgaria și Iugoslavia, vecinii noștri apropiați. Trebuie să stabilim relații cu toate țările Europei și cu multe țări, de care ne leagă interese comune, de pe alte continente.

"Prutul nu poate fi o frontieră..."

Cum evaluați perspectivele unificării României cu "celălalt" stat român, de la est de Prut?

Eu nu îl consider un alt stat român, pentru că nu pot exista două state românești. Basarabia

Intregită și Bucovina de nord au fost, sunt și vor fi provincii românești.

Sigur în contenciosul nostru cu Ucraina, moștenitoarea Uniunii Sovietice, vom avea dificultăți până la realizarea unificării.

Prutul nu poate fi o frontieră între românii de același sânge, de aceeași limbă și credință. Acest stat hibrid, care se numește Republica Moldova, figurează pe hartă, dar este de fapt inexistent în realitate.

Este vorba de o singură Românie, care nu poate fi împărțită în două state.

A trecut epoca când cele trei provincii românești, Transilvania, Muntenia și Moldova erau împărțite între imperiile expansioniste. Cred că menținerea forțată a unei provincii românești, fără acceptul ei, de către o putere străină nu face parte din angrenajul veacului nostru.

Eu am certitudinea că în scurtă vreme, românii de peste Prut se vor uni cu țara mamă, cea pe care au visat-o strămoșii noștri, pe care generația eroică a antecesorilor noștri au realizat-o după primul război mondial și pe care generația noastră este chemată să o reîntreze.

"...Românii au obligația să-și păstreze speranța..."

În încheiere, dle președinte, vă rugăm să sunați câteva cuvinte cititorilor noștri, simpatizanți sau nu ai PNȚCD, câteva cuvinte pentru speranță și viitor.

Poporul nostru a trăit întotdeauna prin speranță. În formația sa de peste Carpați a așteptat aproape un mileniu idealul național, pe care, în cele din urmă, l-a realizat.

În același timp, Basarabia românească, temporar ocupată de Rusia țaristă a revenit la patria mamă, împreună cu Bucovina, ce fusese ruptă de către Imperiul Habsburgic.

De asemeni Muntenia și Moldova, aflate sub suzeranitate străină au reușit în cele din urmă unificarea parțială din 1859. Prin realizarea unității naționale din 1918 românii s-au integrat într-o Românie Mare, cuprinzând cele trei provincii pe care vicisitudinile soartei și dominația străină le-au ținut despărțite.

Fără îndoială, că aceeași speranță trebuie să ne călăuzească și astăzi.

Cu toate că suntem confrunțați cu o criză economică foarte gravă, poate cea mai gravă din istoria modernă a țării, cu toate că mai avem de realizat obiectivul reîntregirii naționale, prin alipirea Basarabiei și Bucovinei de nord la patria mamă, cu toate că mai suportăm un regim cripto-comunist, care nu a abandonat nostalgia după comunismul trecut, cred că românii au obligația să-și păstreze speranța și încrederea în viitor.

Aș adresa, în primul rând, îndemnul către generația tânără de a nu-și părăsi țara, de a nu căuta să se realizeze peste frontiere fiindcă locul lor este aici și ei trebuie să-și dea concursul de căpetenie pentru depășirea momentelor de criză cu care suntem confrunțați.

Eu am încredere în viitorul românesc și sper, ca, în foarte scurtă vreme să restaurăm în țara noastră instituțiile democratice, să realizăm o bunăstare materială și spirituală pentru poporul nostru, să facem unificarea cu frații noștri și să ne afirmăm ca un stat puternic în Sud-Estul Europei, de care va trebui să se țină seama și care va trebui să asigure proprietatea cetățenilor lui.

Radu Vasile

Când restructurarea nu este agreată, trebuie compromisă

Plan de restructurare propus de Fondul Monetar Internațional: 100 de societăți
Plan de restructurare acceptat de PDSR: 30 de societăți

În primele luni ale acestui an, premierul Văcăroiu anunța cu surle și trâmbițe declanșarea procesului de restructurare. Se vorbea atunci despre o listă cu o sută de societăți comerciale de stat ce urmau a fi restructurate. Cam în aceeași perioadă, delegația Fondului Monetar Internațional sosea la București. După alte câteva luni s-a anunțat că cele 100 de societăți sunt de fapt 30. Nici una dintre acestea însă nu se regăsea pe lista celor 112 întreprinderi selectate pe baza studiului McKinsey, studiu finanțat de Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, și cu care Guvernul a fost inițial de acord.

Nou născuți: Comitetul de Restructurare și treizeci de comisii de supraveghere

Pe data de -29.06 a.c., Guvernul emite o Hotărâre Guvernamentală, privind instituirea regimului special

de supraveghere a unor societăți comerciale cu capital de stat aflate în situație financiară critică, care conține și lista celor 30 de societăți supuse regimului special de supraveghere. La o săptămână, apare și decizia privind constituirea Comitetului de Restructurare, având în subordine alte 30 de comisii de supraveghere ale societăților în cauză. În acest fel, existau toate condițiile începerii spectacolului.

Vor fi restructurate cele treizeci de întreprinderi vizate sau va fi restructurat Comitetul de Restructurare?

La scurt timp după înființarea Comitetului de Restructurare, președintele acestuia, domnul Sorin Dimitriu, declară că nu cunoaște criteriile de selecționare a celor 30 de întreprinderi și că domnia sa știe o serie de alte unități mult mai îndreptățite să se regăsească pe acea listă. Studiile pentru fiecare societate în parte trebuiau realizate de către Ministerul Industriilor în colaborare cu Comitetul de Restructurare și cu consiliile de administrație ale celor 30 de unități economice, însă ministerul refuză, conform declarației domnului S. Dimitriu, orice colaborare cu orga-

- Regret, draga mea, dar după ce consensul dintre noi s-a transformat în fuziune, era normal să vină și momentul unei scindări...

nismele recent înființate, activitatea demarată fiind pe moment blocată. Așa apar primele conflicte dintre funcționarii ministerului și specialiștii F.P.S.-ului.

Recursul la birocrăție - o metodă sigură de amânare a restructurării

Suntem la sfârșitul lunii septembrie, iar analizele diagnostic, ce urmau să fie prezentate pe 20 august a.c., nu au fost realizate. Deoarece la acea dată analizele erau în cea mai mare parte "prost întocmite, documentele economice lipsind cu desăvârșire" au trebuit refăcute. Din păcate, refacerea cerută de Comitet este în accepțiunea întreprinderilor și ministerului "o reluare a analizelor inițiale".

Chiar și în aceste condiții, Comitetul de Restructurare va da undă verde analizelor diagnostic, deoarece "dacă vor fi din nou respinse, această instituție va fi acuzată de tergiversarea procesului de restructurare", după cum declară domnul S. Dimitriu.

Oana Stănculescu

Partidul România Mare

De la "Partidul România Mare" la "Partidul Rusinii Mari"

decât cerea legea pentru constituirea unei formațiuni politice - Tribunalul Municipiului București (prin dl judecător Andrei) respinge cererea domnului Buzuloiu pe motiv că... un asemenea nume (Partidul România Mare) n-ar fi fost oportun (putându-l supăra, se vede treaba, pe "marele vecin" de la Răsărit)! Degeaba a argumentat, a insistat, s-a luptat dl Buzuloiu! Judecătorul a fost ferm pe poziție, zicând NU și NU a rămas... până când, doar la puțin timp după aceea, C.V. Tudor (fără încuviințarea domnului inginer A. Buzuloiu) își însușește numele de P.R.M., cu care se prezintă la Tribunal și - culmea! - lui același judecător Andrei îi aprobă cererea!

Vedeți, deci, cum a apărut Partidul România Mare: prin fraudă, plagiind cu nerușinare sub oblăduirea unui judecător cu judecata strâmbă.

Prof. Gh. Ștefănescu

Cu zâmbetul pe buze

Crescurea prețurile și consumul
 La... vită, la... mărțat și la... păun
 De unde să mai scoată bani românul
 Ca să-și procure mereu un alt... tacâm?
 Tepeluș

PRIMARUL CRAIOVEI ÎN LOJA C.P.Ex.

Destituit în 1987, domnul Marin Lungu revine spectaculos în loja Parlamentului

Adus în atenția opiniei publice prin situația "caudată" a apartenenței sale simultane la două comisii importante ale Parlamentului - corupție și S.R.I. - deputatul Marin M. Lungu (Partidul Socialist al Muncii) a fost din nou văzut în loja din dreapta a sălii Parlamentului (rezervată înainte membrilor Comitetului Politic Executiv al P.C.R.). Dl Lungu a fost până în 1987 deputat în Marea Adunare Națională și membru al Comitetului Central, ca primar al Craiovei, dar a fost destituit în noiembrie 1987 pentru împruscarea unui partener de vânătoare în sezon interzis. (Andreea Pascu)

DL VASILE IONEL STĂ ÎN BIROUL LUI CEAUȘESCU DE LA COTROCENI

Partidul Liberal a evocat o eventuală apartenență a generalului la KGB

Primită cu indignare de președintele de ședință, dl Adrian Năstase, dar numai cu rezerve de către directorul S.R.I., una din întrebările oficiale adresate de Partidul Liberal în ședința de marți evoca apartenența generalului Vasile Ionel - adjunct al ministrului apărării și în guvernele lui Ceaușescu - la o rețea importantă a K.G.B. în România. În surse apropiate Cotroceniului s-a relatat că această prezumtivă apartenență e un subiect de notorietate, transformat adesea în glumă curentă printre colaboratorii generalului Vasile Ionel. Cert e însă că la instalarea sa în calitate de consilier prezidențial, dl Ionel a ocupat cel mai mare birou, destinat inițial lui Nicolae Ceaușescu. (Mihai Pop)

"COMLOTURILE SUNT SAREA ȘI PIPERUL REGIMURILOR SOCIALISTE"

Dl Sergiu Cunesu nu crede într-o reformă patronată de comuniști

"Complotul e forma firească de înnoire a echipelor conducătoare în regimurile socialiste", a apreciat președintele P.S.D.R., dl Sergiu Cunesu. Așa au fost înlăturați Teoharie Georgescu, Pătrășcanu, Dej, Ceaușescu și, probabil, succesorii săi. În opinia liderului social-democrației române, revolta tinerilor din decembrie 1989 a fost deturată de un complot mai vechi, în care o parte a partidului comunist și o parte a Securității au triumfat asupra celeilalte. Așa s-au născut primul F.S.N. și S.R.I.-ul, argumentează dl Cunesu. (Mihai Pop)

"DL ILIESCU E PREȘEDINTE ACUM ȘI LA "VATRA ROMÂNEASCĂ"

Fondatorul mișcării, dl Radu Ceantea, nu invidiază acest cumul de funcții

Salutat de colegii săi senatori pentru revenirea în atenția publică a asociației "Vatra Românească", dl Radu Ceantea, fondatorul ei, a replicat cu resemnare că nu a participat la aceste acțiuni. Dl Iliescu e acum președinte și la "Vatra Românească", a spus parlamentarul de Mureș. Noua orientare a asociației, ca și a Partidului Unității Naționale Române este în opinia dlui Radu Ceantea un pas înainte spre reconstituirea "Partidului Unic". (Mariana Stoicilă)

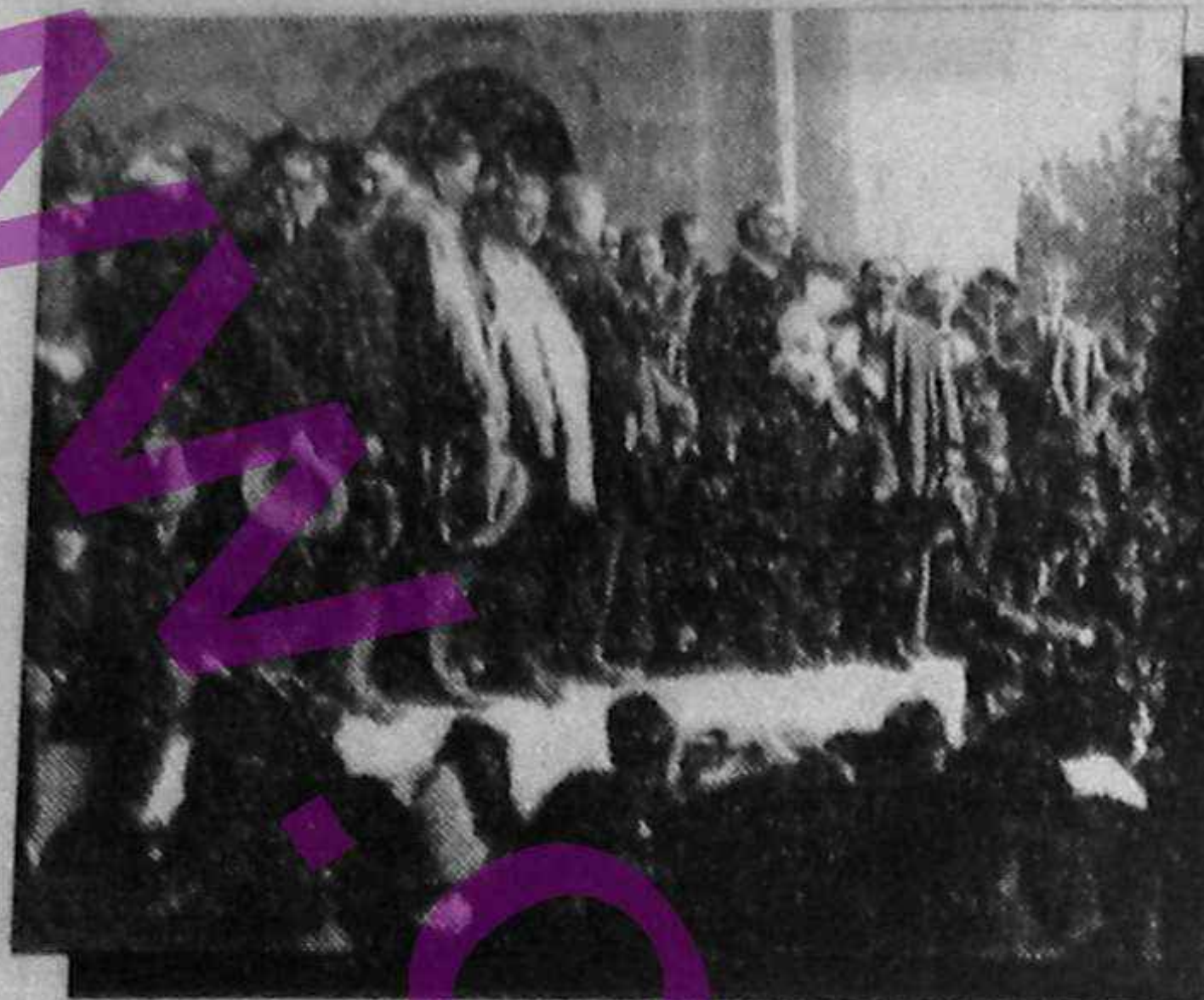
CULTUL DICTATORULUI A FOST ACTIVAT ÎN ULTIMELE LUNI ÎN MEDIILE NEOFICIALE

În mod concertat, liderii informați de opinie din mediul alegătorilor tradiționali ai P.S.D.R. - pensionarii, medii muncitorești și rurale - au lansat în ultimele luni cultul "Mamii de fier" care a asigurat "liniștea și bunăstarea țării" din 1965 până la 1989. Discursul politic nostalgic al senatorului Adrian Păunescu a fost completat cu un set de "lozinci" lansat cu aceleași cuvinte în colțuri diferite ale țării. Sociologii din București, Cluj și Iași s-au arătat îngrijorați de caracterul organizat al acestei campanii de cult, preluată și de "Evenimentul zilei" în pagini speciale dedicate personalității fostului dictator. Un deputat U.D.M.R. a asociat această campanie neoficială cu reînvierea cultului lui Horthy în Ungaria. (Mihai Pop)

Reforma-i trasă pe linie moartă
 Și nu-i de vină vr-un Păun acar,
 Macazul de-a schimbat, vina o poartă
 Acum - doar Văcăroiu, ca... frânar
 Tepeluș

Gazetarii care participă (ori nu) la conferințele de presă ale lui C.V. Tudor, membri cotizanți sau simpatizanți ai P.R.M., opinia publică, știu, oare, că partidul din Calea Victoriei a apărut acum trei ani ca urmare a unui plagiat? Da, ați citit bine: plagiat! În timpul evenimentelor din decembrie 1989, dl ing. Aristide Buzuloiu, animat - ca toți bunii români - de dorința reîntregirii Patriei, face apel prin intermediul posturilor de radio EURORPA LIBERĂ și BBC (mărturie stau înregistrările pe casetă) către toți cei ce doresc să se înscrie în PARTIDUL ROMÂNIA MARE, inițiat și condus de domnia-sa, rugându-i să-l contacteze la telefonul 33 34 36. Așa am aflat că partidul domnului Buzuloiu dorea să fie fratele geamăn al Frontului Popular din Moldova de peste Prut, urmărind exact aceleași țeluri. Iată, însă, că - deși s-au strâns chiar mai mulți membri

Moment de referință în viața politică românească...

Nașterea Partidului Național Țărănesc

apasătorul jug al Dublei Monarhii a tânărului regat român independent. Programul enunțat atunci, întemeiat pe cele 14 puncte elaborate de Simion Barnuțu, afirma năzuințele naționale exprimate încă de la 1791 în celebrul *Supplex Libellus Valachorum* și reluate în timpul revoluției românești de la 1848.

De-a lungul întregii perioade dinaintea anului 1918

Partidul Național Român a militat pentru cauza națională românească prin intermediul presei și a întrunirilor cu electoratul românesc sau de la tribuna Parlamentului de la Budapesta unde, din primii ani ai secolului nostru, s-a distins prin consecvența liniei politice și argumentația fără cusur a tânărului Iuliu Maniu.

Organizator al Marii Adunări Naționale de la Alba Iulia de la 1 Decembrie 1918, în perioada imediat următoare Unirii, Partidul Național Român a pășit pe scena politică a României întregite cu un considerabil prestigiu, o vastă experiență și un mare capital politic.

Al doilea factor constituenț, Partidul Țărănesc, își are începuturile în 1895, an în care învățătorul C. Dobrescu Argeș întemeia Partida Țărănească din România Mică, o țară în care proprietatea funciară mare era preponderentă, iar

țărănimia era, cu mici excepții, lipsită de suprafețe agricole induslătore. Sub presiunea cuceririlor liberale și conservatoare, Partida Țărănească și-a încetat activitatea, însă ideea în sine a murit căci în anul 1906 Vasile Kogălniceanu - fiul marelui om politic - și Alexandru Valescu au reînființat Partidul Țărănesc. Viața acestuia din urmă a fost scurtă, deoarece după izbucnirea marilor războaie din 1907 autoritățile au interzis partidul și au arestat pe conducătorii acestuia. Revine ca un merit deosebit pentru învățătorul Ion Mihalache din Topoloveni-Argeș reconstituirea acestei formațiuni politice în anul 1913 și care din 5 decembrie 1918 va activa pe scena postbelică. Era, așa cum afirma Ion Mihalache, "un partid nou, cu o structură socială țărănească - țărănimia organizată politiceste".

Cele două partide au decis, având programe politice foarte apropiate, să fuzioneze cu scopul declarat al reprezentării voinței reale a poporului român. Fuziunea din 10 octombrie 1926 propulsa pe scena politică românească un partid puternic care a întrunit cele mai multe adeziuni atât în perioada interbelică, cât și după ultimul război și care a devenit cea mai puternică formațiune politică din România și chiar din sud-estul Europei.

Referindu-se la locul și rolul Partidului Național Țărănesc, Iuliu Maniu ținea să precizeze: "Partidul Național Țărănesc

vrea un naționalism curat, o democrație radicală și dreptate socială. Acestea nu le poate înfăptui un sistem de dictatură, care la noi se menține prin abuz și chiar prin opresiune, compromițând interesele statului în fața străinătății." Profetice cuvinte ce-și mențin și astăzi întreaga valoare practică.

Interzicerea în anul 1947 a Partidului Național Țărănesc de către regimul comunist a fost ultimul act al sugrumării societății civile românești, fiind totodată și o dovadă a fricii nutrite de regimul promoscovit față de acest mare partid democratic. La epoca interzicerii sale de către guvernul comunist al lui Petru Groza, exponentul Kremlinului în România, Partidul Național Țărănesc număra 2 125 000 de aderenți.

Ideile nu mor. Dragostea de libertate nu poate fi înăbușită prin decrete decât temporar, iar în ultimii ani ai dictaturii comuniste Partidul Național Țărănesc a aderat la Uniunea Europeană a Partidelor Creștin Democratice.

În ziua revoluției române din decembrie 1989 Partidul Național Țărănesc, reprezentat de supraviețuitorii holocaustului comunist, și-a reluat oficial activitatea, devenind primul partid al opoziției democratice.

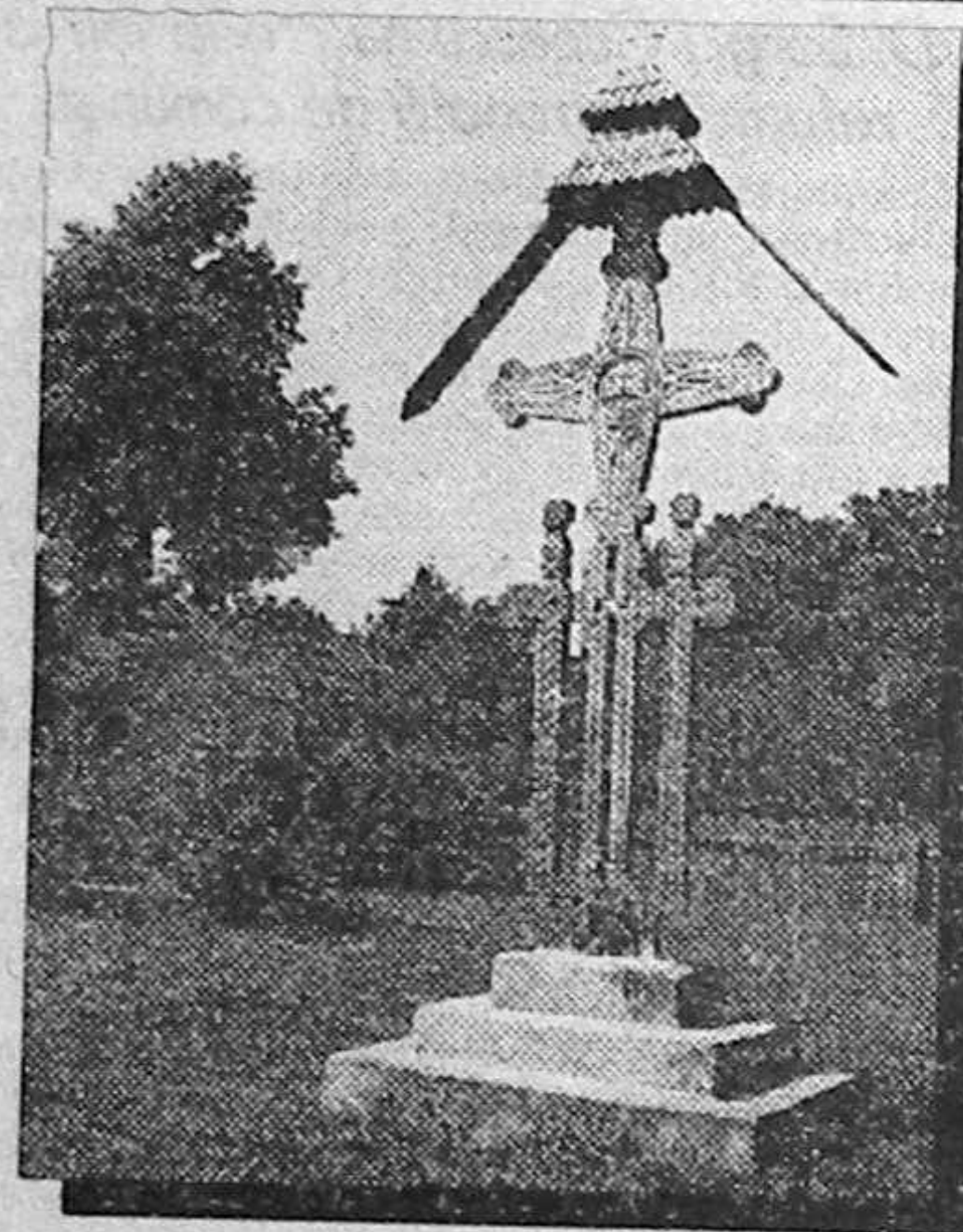
O tradiție glorioasă care obligă!

Ștefan Caliga

Evenimentul cu cel mai larg răsunet în viața politică românească de după Unire a fost constituirea Partidului Național Țărănesc prin fuziunea Partidului Național Român, prezidat de marele om politic Iuliu Maniu cu Partidul Țărănesc, aflat sub conducerea lui Ion Mihalache. Actul în sine corespundea unei necesități istorice. Cele două forțe politice constitutive reprezentau interesele mării majorități a poporului român reunit în granițele sale firești, cele ale României Mari.

O succintă retrospectivă istorică demonstrează că ambele partide aveau o bogată tradiție istorică. Partidul Național Român, născut pe Câmpia Libertății de la Blaj, la 15 mai 1848 s-a legalizat la 12 mai 1881, la numai două zile după încoronarea la București a Regelui Carol I, dovedind prin acest act politic susținerea de către românii aflați încă sub

Un moment de răscruce în lupta pentru apărarea libertăților democratice din istoria României:

Pactul de neagresiune electorală al opoziției, din noiembrie 1937

toamna anului 1937, Maniu - cu înțelepciunea lui, dobândită în lupta pentru conservarea ființei naționale față de primejdia haosului - a întreprins o acțiune de solidarizare a opoziției împotriva planurilor dictatoriale servite de guvernul lui Gh. Tătărescu. În acest scop, a luat contact cu toți reprezentanții opoziției și le-a propus un pact pentru apărarea instituțiilor democratice, sub forma unui acord de neagresiune electorală între formațiile anti-guvernamentale, care urmau să-și concentreze acțiunile propagandiste, exclusiv împotriva guvernului personal al regelui. Din păcate, o parte din conducătorii partidelor, din oportunism, de teama unor represalii sau pur și simplu din lichelism (partidele conduse de Popovici, Ghelenter, Gr. Iulian, I. Avărescu, N. Iorga, A. C. Cuza, "Uniunea Democratică" - formațiune de camuflaj a mișcării comuniste) au refuzat să sprijine acțiunea inițiată. Totuși acordul de neagresiune electorală a fost contractat, alături de Partidul Național-Țărănesc, de încă cinci partide, în următoarea ordine a adeziunii: la 20 noiembrie 1937 de Partidul Național Liberal Gh. Brătianu; la 21 noiembrie 1937 de Mișcarea Legionară, C. Codreanu; la 25 noiembrie 1937 de Partidul Socialist, Jumanca; la 28 noiembrie 1937 de Uniunea Agrară, N. Argetoianu; la 28 noiembrie 1937 de Uniunea Evreilor, Dr. W. Filderman. Partidul bătrânilor liberali, condus de Dinu Brătianu, neputându-se afirma, din motive tactice împotriva guvernului Tătărescu, care purta eticheta liberală, a aprobat totuși, în mod tactic pactul. (Dinu Brătianu a fost acela care, la sondajul făcut de Primul Președinte al Înaltei Curți de Casație și Justiție, Lupu, solicitat discret de regele Carol al II-lea, s-a opus categoric la falsificarea rezultatului alegerilor, în care Tătărescu a fost înfrânt, iar regele a primit din partea opiniei publice un vot de blam.)

Literatura politică "angajată" de mai târziu a înfățișat pactul încheiat în 1937, care, în scop propagandistic, a fost, fără nici un temel, calificat drept "alianță politică cu legionarii", "cartel cu legionarii", "acord care

a lansat Mișcarea Legionară" etc. Unii scriitorasi neinformați au afirmat că respectivul pact ar fi fost "inceputul catastrofei", "rampa de promovare a fascismului", "momentul de prăbușire al democrației în țara românească". Această nejustificată diatribă este lipsită de seriozitate și de fundament. Condițiile interne în care Maniu a întreprins acțiune de solidarizare a opoziției justifică utilitatea măsurii. În acel moment, adversarii de capetenie ai democrației erau regele Carol al II-lea cu tendințele lui oligarhice și acolitii lui servili, în frunte cu Gh. Tătărescu, partidul gogo-cuzist, camarilele și lichelele politice interesate și obediente, botezate în derădere "carolingienii". Dacă se scrutează cu obiectivitate și simț critic istoria politică recentă, se constată că, arși în pactul de neagresiune electorală, legionarii au fost dezarmați și oprți în acțiunile lor teroriste, iar dinamismul lor a fost dirijat spre un obiectiv care urmărea în fond apărarea ordinii constituțional.

Actiuni și manevre politice de felul celor întreprinse de Maniu în 1937, cu scop legitim și echitabil, au fost înregistrate recent, chiar cu scopuri dubioase și ilicite, și, deși șocante, nu au avut ca urmare înfierarea lor, sau au trecut neremarcate și necomeniate. Pactul, zis "de la Ciurea", încheiat de "poetul pătimirii noastre" Octavian Goga, principala victimă a persecuțiilor maghiare, cu Partidul Maghiar, a fost socotit ca un simplu angajament electoral. Pactul încheiat de "Uniunea Democratică" - comunistă - cu "Frontul Renașterii Naționale", exponent al dictaturii regale, de a colabora prin "bresle" cu regimul, și refuzul comunistilor de a se ralia la protestul din decembrie 1938 împotriva desființării partidelor, sunt trecute sub tăcere. Pactul dintre Partidul Comunist și "disidenții tripturiști" din partidele istorice (Gh. Tătărescu de la țărăniști) a fost socotit o manevră inteligentă și utilă. Pactul dintre guvernul comunist și Mișcarea Legionară,

încheiat în 1946 cu Pătrașcu, locotenentul lui Horia Sima, a fost considerat "strategic". Mai înainte, înțelegerea încheiată la ordinul lui Carol al II-lea între Moruzov și legionari, care a determinat intrarea în guvernul Tătărescu a lui Sima și a exponenților lui, nu a fost taxată drept "rampă de lansare".

Pe plan extern, pactul dintre Hitler și Stalin, și încheierea faimosului acord de la Moscova, cunoscut sub numele de pactul von Ribbentrop-Molotov, prin care s-a stabilit împărțirea Europei de Răsărit între cele două mari puteri, este și acum învăluit în tăcere, pe anumite meridiane, ca și perioada care l-a urmat, în care emisfera controlată de komintern, inclusiv în țara noastră, partidele comuniste și-au manifestat simpatia și susținerea pentru agresiunile armate ale lui Hitler - care au fost glorificate, în timp ce războiul anglo-francez a fost denunțat ca imperialist și capitalist.

În sfârșit pactul de la Moscova din 9 septembrie 1944, încheiat între Churchill și Stalin, prin care a fost împărțită din nou Europa de Răsărit, aproape după modelul pactului de la 23 August 1939, încheiat de sovietici cu hitleristii, nu contribuie decât pe alocuri și sporadic subiect de înfierare, - ca și înțelegerea de la Yalta, care l-a ratificat, aruncând o treime din Europa în brațele lui Stalin.

La încheierea pactului de neagresiune electorală între partidele de opoziție, din noiembrie 1937, s-a precizat că fiecare formațiune politică aderentă își păstrează integral propria ideologie și posibilitatea nelimitată de a o afirma.

E bine ca adevărul istoric în această mult controversată acțiune politică să fie restabilit pentru a înlătura confuziile provocate de necunoscători, sau de cei care în mod deliberat tind în denaturarea și falsificarea evenimentelor din trecut.

Corneliu Coposu

Un act cultural de mare demnitate națională:

"Calendarul Ardealului" din 1943

Odișul diktat de la Viena din 1940 care stăpînea trupul țării în două, răpînd României una din vetrele majore ale românismului, a supus la neînchipuite suferințe o populație românească de milioane de suflete, atât din teritoriul ocupat silnic, cât și de către restul populației țării, care a primit actul de diktat al țării fasciste ca o imensă nedreptate, mai ales că mii de refugiați au parasit teritoriul vremelnice ocupat. Între aceștia s-au aflat și un grup de tineri intelectuali, intruchipînd forțele artistice cele mai tinere ale națiunii. Așa-zisul grup al refugiaților din Ardealul de Nord și-a spus în mod răsplat cuvîntul în numeroase acțiuni de protest, în presă, radio, în adunări politice și întâlniri de înfrățire, care au avut loc pe întreaga perioadă a ocupației horticiste. Unul dintre momentele cele mai înălțătoare și vibrante ale lor a fost publicarea în 1943 a unui *Calendar al Ardealului*, întocmit de C. Hagea, Iustin Ilieșiu și Corneliu Coposu, care scriau pe pagina de gardă cuvintele: "Închinăm această înmănușiere de așchii luminoase, desprinse din suflet ardelenesc, celor care au zidit România Mare de ieri și celor care vor împlini România Mare de mâine".

Cuprinsul *Calendarului* e variat, dar bine alcătuit și extrem de bine gândit, ca expresie a sufletului de rezistență și revoltă al națiunii împotriva ciuntirii hotarelor țării. Principali semnatari ai materialelor erau în majoritate tineri studenți sau profesori, șiliți să-și părăsească Ardealul lor drag. Între semnatari se numără poezii Iustin Ilieșiu, Petre Bucșa, Lucian Valea, Copilu-Cheatra, Ion Apostol Popescu, Virgil Poiană, Pavel P. Belu, C. D. Ianculescu, I.V. Spiridon, C. Miu-Lerca, Bocșa Mălin, Emil Zegreanu, articole scriind Corneliu Coposu, C. Hagea, Ion Costea, Gh. Pop, Valer Moldovan, Aurel Popa, Ion Vlasiu, Darius Pop, Gabriel Tepelea și mulți alții.

Întreg *Calendarul* este structurat pe ideea de unitate națională. În acest sens merg majoritatea articolelor între care amintim pe cele semnate de Corneliu Coposu *Tradiția istorică a Ardealului, Pe cărarea întregirii, Cu fruntea sus*; Gabriel Tepelea, *Viața culturală în Transilvania de Nord*; Ion Apostol Popescu, *Transilvania și sufletul românesc*; Valer Moldovan, *Cuvinte despre Ardeal*; Aurel Popa, *Biserica și*

statul; C. Hagea, *Suflet ardelenesc*; Ion Costea, *Peisaj etnic transilvan*; Ion Vlasiu, *Școala plastică ardelenă*; Ioan Popa, *Drumul dezrobirii moșilor* etc. Se fac referiri la momentele importante din istoria Ardealului (Mihai Viteazul, *Supplex* etc), se evocă pagini din cultura și literatura sa, din rezistența sa la opresiune, așa cum o subliniază Corneliu Coposu în articolul *Tradiția istorică a Ardealului românesc*: "Noi trăim în Ardeal din vremuri de piatră. În fața trecutului nostru care se pierde în neguri legendare nu există drepturi istorice câștigate", subliniind, în altă parte că "Pornim fără oprire pe cărarea întregirii ca un fulger de veac nou, dezrobînd pe frații care-și așteaptă mîntuirea..."

Se împlinesc 50 de ani de la acest inspirat și dărz protest împotriva diktatului de la Viena, protest de mare demnitate sufletească, vorbind despre un Corneliu Coposu tânăr, cu verb înaripat, de fierbinte patriotism. Se cuvine să-l recitim și să luăm aminte la mesajul lui.

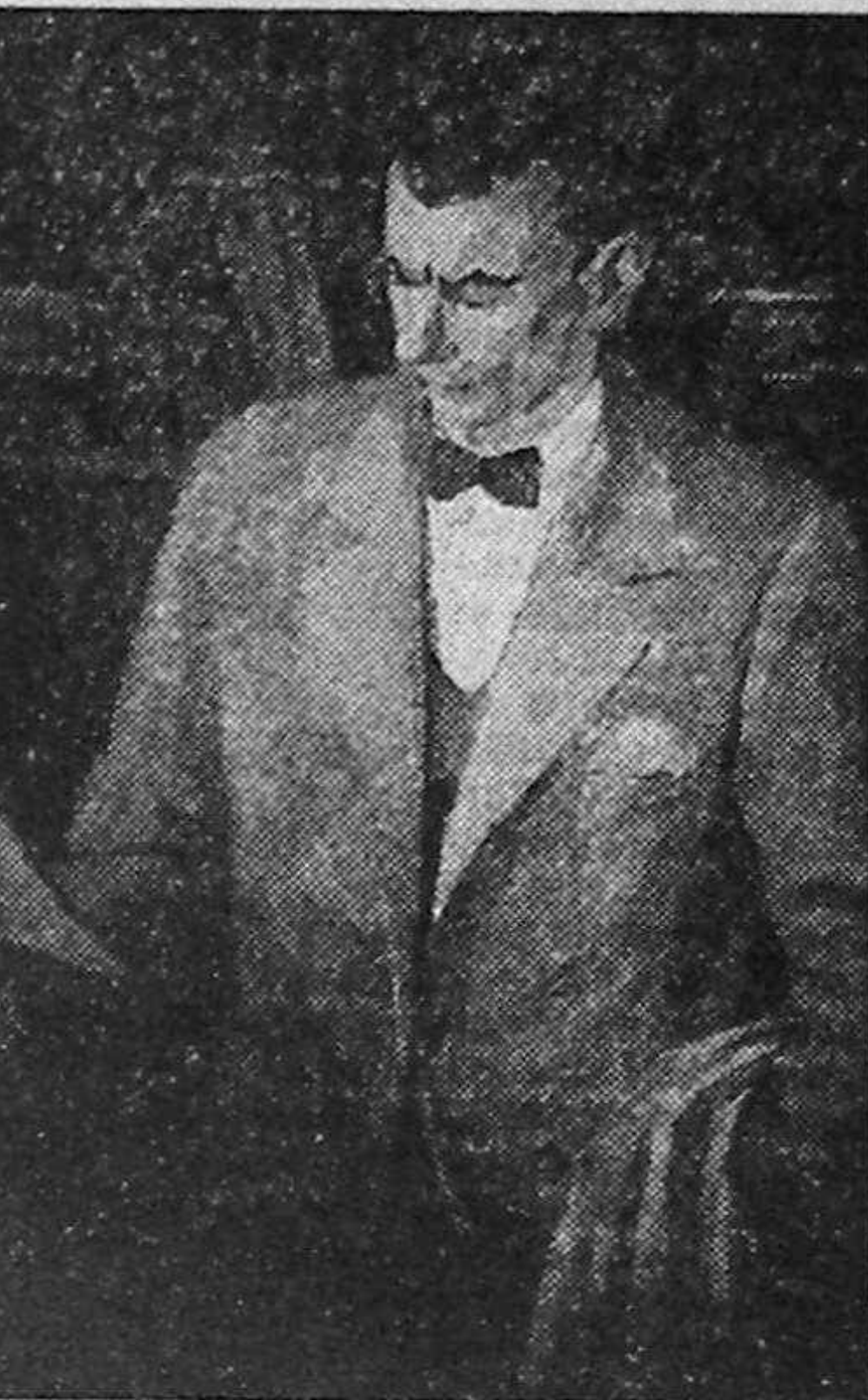
Mircea Popa

Emanuel Ioan Niculescu

- "Arderi interioare"

Deținut politic, medic și POET

Muzeul de Istorie a Municipiului București și "Cenaclul Gândirea Românească" au lansat volumul de versuri intitulat "Arderi interioare" aparținând poetului și medicului psihiatru Emanuel Ioan Niculescu.

Emanuel Ioan Niculescu - portret realizat de Nicolae David -

Condamnat politic în anul 1949, la cinci ani de închisoare, Emanuel Ioan Niculescu a trecut prin închisori și lagăre de muncă forțată, precum: Jilava, Midia, Peninsula, Poarta Albă.

Născut la 12 nov. 1926 în București, a absolvit Liceul "Matei Basarab" și a intrat în Facultatea de Medicină. Arestat politic la 25 nov. 1949, a fost condamnat la cinci ani. Eliberat, a funcționat ca infirmier la Spitalul nr. 9 "Gheorghe Marinescu". Eliberat, și-a putut continua studiile întrerupte, luându-și licența în medicină și funcționând ca medic psihiatru până în martie 1975, când a decedat în urma unei boli necrutătoare.

La lansarea volumului său de poezie, publicat postum datorită soției sale, doamna Constanța Niculescu, au luat cuvîntul: Directorul Editurii RAMIDA, dl Mihai Rădulescu, critic literar Gheorghe Marin, prof. Victor Isac, ing. Nicolae Mărințuș, prof. Paul Găleşanu, ziaristul Ionei Protopopescu. A participat un numeros public, volumul fiind primit cu un interes deosebit.

Autorul Ovidiu Iuliu Moldovan a ales un florilegiu de poeme, pe care le-a interpretat cu finețe, expresivitate și pătrundere artistică, talentul său deosebit punând în valoare versurile filosofice ori de gândire socială, poezia evocatoare a artelor și cea inspirată din mituri. Inezestratul actor a desfășurat largi panorame evocate de poetul Emanuel Ioan Niculescu în versurile sale, sugerând simfonii de culoare și iluzie: "Toamna și-a sîngerat asfințitul zilei/ În arcul orizontului./ Pădurile au fumeget valurile/ Pe altarul munților/ Iar lacrimile cerului/ Au spălat praful de pe luciul stelelor".

Poetul C.A. Dragodan a dat citire unui număr de poeme, subliniind mesajul adresat de poetul comemorat, întregii umanități, mesaj luminat faustic de focul eternității: "Distanțele-s nimicuri iar timpul nu e timp/ M-avît spre crestele din Marele-Infinit/ S-așez lângă fantasme, mereu neobosit./ În legile nescrie, un dor neîmplinit".

În poemul intitulat "Mărturisire", poetul își spune ultimul cuvînt: "Eu voi rămîne să aștept lângă troiță/ Cu flori de mac în mîna mea de vînt/ Răstălmăcind pe buze un cuvînt/ Ce l-am purtat mereu pe drumul meu de gând.../ Iar lemnul putrezit se macină în timp/ Din lut crescut, în pulberi s-o desface/ În timp ce eu, un schivnic părăsit,/ Voi strînge norii ce l-am risipit".

Michaela Al. Orescu

Imaginea idilică este doar produsul nevoii de idealizare

Un câmp de luptă

Să nu ne facem iluzii. Niciodată literatura română n-a fost un loc al armoniei paradisiace, al lipsei de conflicte ce i-ar fi secat vîlaga. Nici Maiorescu, nici Iorga, nici Lovinescu, nici Ibrăileanu, nici "tânără generație" a anilor '30 n-au fost niște albine fără ac, niște trandafiri fără spini, din simplul și binecuvîntatul motiv că existența unei culturi implică o tensiune permanentă ce dobîndește înfățișarea unor confruntări doctrinare ori personale. Imaginea idilică pe care ne-o facem, retrospectiv, asupra trecutelor momente ale literelor nu reprezintă decît produsul unei nevoi de idealizare, de "stilizare" a unei realități nu o dată aspre. Creația își urmează propriul drum, de la care este abătută doar de diktatul politic, așa cum s-a întîmplat în regimul totalitar. Acum se petrece cu totul altceva: există un paralelism între mișcarea purificatoare din sfera literar-artistică și cea din sfera civic-politică. Un paralelism, iar nu o imitație, nu o ingerință. Un proces spontan, ce răspunde în necesitățile organice ale spiritului. Oamenii de litere și de artă, cei mai mulți, încearcă nevoia

unei redresări de conștiință, similară cu cea pe care o încearcă societatea (partea ei "luminată"), sub semnul vizionar al valorilor democrației (*in hoc signo vinces*).

Prin urmare e firesc și încurajator faptul că, în prezent, viața noastră literară arată ca un câmp de luptă. E o probă a vitalității ei, o cheazășie a împrejurrării că, rostind fără menajamente adevărul, ne vom spăla obrazul de jegul compromisului, ne vom recăștiga respectul de noi înșine. De data aceasta nu se produce un impact între două poziții doctrinare, ci între două posturi etice. Factor ce alcătuieste o particularitate a actualității. Niciodată onestitatea, bunul-simț, consecvența, pe de o parte, iar pe de alta, necinstea, indecența, trădarea nu s-au rînduit într-un mai precis desen antagonic. Cu toate că unele aparențe pot induce în eroare. Într-atît s-a năvălit cu falsul demonia jalnică a mentalității comuniste, încît le-a dat ocazie slujitorilor ei mai vechi și mai noi (unii nou-nouți, purtând marca postdecembristă) a face uz de emblemele autonomiei estetice și ale apărării valorilor, de chipurile amenințate de "demolare". Așijderea de emblemele umaniste ale pacificării, ale concordiei sau, cum se zice acum, cu un rictus oficios, ale "reconcilierii naționale". E ca și cum, peste noapte, unei armate ce n-a putut fi învinsă, i s-ar fi furat stindardele. Așa cum, în aplan politic, unii dintre cei mai cunoscuți stalinisti au devenit cei mai cunoscuți antistalinisti, vedem (și aproape că nu ne vine a crede, cu toate că istoria recentă nu e mai puțin bogată în învățăminte decît opera celor mai de seamă fabuliști) că, în plan literar și gazetăresc, personaje de pe degetele cărora nu s-a uscat încă cerneala panegiricelor ceaușiste și în a căror gură mai zăbăie încă dezgustătoarele sloganuri ale "epocii de aur" iau cuvîntul, se agită, prind iarăși cheag. Ne dau lectii, ne trag la răspundere. Alături de ei, proaspeții recruți ai conjuncturalismului, lupii tineri ai restaurației, într-un cor al cărui sunet cacofonic gădilă plăcut auzul autorităților... Dar conflictul e, cum spuneam firesc, îmbucurător. Ne-ar fi neliniștit amănarea lui. E poate cea mai nobilă bătălie din câte au avut loc vreodată pe tărîmul ideal al creației românești. Miza e supraviețuirea acestei creații. Iar izbînda finală nu lasă loc îndoielilor.

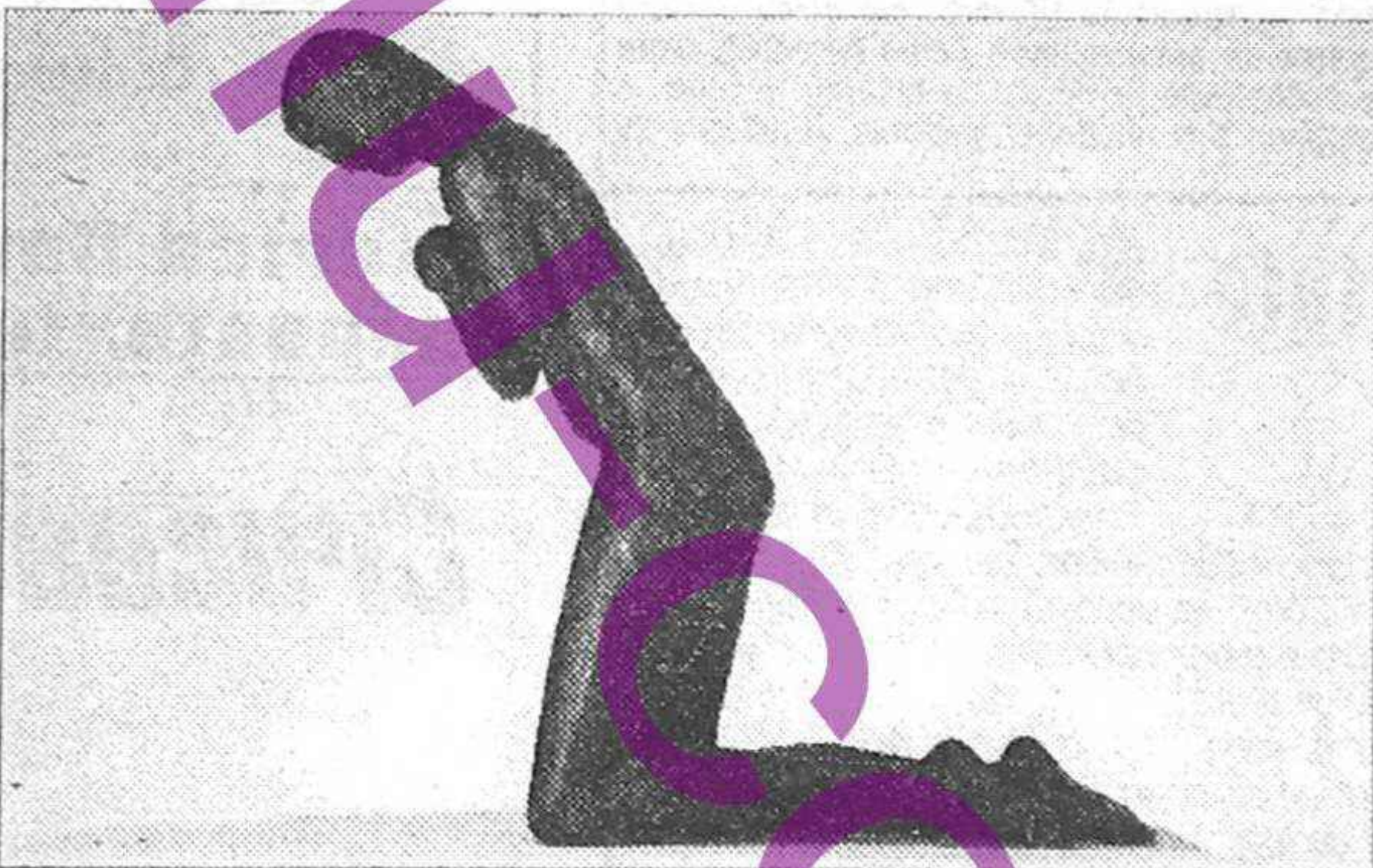
Gheorghe Grigurcu

"Nimic altceva decît Rugăciunea!"

O pioasă năstrușnicie

Nu de mult, într-un cotidian, se putea citi cum că în "rondul giratoriu al Pieței Universității se va amplasa minunata *Rugăciune*

bustul lui Petre Stănescu. Există deci o inextricabilă relație compozițională confirmată și de faptul că în aprilie 1914, la expoziția "Tinerimii Artistice"

Constantin Brâncuși: RUGĂCIUNEA

a lui Brâncuși"; iar după câteva zile, știrea prindea temeii, reluată fiind de astă dată în chiar prima pagină a ziarului și cu litere de-o șchioapă: "Asociația 21 Decembrie" - după un concurs în care Premiul III fusese, în mod surprinzător, atribuit pictorilor Șetran și Bițan - a decis că nu se poate concepe în acest loc sfințit de sângele tineretului să fie așezat "nimic altceva decît *Rugăciunea*".

Certitudinea comanditarilor se bizuie, probabil, și pe unele greșite antecedente - o replică obligatorie se află la Buzău, urmată de una la cimitirul Bellu și de încă alte două în depozitele Muzeului Național de Artă, și asta în ciuda faptului că Brâncuși, spre deosebire de alte opere, nu a mai făcut nici măcar o singură replică sau versiune a *Rugăciunii*, voind ca aceasta să rămînă un unicat.

Mai sunt însă considerente care pledează împotriva generoasei inițiative a "Asociației 21 Decembrie". Reproducerea oricărei sculpturi nu poate fi executată decît cu incuviințarea expresă a executorului testamentar al lui Brâncuși - doctorul Pascu Atanasiu - precum și, firește, a proprietarului actual al lucrării.

Apoi, *Rugăciunea* face parte dintr-un ansamblu funerar, fiind așezată pe un soclu dimensionat anume și situată în fața unei alte sculpturi -

cele două opere au figurat împreună, indicîndu-se că *Rugăciunea* reprezintă "un fragment din mormîntul lui Petre Stănescu".

Față de inimoasa inițiativă a "Asociației 21 Decembrie", toate aceste circumstanțe pot părea formale și avînd o nuanță meschin documentară.

Independent însă de aceste considerente, aducem un și mai temeinic argument ce ține de estetica urbanistică: amplasarea în mijlocul Pieței Universității a *Rugăciunii* - care abia depășește 1 metru înălțime și pe care Brâncuși a conceput-o pentru un spațiu intim, sufletesc - ar apărea aici copleșită de vastitatea spațiului înconjurător, străjuit de cei doi mastodonți - Teatrul Național și Intercontinentalul - și ar trece aproape neobservată în iureșul circulației.

Suntem de părere că numai nobila și creștineasca simplitate a celor câteva cruci seculare, dar mai ales a celei de 4 metri, - cioplită în 1740 - este în măsură să reprezinte cel mai profund și adecvat omagiu adus pămîntului, pe care tinerii martiri și-au jertfit zadarnic viața.

Doamne ferește însă să mai "ornamenteăm" și Piața Romană cu alte năzdrăvăni.

Barbu Brezianu

Sfântul Ierarh Martir Antim Ivireanul

- 27 septembrie -

Sfântul Mitropolit Antim Ivireanul, personalitate marcantă a Ortodoxiei românești este unul dintre sfinții canonizați anul trecut de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, "fiind înscris în Calendarul Bisericii noastre în sinaxar și minee ca «Sfântul Ierarh Martir Antim Ivireanul» în ziua de 27 septembrie".

Perioada de la începutul vieții lui Antim Ivireanul este mai puțin cunoscută. Antim, se știe, s-a născut în Iviria (Georgia), pe la anul 1650, numele de mirean pe care i l-au dat la botez părinții săi, Ioan și Maria, fiind Andrei. El

întâlnim, încă de la o vârstă fragedă, căzut rob la turci, care l-au dus la Constantinopol. Aprecindu-i mintea ageră și dorința de învățatură, conducătorii Patriarhiei Ecumenice l-au răscumpărat și l-au luat sub ocrotirea lor. Tânărul Andrei învățase acum limbile greacă, turcă, slavă veche și arabă, deprinzând și arta sculpturii în lemn, pictura, broderia și caligrafia. În anul 1690 a fost adus în Țara Românească de către voievodul Constantin Brâncoveanu. Venind în țară, învăța bine și într-un timp scurt limba română, încumetându-se chiar să compundă versuri. Există date asupra cărora cercetătorii nu sunt de acord. Astfel, nu se poate afirma cu exactitate dacă Antim cunoștea meșteșugul tiparului la venirea lui pe pământul românesc și dacă a îmbrăcat haina monahală la Constantinopol sau în țara noastră. Cert este, însă, că prima carte care o tipărește la noi, în 1691, o semnează: «Antim ieromonah».

Lucrează la tipografia domnească de la Mitropolia din București, între 1690 și 1694, când tipărește și frumoasa "Psaltire" românească. Numit egumen al Mănăstirii Snagov, influențat, cu ajutorul lui Brâncoveanu, o nouă tipografie, tipărend cărți în limbile română, greacă,

arabă, georgiană. Printre discipolii săi amintim: Mihail Ștefan sau Ișvanovici, Gh. Radovici, ieromonahul Dionisie Floru. Revine de la Snagov, după șapte ani, întâlnindu-l lași la tipografia din București, până în martie 1705, când este ales episcop de Râmnic. Din noua tipografie pe care o așază aici, ies la lumină multe cărți de slujbă românești. Tot în perioada aceea s-a zugrăvit din nou biserica cea mare de la Cozia. Urmând voința bătrânului mitropolit Teodosie, după obșteșcul sfârșit al acestuia, în anul 1708, Divanul a hotărât să aleagă în scaunul de mitropolit al Țării Românești pe episcopul Antim de la Râmnic. Ca mitropolit, Antim și-a dat osteneala și mai mult pentru a tipări cărți, muncind chiar el însuși în tipografie. Existau cinci tipografii în țară și multe cărți se împărțeau în dar și la creștinii ortodocși de departe, la arabi și la georgieni. O altă

latură importantă a păstoriei lui Antim Ivireanul este activitatea predicatorală ce a îmbrățișat multiple aspecte ale vieții creștine, aducând numeroase elemente de teologie morală, care priveau aspecte ale vieții sociale. Teolog profund, cu o fermă convingere profundă din toate domeniile, mitropolitul Antim Ivireanul, animat de umanismul creștin și de îndatorirea lui de arhiepiscop, a elaborat "vestițele sale Didahi" sau acele predici minunate, cu un bogat conținut doctrinar și moral, exprimat cu o atâta limpezime, logică, cursivitate și frumusețe literară, cât și cu o mare putere de persuasiune. Antim Ivireanul, mare personalitate în omiliția Bisericii noastre, a elaborat o predică vie, meditată, însoțită de

patosul vorbitorului, a contribuit la progresul limbii române literare, precum și la generalizarea folosirii limbii române în oficierea serviciului divin în biserică, unde slavona își pierdea treptat supremația.

În timpul conflictului ruso-turc, din toamna anului 1711, Antim este aproape de a-și pierde scaunul mitropolitan, fiind acuzat de turci că ar fi pus la cale o înțelegere tainică împotriva lor. La cererea turcilor, Brâncoveanu s-a văzut nevoit să-i ceară lui Antim să demisioneze; dar mitropolitul nu și-a pierdut cumpătul și a răspuns argumentat la toate acuzațiile aduse, astfel că domnitorul îl iartă. După ce în vara anului 1714, Constantin Brâncoveanu și filii săi au fost decapitați la Constantinopol, pe tronul Țării Românești a venit Ștefan Cantacuzino cu care se va afla în relații bune. Păstorind în tihnă, Antim zidește la București, în 1715, mănăstirea ce îi va purta numele cu hramul Tuturor Sfinților. Ștefan Cantacuzino nu a domnit mult, căci în primele zile ale anului 1716 a urmat și el drumul cel din urmă al lui Brâncoveanu. La 30 ianuarie 1716 a fost înscăunat la București domnitorul fanariot Nicolae Mavrocordat, trimis de turci. Pentru Antim urmează o perioadă grea, întrucât fiind un aprig apărător al creștinătății și având legături cu creștinii, nu era privit cu ochi buni de Poartă. În urma conflictului izbucnit între mitropolit și domnitor, Antim este internat, Mavrocordat cerând la Constantinopol caterisirea acestuia. Actul de caterisire nu a întârziat să apară, acuzându-l pe Antim de "vina răscoalei și de meșteșuguri dezaprobrate și satanicești". Ca urmare, Antim a fost caterisit iar Poarta a hotărât să fie exilat la Mănăstirea Sf. Ecaterina de pe muntele Sinai. În septembrie 1716, pe drum spre locul de surghiun, Antim a fost măcelărit de către cei din escortă, iar apoi aruncat într-un afluent al râuluiul Maritza (Bulgaria).

"Prea eruditul și de Dumnezeu alesul", Păstoriului nostru Antim Ivireanul, care cu smerenie a slujit pentru răscăirea Bisericii și luminarea credincioșilor, suferind moartea de măcelnic, i se cuvine toată cinstea și lauda și admirația noastră evlavioasă.

Constantin Drăgoș
P. Rădășan

Biserica Domnița Bălașa adăpostește

Crucea Brâncovenească din 1751

Sărbătoarea "Înălțării Sfintei Cruci", de la 14 septembrie. La Biserica "Domnița Bălașa" din București, unde sunt slujitor, de ani buni, și păstoresc cu osârdie sufletele credincioșilor, se află o cruce

dăruiată de marele domnitor Constantin Brâncoveanu, unul dintre cei mai de seamă martiri ai neamului nostru, canonizat în anul 1992 împreună cu cei patru copii: Constantin, Ștefan, Radu și Matei. Acest obiect de cult, din aur filigranat, bătut cu pietre de valoare și email cloisoné, este de o valoare inestimabilă. El se numește CRUCEA BRÂNCOVENEASCĂ și datează din anul 1751. Fie ca această Sfântă Cruce istorică să apere Capitala țării noastre și toate pământurile române strămoșești de vrăjmași și de cei care umblă cu gânduri acaparatoare și viclene, pentru că "Doamne armă asupra diavolului, Crucea Ta ne-ai dat-o nouă"... Fiecare român adevărat să strige în rugăciunile adresate Celui de Sus: "Mântuiește Doamne poporul Tău și binecuvântează moștenirea Ta. Biruință binecredincioșilor creștini asupra celor potrivnici dăruiește și cu crucea Ta păzește pe poporul Tău".

Preot Pavel Zuzu
Parohul Bisericii "Domnița Bălașa"
București

La plecarea în eternitate a lui Ionel Ciobanu

● Născut în 1910 în comuna Șocășeni, județul Sălaj. A absolvit Școala normală de învățători, după care a dat examenul la Liceul din Simleul-Silvaniei. S-a înscris la Facultatea de Drept din Cluj, luându-și doctoratul în 1937. Elev și student sargincios, demn și cinstit, a fost ales ca președinte al Asociației Studenților din Sălaj. În această calitate a inițiat și a realizat bustul marelui patriot Simion Bărnuțiu, care s-a dezvelit în Simleul-Silvaniei în anul 1931. De numele lui Ionel Ciobanu este legată și realizarea, în anul 1933, cu fonduri publice, a Casei de cultură din Bădăcin, cu numele Ioan și Clara Maniu. Așezământul pe lângă săli de clasă și locuință pentru director a inclus și un loc pentru construirea unei biserici cu cavou. Terenul a fost donat comunei de Iuliu Maniu. După criminalul Dictat de la Viena, avocatul Ionel Ciobanu a luat drumul pribegiei, refugiindu-se în București, unde a funcționat ca notar până în anul 1974, când s-a pensionat. Ionel Ciobanu a fost un bun român, devotat și mare admirator a lui Iuliu Maniu. A suportat cu demnitate greutățile care au lovit din plin țara, neamul, conducătorii politici și ai credinței, suportând demn cruzimea anilor de dictatură roșie.

Preot Simion Man Bădăcin

În locul ascultării oarbe, răspunderea

Religia însănătoșește politica

După peste 45 de ani, timp în care ni s-a spus că religia este opium pentru popor, iar politica este terenul luptei împotriva celor dezarmați și instrumentul care permite unui grup de profitori să subjuge oamenii, în numele unor himere și al unor dogme absurde, a transpune în acțiunea politică și în viața socială principiile creștine înseamnă a reveni la tradiția noastră autentică și a tămădui bolile care au lovit gândirea, simțirea și închipuirea noastră.

Creștinismul oferă politicii alte principii decât cele folosite până acum, așa cum da un alt sens vieții noastre în societate în locul luptei de clasă care aruncă pe unii membri ai societății împotriva celorlalți - și asta pentru a instaura "armonia" și "unitatea de monoliți", religia ne învață să respectăm opiniile celui alt și să realizăm consensul prin acceptarea unor principii aflate mai presus de calculele fiecăruia dintre noi. În

locul ascultării oarbe a unui "detasament avansat" și a unui "conducător iluminat", religia ne dezvăluie partea de răspundere pe care o avem fiecare dintre noi în bunul mers al vieții în comun. Religia nu poate conviețui cu minciuna, duplicitatea, corupția, abuzul de putere. Religia ne învață că actul politic își are rădăcinile în conștiința curată, în respectul față de semen, în norme elaborate de gândirea inspirată de dreptate și tolerantă.

Sensul vieții îl descoperim în activitatea noastră civilizatoare și în respectul față de sărbătorile care ne vorbesc despre menirea omului. Sărbători care nu trebuie să devină spectacole ale puterii. Așa cum nu dansăm în zi de lucru, tot astfel nu întinăm praznicele sfinte cu dezbateri televizate despre problemele "arzătoare" ale agriculturii socialiste. Religia însănătoșește politica.

Alexandru Duțu

Cu Anghel Drăgan, director executiv al turneului

Înculise La Romanian Open Tennis

După Sever Muresan, patronul turneului *Romanian Open Tennis*, cel ce l-a creat acum 3 ani și l-a adus la nivelul actual, cel mai "văzut" personaj al acestor nouă zile a fost fără îndoială dl. Anghel Drăgan, directorul executiv al turneului. Cum a dus la bun sfârșit tot ce a stat pe umerii săi s-a văzut la fața locului. L-am abordat în mare viteză chiar în ziua finalelor. Nu a fost deloc ușor. Iată ce ne-a declarat d-sa (am eliminat întrebările ce se deduc din răspunsurile primite).

● Sigur că ne bucură succesul obținut de actuala ediție a turneului R.O. T., el depășind, o putem afirma, așteptările. În multe cazuri arena centrală a fost arhiplină deși mai erau la concurență și alte partide pe alte terenuri. Datorită largului concurs al mass media au fost atrași pe Progresul și oameni ce nu au avut până acum nimic comun cu tenisul. Am fi avut nevoie de o capacitate dublă pentru a-i cuprinde pe toți cei ce doreau să asiste la competiție.

● Ne gândim de pe acum la soluțiile în vederea anului viitor și pentru perspectivă, când sperăm ca dotarea turneului să fie și mai bogată. În consecință pretențiile vor fi superioare din toate punctele de vedere, ca și afluența publicului.

Pentru 1994 intenționăm să ridicăm în spatele restaurantului un edificiu cu 4-5 etaje, ultramodern - beton, metal, sticlă, multifuncțional care să fie și sediul permanent.

● Realizările de vârf, deosebite, s-au observat: două copertine deasupra tribunelor la două terenuri, instalația de nocturnă montată de firma Philips, marcajul terenului cu benzi de plastic

adeziv, un sistem de computerizare, ultima creație I.B.M., ce a permis o informare aproape simultană a reprezentanților mass media. În plus imaginea generală a complexului renovat până în cele mai mici detalii cred că a făcut o excelentă impresie.

● Trebuiau într-adevăr să fie instalate două monitoare cu ecran mare în fața restaurantului, permițând și celor ce nu se aflau în tribune să vizioneze desfășurarea întrecerilor. Din nenorocire, o defecțiune tehnică neprevăzută - siguranțele necalibrate corespunzător - nu a putut fi rezolvată, blocând utilizarea lor. Un accident cu totul regretabil.

● Atracțiile noastre extra-program au fost și ele bine primite. Spectacolul oferit de "bijou tennis show" a fost ceva inedit pentru țara noastră, distrând copios publicul, iar concertul lui Gheorghe Zamfir oferit participanților, presei și invitaților a determinat coadă la casa sălii pentru a obține bilete ce nu erau de vânzare.

Inovația noastră, a standurilor de expunere a mărfurilor sponsorilor noștri a atras de asemenea atenția unui mare număr de vizitatori. S-a observat că

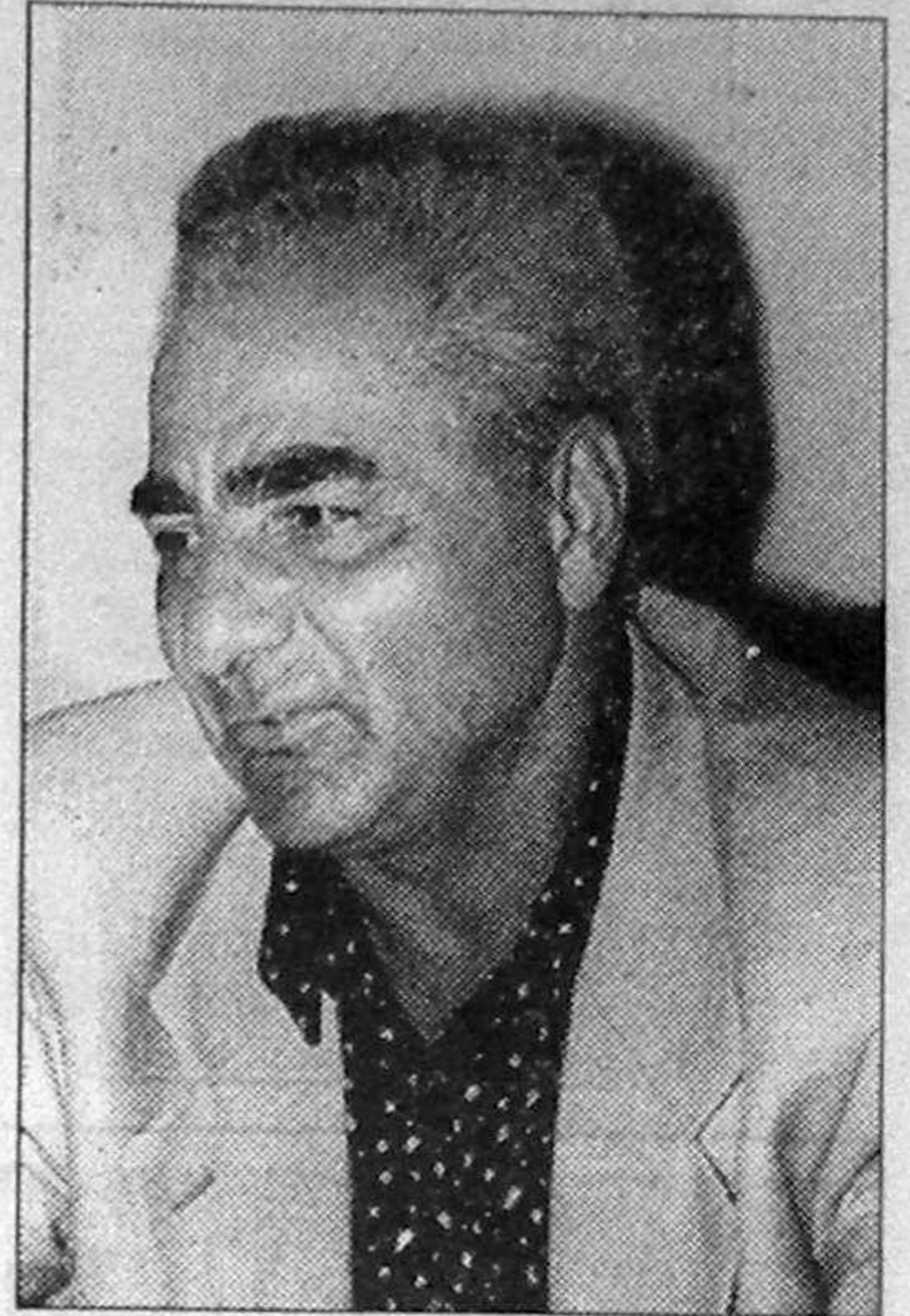
spațiile de comercializare la răcoritoare și patiserie s-au dovedit neîncăpătoare ca și cozile ce s-au format foarte adesea. Este o altă problemă ce trebuie să o rezolvăm pentru viitorul turneu. Mai ales că scontăm pe o mărire a numărului de sponsori.

Da, am mai avut un sector depășit, al bucătăriei ce a trebuit să aprovizioneze restaurantul cu 600 de persoane ce au servit masa zilnic - și bufetul. Ar fi fost necesare două schimburi.

● Nu poate fi vorba de o acoperire a cheltuielilor făcute, nici măcar parțială. Din încasările realizate din intrări - prețurile au fost modeste, existând și un mare număr de invitații - și din eventualele beneficii din vânzările efectuate la punctele noastre, nu se puteau aduna sume substanțiale.

Pentru moment nu pot preciza totalul cheltuielilor, neavând încă o situație completă. Dar vă pot răspunde că nu se vor ridica totuși la suma apreciată de Ion Tiriac (n.n. acesta a evaluat-o global la 1 200 000 \$).

● Tratatamentul de care s-a bucurat mass media, pe care îl considerați a nu fi fost la înălțime, este o problemă discutabilă. Centrul de presă nu este opera R.O.T., ci a Băncii Naționale a României care l-a construit. El este modern, elegant, plăcut, dar efectiv necorespunzător și nu prea adecvat conferințelor de presă. Mai ales când se acreditează un așa mare număr de jurnaliști: mult peste 300. Încercarea și promisiunea de a se rezerva pe terenul central un anumit număr de locuri nu s-a realizat. Loja marcată cu numele unui ziar a fost închiriată personal de patronul acestuia, care a solicitat inscripționarea ca atare. În ce privește facilitățile avansate pentru reprezentanții mass media ele au fost promise în nume personal și fără acoperire de conducerea Centrului de Presă. Unele nerealizări ale acestui C.P. au motive obiective. V-am mai spus că seful său este salariat permanent al Radio-ului, la noi doar colaborator și că a venit cu întârziere. Datorită faptului că autoritățile germane i-au amânat cu 2 zile plecarea din Stuttgart, unde fusese la C.M. de atletism, dându-l literalmente jos din avion pentru a îmbarca niște țigări; astfel, a sosit la două zile după bagaje. De asemeni interdicția de trecere pe porțiunea de alee din fața birourilor și vestiarelor turneului, inclusiv pentru ziaristi, a fost impusă din motive de protecție. Știu că nu a fost agreată și nici ocolul determinat de ea, și o vom soluționa pentru ediția următoare.

În orice caz consider că aceste inconveniente n-au avut repercusiuni prea negative asupra reușitei turneului, la capătul căruia cred că am ajuns cu bine. Aprecierile supervisorului - considerat major - sunt favorabile.

● Pentru a mai face ceva în plus pentru tenisul românesc, vom sponsoriza și noi meciul de Cupă Davis, România - Maroc, ce se va disputa tot pe acest teren, căruia îi dorim cel mai deplin succes. Și, ca rezultat pur sportiv.

● La finala R.O.T. a fost aglomerație teribilă de notabilități în frunte cu primul ministru și cu doi "oaspeți" de peste hotare, foștii mușchetari ai tenisului românesc ai anilor '70, ce au "izbutit" să ajungă în ultima zi a turneului. Fără similitudini cu proverbul românesc - cel cu atracția ce o exercită mierea asupra unor vietuitoare - să recunoaștem că un asemenea eveniment constituie o bună reclamă. Oare acesta să fie motivul opțiunii premierului între stadionul Giulești și arena Progresul? Sau a fost determinată de manifestația de "simpatie" de miercuri din Ghencea?

● Câștigătorul trofeului - Ivanisevici - s-a plâns cu două zile în urmă că nu a văzut un public mai pătănos, lăsând să se înțeleagă că nu va mai veni la noi în țară. Suna de ajuns de fals în gura... unui croat. Noroc că și-a revenit până la urmă, declarând după victorie că va reveni cu plăcere acolo unde a dobândit prima izbândă în acest an.

Fotbalul românesc, în Europa

Ofensiva fotbalului românesc spre Europa a debutat săptămâna trecută în condiții nu prea fericite. Gloria Bistrița s-a chinat pentru un scor alb cu slovenii de la Maribor, rezultat puțin tonifiant în perspectiva returului de la 28 septembrie.

În fața unor spectatori uluiți, Steaua a provocat cea mai mare deziluzie, cedând pe teren propriu (1-2) ambițioșilor croați din Zagreb, lăsând impresia unei echipe și nepuținătoare, dar și nemotivate.

Dinamo, cea mai hultă, a obținut victoria (3-2) pentru care a luptat din răsputeri în fața unui adversar - formația sardă Cagliari - ce nu s-a ridicat la valoarea bănuită: meciul decisiv de pe malurile Mării Tirenene se anunță crâncen. În timpul fotbalului italian Milano-Rapid a pierdut totuși onorabil (1-3) după o evoluție conștientă în fața faimosului Inter. Dar fosta creație a mag-ului Herrera s-a comportat reconvingător și fără Bergkamp, tratat cam cu condaore de apărarea giuleșteană, putea păți rusinea unui egal.

Singura echipă ce a confirmat așteptările "U"

Craiova, având în față 11 pescari amatori, le-a administrat un sec 4-0, după o primă repriză albă de reglaj.

Dacă asupra calificării ottenilor nu putem avea dubii chiar dacă descind din avion direct pe terenul de joc, perspectivele restului de patru echipe par destul de subrede. Nici Dinamo, cu avantajul de un gol, dar cu alte două primite, nu va juca cu inima ușoară, iar în ce privește șansele celor trei - Steaua, Rapid, Gloria - ele apar feribile de modeste, deși vișinii joacă acasă, pe Național.

Echipa națională a mai străbătut o etapă pe drumul ce vrea să o ducă în Statele Unite. O victorie categorică (4-0) în insulele Farøer, fără însă să spună nimic despre restul călătoriei. Adversarul nu a pus probleme și deși s-a realizat diferența cea mai mare dintre toți vizitatorii insulei, ea nu trebuie să extazieze fiindcă nu oferă nici un reper față de întâlnirile cu Belgia și Țara Gallilor. Selecționata noastră a fost departe de a străluci și mai are nevoie de o certă creștere de potențial.

După ce a fost zburat Graur, a fost instalat Țopescu

Urmare prelungitei campanii de presă sau victima până la urmă a propriilor gafe, redactorul-șef al Departamentului Sport, Dumitru Graur, a fost înlocuit cu el vechia... Cristian Țopescu.

Cu greu s-ar putea saluta această schimbare atât vreme cât stăruie în memoria generală imaginea de laudător ceaușist prin prezentarea elogioasă făcută

lui Valentin Ceausescu, printul de rangul doi, cu ocazia meciului retrospectiv de pe stadionul Steaua. Nu de prea multă vreme ca să se uite.

Încă încadrat al clubului militar, detașat temporar (?) la televiziune, nu-i putem spune decât că se oferă poate nesperat, șansa unei reabilitări tardive.

Să vedem dacă nu o va rata?

SINGURUL

"Sunt fericită la vestea reparației «Dreptății». Pe lângă faptul că PNȚCD a fost singurul partid care, în Parlament, a stăruit ca alocațiile pentru sport să fie mai substanțiale, este și singurul având un proiect de lege pentru sport. Ziarul său a avut întotdeauna la rubrica de sport și un colțisor - de obicei mai mult decât atât - și pentru atletism. Îi urez succes!"

Iolanda Balas

APEL

Adresez un Apel la realism și la nerenunțare în luptă cititorilor "Dreptății", a cărei reapariție înseamnă un punct de sprijin. Aversarul nostru politic de astăzi este dușmanul de ieri al țării. El a câștigat acum o luptă, dar nu războiul (de 50 de ani!). Pretul pe care îl plătim cu toții este însă prea scump și de nesuportat. De aceea trebuie să fim hotărâți să învingem. Calea pe care am ales-o este democrația. Și este de fapt singura! Dar democrația înseamnă matematică și ea se calculează după numărul de voturi. De aceea lupta noastră trebuie să înceapă cu omul de lângă noi, pe care să-l învățăm să discearnă binele de rău, adevărul de minciună și impostorul de omul adevărat. Și încă ceva: să învățăm din propriile noastre greșeli.

Constantin Ticu
Dumitrescu

Ultima speranță

Vom primi sau nu sprijin extern?

Deși guvernul Văcăroiu s-a grăbit să o anunțe ca pe o victorie, ultima rundă de negocieri cu delegația Fondului Monetar Internațional în vederea semnării scrisorii de intenție ce însoțește acordul stand by pe anul 1993 s-a încheiat cu un eșec.

Pentru a treia oară în acest an, delegația F.M.I. condusă de domnul Maxwell Weston, șeful delegației pentru România, a părăsit Bucureștiul fără a hotărî deschiderea liniilor de credit.

Semnarea acordului cu F.M.I. ar însemna și o undă verde pentru celelalte organisme internaționale care, la întâlnirea grupului consultativ pentru România ce a avut loc în această primăvară la Bruxelles, au condiționat acordarea de credite

rămbursabile și nerambursabile de semnarea acordului stand by pe 1993.

În unanimitate, atât membrii opoziției parlamentare cât și ai coaliției sunt de acord că, pentru noi, semnarea acestui acord este de importanță vitală.

În condițiile în care situația politică actuală se caracterizează prin puternice dezechilibre, rămânerea fără sprijin extern înseamnă un cojoc în plus la iarnă, înseamnă folosirea incompletă a capacităților de producție și deci întreruperea lucrului în întreprinderi datorită lipsei energiei electrice, scăderea volumului producției și creșterea numărului de șomeri pe un fond de sărăcie generală.

Pentru a evita toate acestea la o

scară extinsă, o ultimă speranță vine din partea delegației care a plecat la Washington pe data de 18 septembrie a.c. pentru a convinge Fondul nu numai de bunele intenții ale executivului cât și de aplicarea acestora în practică.

Cum între 28 și 30 septembrie are loc ultima întâlnire anuală F.M.I. când se hotărăște acordarea ultimelor tranșe de credite pentru acest an, domnul Mircea Coșea, recentul locatar al Palatului Victoria, șeful delegației ce se află la Washington, are la dispoziție zece zile pentru a face dovada voinței politice a echipei guvernamentale actuale pentru continuarea reformei în România. Altfel, se anunță încă o iarnă grea.

Oana Stănciulescu

„Coctail” TE-VE-RAC

atâ-ne și-n septembrie, remarcă nostalgic un personaj cehovian, privind buchetul de trandafiri ce i-a fost dăruit. Eu gândindu-mă, la "cei trei" îmi răsare în minte rondelul lui Macedonski... "e vremea rozelor ce mor"... Aș! ai noștri au năpărlit numai, în lunga vară fierbinte. S-au dat de trei ori peste cap și s-au prefăcut în PDSR. Să le uite lumea sorginta fedesenist-comunistă. Că așa e lumea, mai uită, ajutată fiind ea când de o diversiune, când de alta! Așa că "revigorării" noștri, înfloritori sub aripa cucuvelei de la Cotroceni, au purces vârtos la treabă și am văzut ce-am văzut sau ce ni s-a "arătat" pe micul ecran: un coctail de evenimente pe care l-am "savurat" profund îngrețoșiți. Domnul Adrian Năstase, crenguță tânără a celor trei roze, a trimis regeșor în vacanță Parlamentul care tocmai voia să dezbătă gravele cazuri de corupție date în vileag de generalul Florică. Și în timp ce parlamentarii se odihneau la munte sau la mare, "partidul nu doarme" și mitocosește planul de scoatere basma curată a corupților cățărați în cele mai înalte funcții. Și-i scoate! Concluzia, trasă "de păr", în urma unor dezbateri maraton în Parlament, a fost că "avem corupție, dar n-avem corupți!". Că așa au decis cei trei trandafiri. La mittingul Alianței Civice "ilustrat" într-un minuțel pe micul ecran și cu mare grijă, alegându-se secvențele după vechi "indicații" nu ni s-au arătat pancartele mult grăitoare despre corupție. Ca de pildă: "unitatea de măsură a corupției este HREBENCIUCUL! Cred că unitatea asta "simplă" trage bine la cântar. În jur de o tonă și ceva! Dar noi, care curățăm peștele de la coadă, am găsit câțiva "corupți" chiar în ograda televiziunii: o plevușcă acolo, care luase mită o nimica toată, vreo 15 000 de \$! Și-o să le arătăm și-o să "înțierăm" Noi presa coruptă. Dar mai Sus nu ne avântăm că s-ar putea să ne cadă cașcavalul! Că fabulele astea dacă le înveți le transferi pe moment de la corb la om și închizi gura! Mă mir în privința celor doi prinși asupra faptului, cum de "i-a dat în gât" poliția și nu i-a descoperit "detectivii" angajați de tabletarul șef, P. Everac. Că și ei "muncește!". Într-un an de zile au prins un hoț care tocmai furase

un capac, mă rog, din locul acela în care și împăratul merge pe jos!

● Două zile la rând actualitățile ne-au pus la curent cu activitatea SRI-ului, pe care a prezentat-o în fața Parlamentului domnul Virgil Măgureanu, de am aflat și ne-am îngrozit cum spioni infiltrați perfid au încercat să ne ture negrul de fum! Să ne lase Copșa-Mică... albă ca zăpada! Dar bravii noștri serești i-au prins. Asta da activitate! De s-a ocupat de ea însuși tovarășul Victor Teodoru la Viața Parlamentară. Unde am apreciat "pozitiv" cum a nădușit să realizeze sondajul "spontan" de pe stradă. Mai ceva ca un "irsopist!". De ne-am umplut sufletele de "îndreptătită mândrie" la adresa SRI-ului! ● Astimp președintele ales-reales a purces într-o "vizită de lucru" după datina comunistă, prin părțile Mehedințului și prin Argeș, mediatizată cu drag, de neobosita cântătoare în strune, Rodica Becleanu. Dar, după cum a ținut să sublinieze dl Iliescu, n-a dorit să se amestece în treburile executivului, ci doar să ia "pulsul țării". Și dacă la Dacia l-a găsit cam "împrăștiat", că uzina s-a împărțit în nu știu câte societăți, ceea ce nu-i bine, măi dragă, mă gândesc peste ce "puls" ar fi dat la Constanța, ascultând bătăile inimii afacerii Petromin! ● Fără îndoială un eveniment de o remarcabilă importanță l-a constituit vizita ministrului de externe al Ungariei, domnul Geza Jeszensky în România; care, împotriva vadimiștilor și funariștilor s-a desfășurat cu bune rezultate. Numai de am înțelege o dată, chiar și în ceasul al "25-lea tranzit tv", că primejdia nu ne paște dinspre apus, ne pândește, ca mereu, de la RĂSĂRIT! Că în zilele "cacealmalei" de i-am zis revoluție, numai generalul Gușe, Dumnezeu să-i dea sănătate, ne-a salvat de "ajutorul frățesc" al armatei sovietice, la care voia să apeleze "revoluționarul" ultimul înscris "cu voia dumneavoastră" pe lista CPUN! Că apoi foaia s-a citit de la coadă la cap e altă mănecă de pește! S-a ales ca-n Biblie! ● Memoria... "ținerii de minte" o am trează, mi-a zis mai zilele trecute un bătrân ardelean. Nu "poci" uita nimic! Da nimic, nimic! NICI NOI!

Rodica Rarău

Dl Rijk von Ark:

"Sunt impresionat de președintele dumneavoastră"

Desfășurat între 19-20 septembrie la Eforie Nord, seminarul cu tema "Rolul creștin-democrației în politica europeană" organizat de organizația de tineret a P.N.Ț.C.D. cu sprijinul Alianței Creștin-Democrate (A.C.D.) din Olanda a reușit să aducă un suflu nou mai ales în domeniul metodelor organizării.

Seminarul s-a bucurat de participarea președintelui Corneliu Coposu, numeroși senatori și deputați și nu în ultimul rând a domnilor Klaas Jan de Vries și Rijk van Ark, membri ai A.C.D.

Domnul Rijk van Ark, membru în conducerea A.C.D. a ținut să precizeze pentru cititorii ziarului "Dreptatea": "Având experiența unor seminarii și în alte țări europene pot spune că seminarul de aici a funcționat foarte bine și că sunt încântat de potențialul partidului dumneavoastră. Este foarte clar că oamenii sunt foarte entuziaști pentru partidul lor. Noi nu am făcut decât să le arătăm cum punem noi în aplicare ideile, cum facem să funcționeze planurile. Sunt încântat de P.N.Ț.C.D. și de viitorul lui. Sunt impresionat de președintele dumneavoastră care are o minte limpede și o foarte bună gândire politică."

Ovidiu Pătrășcanu

Puncte de vedere exprimate la întâlnirea cu ziaristii

La ultima conferință de presă a P.N.Ț.C.D. principalele puncte luate în discuție au fost imaginea activității parlamentare și vizita premierului ungar în România.

Referindu-se la primul punct, domnul senator Radu Vasile a precizat: "Ne-am propus să ținem o evidență clară a legilor discutate în Parlament, pentru a putea contracara acuzele referitoare la blocarea de către forul legislativ a unor legi de importanță deosebită. În fapt, Guvernul este total răspunzător de acest lucru, nedorind în mod evident să se adopte legi care să urnească economia și să democratizeze real societatea".

Privind vizita domnului Geza Jeszensky, importanță deosebită pentru semnarea Tratatului Romano-Maghiar, ce tergiversează de doi ani, în contextul în care forurile europene doresc estomparea conflictelor din Europa de sud-est. Discuțiile cu ministrul de externe al Ungariei le-am purtat în numele partidului nostru și i-am explicat că în opinia noastră toate solicitările părții ungare pot fi discutate, iar rezolvările pot surveni doar pe cale amiabilă.

Ovidiu Pătrășcanu
Liviu Ghițescu